

FENNTARTHATÓSÁGI JELENTÉS 2008–2009

RICHTER GEDEON

Cégnév:	Richter Gedeon Vegyészeti Gyár Nyilvánosan Működő Rt.
Tulajdonosok:	MNV ZRt. 25% belföldi tulajdonosok 12% külföldi tulajdonosok 63%
Székhely:	1103 Budapest, Gyömrői út 19-21.
Fióktelep:	2510 Dorog, Esztergomi út 27.
Létszám:	5 932 fő (Magyarországon 4 532 fő)
Fő termékcsoportok:	nőgyógyászati termékek, szív- és érrendszerre ható termékek, központi idegrendszerre ható termékek, fekélyellenes termékek, izomlazítók
Összes árbevétel:	202 360 MFt
Üzleti tevékenység eredménye:	51 805 MFt
Adózott eredmény:	57 302 MFt
Egy részvényre jutó eredmény (EPS):	3 075 Ft
Egy törzsrészvényre jutó osztalék:	770 Ft

A fenti adatok a 2009. évre vonatkoznak. Gazdasági teljesítményünkről részletesen beszámolunk a Gazdasági eredményeink című fejezetben.

A jelentés tartalmának összeállításakor figyelembe vettük azokat a kérdéseket, adatokat és információkat, amelyek segítik olvasóinkat működési környezetünk és az abból eredő hatások megértésében.

A jelentés a Global Reporting Initiative (www.globalreporting.org) 2006-ban megjelent G3 útmutatója alapján készült, megfelelési szintje: C.

Az indikátorok helyét jelölő táblázatot (GRI tartalmi index) a jelentés végén találják. Jelentésünk GRI megfelelést az Alternate Kft. ellenőrizte.

A 2008–2009. évre vonatkozó Fenntarthatósági jelentésünk csak a magyarországi telephelyek teljesítményéről számol be. Leányvállalatainkkal ebben a jelentésben nem foglalkozunk, mert jelenleg nem áll rendelkezésünkre elegendő összehasonlításra alkalmas információ.

A gazdasági adatokat a számviteli törvény előírásainak megfelelően mutatjuk be, környezetvédelmi és munkahelyi egészségvédelem és biztonság irányítási adataink többszörösen tanúsított irányítási rendszereink által szabályozott belső adat-nyilvántartási rendszerekből származnak.

Tartalomjegyzék

Bevezető	3
Cégünk	5
Szervezeti struktúra és irányítási rendszerek	13
Kutatás és fejlesztés	20
Gazdasági eredményeink	27
Fogyasztóink egészsége és biztonsága	30
Környezetvédelem	35
Egészség és biztonság	50
Munkatársaink	58
Párbeszéd az érintettekkel	64
Mellékletek	74
Minőségpolitika	74
Környezetvédelmi politika	75
Munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági politika	76
A Richter Csoport tagjai	77
Gazdasági adatok	78
Környezetvédelmi adatok	79
Társadalmi adatok	81
Szójegyzet	82
GRI tartalmi index	84

A vezérigazgató köszöntője

Tisztelt Partnerünk, Munkatársunk! Kedves Olvasó!

A gazdasági világválság hatása minden területen megmutatkozott. Bár a bizonytalan gazdasági környezet továbbra is fennáll, a Richter Gedeon Nyrt. bebizonyította, hogy ebben a nehéz időszakban is képes erős gazdasági tevékenységet felmutatni. Az elmúlt években a folyamatos kutatás és gyógyszergyártás mellett nagy hangsúlyt fektettünk a biotechnológiai üzletág kialakítására. Ennek első lépcsője volt a debreceni gyárépület felépítése, ahol a jövőben biosimilar fehérje hatóanyagot állítunk majd elő.

Társaságunk stratégiájának elengedhetetlen része a folyamatos innováció, melynek alappillére, hogy kutatási tevékenységünk eredményes legyen. Minden sikeres kutatás közelebb visz minket céljaink eléréséhez, mely az emberek életminőségének javítását, a társadalom egészségét szolgálja.

Az 1901-ben alapított Richter az egyetlen olyan hazai, mára meghatározó regionális súllyal bíró gyógyszercég, amely meg tudta őrizni függetlenségét. Vállalatunk továbbra is külföldi szakmai befektető nélkül, magyar irá-

nyítással működik, ennek megfelelően a vállalatvezetés a döntések során figyelembe veszi a magyar nemzetgazdaság érdekeit. Meggyőződésünk, hogy a megalapozott gazdasági eredmény és az etikus üzleti magatartás szoros kapcsolatban állnak egymással.

A Richter továbbra is fontosnak tartja a transzparenciát, ezért született meg az újabb Fenntarthatósági jelentés, mely betekintést ad az elmúlt időszak eredményeibe, gazdasági sikereibe, társadalmi szerepvállalásába és a környezetvédelemben vállalt szerepébe.

Bízunk benne, hogy cégünk, mely korszerű, folyamatosan fejlődő vállalat, a jövőben is képes lesz a piaci környezethez való alkalmazkodásra, és továbbra is meghatározó szereplője lesz a magyar gazdasági életnek.

Bogsch Erik
vezérigazgató

Bevezető

Tisztelt Olvasó!

Fenntarthatósági jelentésünk a Richter Gedeon Nyrt. 2008–2009. évének eseményeit, cégünk fejlesztéseit, előrehaladását, társadalmi szerepvállalását foglalja magába átlátható módon. Társaságunk tevékenysége továbbra is a fenntartható fejlődés három alappillérehez, a gazdasághoz, a környezethez és a társadalomhoz kapcsolódik.

Adataink, információink forrásai nem változtak az előző jelentés óta, melyek a Richter Gedeon magyarországi tevékenységére vonatkoznak, beleértve a budapesti és dorogi gyárainkat. A jelentés egyes fejezeteiben a 2008–2009-es időszak változásait mutatjuk be, szem előtt tartva a minél szélesebb körű tájékoztatást.

A gazdasági válság átgondolt, takarékos, költségmentes gazdálkodásra kényszerítette vállalatunkat is, mely jelenleg is stabil pénzügyi háttérrel rendelkezik. Nem mondtunk le fejlesztési elképzeléseinkről, ennek következtében erősödött kutatási tevékenységünk a központi idegrendszerre ható készítmények terén. Ezen belül elsősorban a skizofrénia, a depresszió, a szorongás és a krónikus fájdalom kezelésére alkalmas vegyületekre összpontosítottunk. Hisszük, hogy a jövő gyógyszergyártása a biotechnológián alapul, és ebben versenylőnyt kell szereznünk, ezért Debrecenben letettük az első hazai biotechnológiai üzem alapkövét, amelynek egyik tudásbázisa a Debreceni Egyetem Orvos- és Egészségtudományi Centrum.

Lényegesnek tartjuk a nyilvánosságnak ezt a formáját is felhasználni arra, hogy az új növekedési terület, a biotechnológia felé történő elmozdulásunk indokait, reményeinket az elérhető eredményesség terén a nagyközönség elé tárjuk.

A megváltozott gazdasági helyzetben is sikerült megőriznünk stabilitásunkat, piaci helyzetünket. A nehézségek ellenére az orosz piacon növekedést értünk el csakúgy, mint az USA-ban, ahol a Teva-Barr-ral együttműködve jelentős forgalomnövekedést könyvelhettünk el. Az EU-ban szembe kellett néznünk azzal, hogy a kormányzatok nyomás alatt tartják a gyógyszerárakat, a társadalombiztosítási támogatások szintjét, valamint egyre erősödött a verseny a régióban.

A pénzügyi válság idején nem csökkent, hanem tovább erősödött CSR tevékenységünk. A környezetvédelemre továbbra is nagy hangsúlyt fektetünk, hiszen a gyógyszergyártás nagy kockázattal jár, kiemelt feladatunknak tartjuk a környezetvédelmi előírások betartását, új beruházásainknál az elérhető legjobb technikák alkalmazását és a környezeti hatások minimálisra csökkentését.

A Richter pályázatokon és alapítványokon keresztül segíti a fiatal vegyészmérnökök, gyógyszerészhallgatók továbbképzését, az oktatásban kimagasló szerepet betöltő tanárokat, ugyanakkor jelen van a műszaki, orvosi és közgazdaságtudományi egyetemek pártfogói között; valamint kutatók, orvosok tudományos munkáját is támogatja.

A 2008. és 2009. évben vállalatunk több díjat is elnyert. Az „Év befektetője”, az „Év legjobb magyar vállalata 2008” díj mellett a Magyar Innovációs Alapítvány kiemelt elismerését is magunkénak tudhatjuk. A 2008-as évben az újonnan átadott uszodánk elnyerte a Budapesti Építészeti Nívódíjat, 2009-ben pedig „A felelősségvállalás legjobbja” Good CSR elismeréssel gazdagodott cégünk díjainak sora.

A két évvel ezelőtt megjelent első jelentésünkben a GRI (Global Reporting Initiative) szellemében a teljességre törekedtünk a Társaság fenntartható fejlődéséért tett erőfeszítéseinek bemutatásában és továbbra is elköteleztük magunkat abban, hogy a pénzügyi jelentéseinken túl, beszámoljunk környezeti és társadalmi eredményeinkről is. Több mint százéves vállalatunk gazdasági felelőssége, hogy korszerű, elérhető árú készítményekkel álljon a lakosság gyógyításának szolgálatában. Jogi felelősségünk, hogy teljesítsük a jogrend követelményeit, etikai felelősségünk pedig azt jelenti, hogy a jogi felelősségen túl követjük a társadalmi normák előírásait is.

Hisszük, hogy a megalapozott gazdasági eredmény és az etikus üzleti magatartás szoros kapcsolatban állnak egymással. Továbbra is azon dolgozunk, hogy minél kiválóbb, hatásosabb készítményeket fejlesszünk, megtartsuk piaci stabilitásunkat, és minden erőfeszítést megteszünk a fenntartható fejlődés érdekében.

2010. szeptember 30.

CÉGÜNK

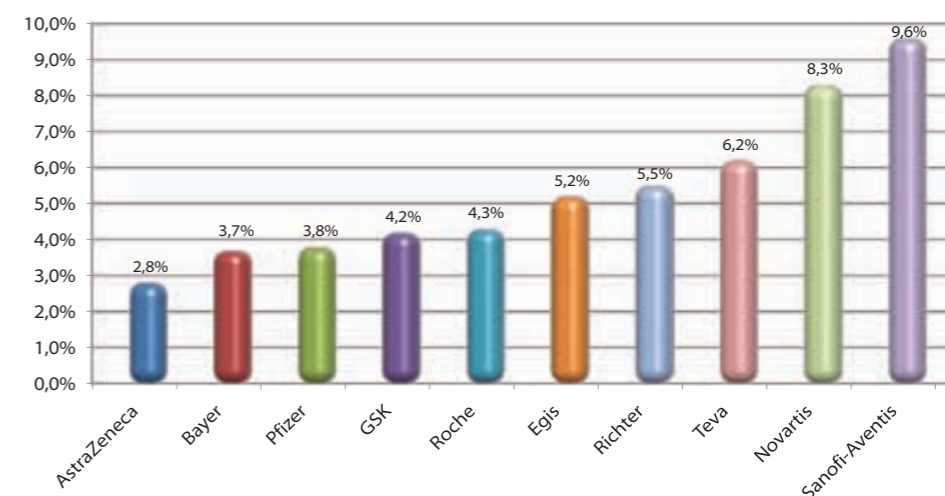
Az 1901-ben alapított Richter Gedeon Nyrt. az egyetlen olyan hazai, mára Közép-Kelet-Európa legnagyobb gyógyszercege, amely meg tudta őrizni függetlenségét: külföldi szakmai befektető nélkül, magyar irányítással működik. Ennek megfelelően a vállalatvezetés a döntések során figyelembe veszi a magyar nemzetgazdaság érdekeit. A Társaság hazánkban közel ötezer embernek ad munkahelyet, Magyarországon folytat kutatási tevékenységet, valósít meg beruházásokat, fizet adót. Legfontosabb feladatunknak a hazai lakosság ellátását tartjuk, a terápiában korszerű, ugyanakkor elérhető árú készítményekkel.

A Richter márkanév világszerte ismert. A Társaság termékei között originális, generikus és licenckészítmények egyaránt megtalálhatók, amelyek szinte vala-

mennyi terápiás területen kínálnak hatékony, korszerű és elérhető árú gyógymódot. Kivételes figyelmet fordít a központi idegrendszerre ható, továbbá a szív- és érrendszeri, az emésztőrendszeri készítmények és az orális fogamzásgátlók fejlesztésére és gyártására. Termékpalalettáját folyamatosan bővíti új készítmények bevezetésével.

A Richter Gedeon a közép-kelet-európai cégek közül egyedülálló, öt világrészre kiterjedő piachálózattal rendelkezik, termékei így a világ csaknem száz országába eljutnak. 30 országban van jelen összesen öt gyártóhellyel, 30 képviseleti irodával, valamint 21 kereskedelmi leányvállalattal és nagykereskedelmi vállalattal. A magyar cégek közül egyedülálló érdekeltségi piachálózatát felöleli az Európai Unió számos országát, az Amerikai Egyesült Államokat, a FÁK országait és Japánt, valamint

Az első tíz gyógyszergyártó Magyarországon piaci részesedés szerint (2009)

a keleti térséget. Kiterjedt marketing és disztribúciós hálózatot működtet Magyarországon, a Független Államok Közössége országában és Kelet-Európában.

Az innováció kiemelt szerepet tölt be a Társaság stratégiájában. Az originális kutatás mellett generikus készítményfejlesztéssel, illetve kémiai eljárásfejlesztéssel foglalkozik. Kilencszázötven főből álló, elismert kutatógárdája kizárólag a központi idegrendszerre ható – elsősorban a krónikus fájdalom, a fájdalmas izomspazmus és a szkizofrénia, a szorongás és az Alzheimer-kór kezelésére szolgáló – szerek kutatására összpontosít. Számos kutatási területen partnercégekkel működik együtt.

A magyarországi gyártók közül, illetve a közép-kelet-európai régióban is a Richter költ a legtöbbet kutatás-fejlesztésre: átlagosan árbevétele 10 százalékát, 2008-ban 18 milliárd, 2009-ben 23 milliárd forintot. Kiemelkedő innovációs tevékenysége elismeréseként 1996-ban a Szellemi Tulajdon Világszervezete (WIPO) a Richtert, mint a legaktívabb szabadalmi bejelentőt, aranyéremmel tüntette ki; míg a Magyar Innovációs Szövetség hatóanyagok kifejlesztéséért 1995-ben, 1996-ban, 1997-ben, 2001-ben, 2005-ben és 2010-ben innovációs díjban részesítette a céget, 2003-ban és 2006-ban pedig elnyerte az Innovációs Nagydíjat. A Társaság vérnyomáscsökkentő készítménye 2007-ben „Az Év Gyógyszere” lett.

Termékeink

A Richter mintegy százféle gyógyszert gyárt, több mint 170 kiserelési formában. Specializált kémiai szaktudására, valamint az eljárásfejlesztés terén szerzett tapasztalataira alapozva erőforrásait nőgyógyászati készítmények fejlesztésére, eredeti kutatási tevékenységét pedig a központi idegrendszeri betegségek kezelésére szolgáló termékekre koncentrálja. A termékportfólió meg-

oszlása származás szerint az elmúlt évtizedben viszonylag állandó képet mutatott. 2008-ban a teljes értékesítés 22%-át, 2009-ben 20%-át adták a saját kutatás-fejlesztési tevékenységből származó originális készítmények.

A generikus termékek aránya 2008-ban 77%, 2009-ben 79% volt. A termékösszetétel korszerűsítése az időszak során a következő új készítmények forgalomba hozatalával folytatódott:

2008-ban Magyarországon bevezetett új termékek

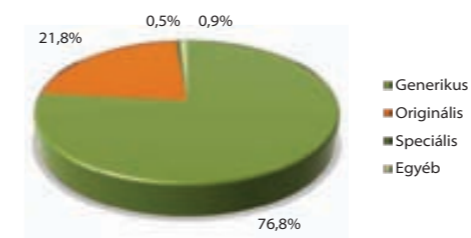
Termék	Hatóanyag	Terápiás terület
JARVIS*	venlafaxine	Központi idegrendszeri, antidepresszáns
NARVA	indapamide	Szív- és érrendszeri, diuretikum
PALIXID	donepezil	Központi idegrendszeri, antidecencia
NANTARID*	quetiapin	Központi idegrendszeri, antipszichotikum
EMREN*	ramipril	Szív- és érrendszeri, vérnyomáscsökkentő
AZALIA	desogestrel	Nőgyógyászat, orális fogamzásgátlás
DOLFORIN*	fentanyl	Központi idegrendszeri, fájdalomcsillapító

2009-ben Magyarországon bevezetett új termékek

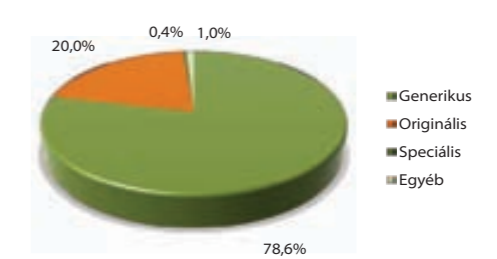
Termék	Hatóanyag	Terápiás terület
VIDOTIN	perindopril	Szív- és érrendszeri, vérnyomáscsökkentő
BORBIN*	meloxicam	Nem szteroid gyulladáscsökkentő
PORTIRON-HCT	losartan + hydrochlorothiazide	Szív- és érrendszeri, vérnyomáscsökkentő
ATROMBIN	clopidogrel	Szív- és érrendszeri, antitrombotikum
ANDEVER*	simvastatin	Szív- és érrendszeri, koleszterincsökkentő
LIVELLIN*	oxaliplatin	Onkológia
PAFENON*	pantoprasole	Gasztrointesztinális, fekély elleni
SOLETIN C*	lecithin + C vitamin	Étrendkiegészítő
SAMBA	desogestrel + ethinyl estradiol	Nőgyógyászat, orális fogamzásgátló
LISOPRESS HCT	lisinopril + hydrochlorothiazide	Szív- és érrendszeri, vérnyomáscsökkentő
AFLAMIN*	aceclofenac	Nem szteroid gyulladáscsökkentő
VOLINA	drospirenone + ethinyl estradiol	Nőgyógyászat, orális fogamzásgátló
ELLAONE*	ulipristal	Nőgyógyászat, sürgősségi fogamzásgátló
DUAMILD	finasteride + tamsulosine	Urológia, jóindulatú prosztata-megnagyobbodás

* licenckészítmények

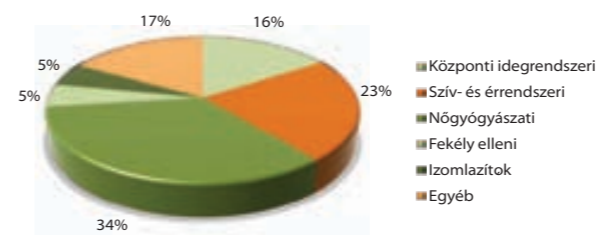
Termékek megoszlása származás szerint (2008)

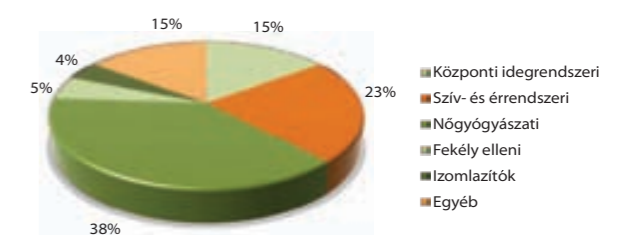
Termékek megoszlása származás szerint (2009)

Termékek terápiás területenként (2008)

Termékek terápiás területenként (2009)

Vezető termékek

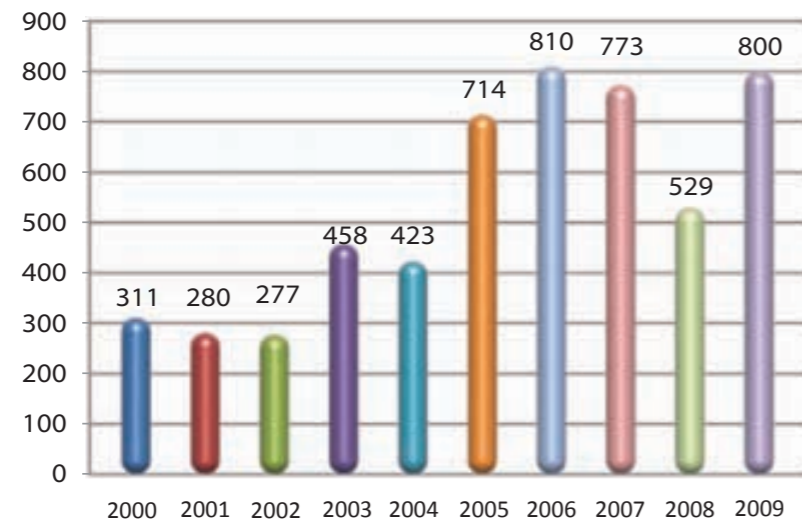
Termék	Hatóanyag	Terápiás terület
Orális fogamzásgátlók	hormonok	Nőgyógyászat
CAVINTON	vinpocetine	Központi idegrendszeri
EDNYT / LISOPRESS	enalapril / lisinopril	Szív- és érrendszeri, vérnyomáscsökkentő
MYDETON / MYDOCALM	tolperisone	Izomlazító
PANANGIN	asparaginátok	Szív- és érrendszeri, vérnyomáscsökkentő
VEROSPIRON	spironolactone	Szív- és érrendszeri, diuretikum
QUAMATEL	famotidine	Gasztrointesztinális, fekély elleni
NORMODIPINE	amlodipine	Szív- és érrendszeri, vérnyomáscsökkentő
MYCOCYST	fluconazole	Gombásodás elleni
LISONORM	lisinopril + amlodipine	Szív- és érrendszeri, vérnyomáscsökkentő

Tőzsdei jelenlét

Társaságunk 1990-ben – a privatizációs folyamat első lépéseként – alakult át részvénytársasággá. A Richter névre szóló törzsrészvényeit 1994. november 9-én vezették be a Budapesti Értéktőzsdére. Ugyanebben az évben, a kelet-közép-európai régió történetében elsőként vezette be cégünk papírjait a londoni SEAQ-ra.

A Társaság tőzsdei értéke követte a részvényárfolyamok alakulását, ily módon 2008 végére – a globális pénzügyi piacokat érintő negatív hatások következtében – 529 Mrd Ft-ra csökkent, majd a következő év végére 51%-ot emelkedve, 800 Mrd Ft-ra nőtt. Euróban kifejezve a tőzsdei érték a 2008. év végi 2 Mrd €-ról 3 Mrd €-ra emelkedett 2009. december 31-ére.

A Társaság tőzsdei értéke (Mrd Ft)

Tulajdonosi szerkezet

Társaságunk tulajdonosi szerkezetében jelentős változás nem következett be a 2008–2009-es időszakban.

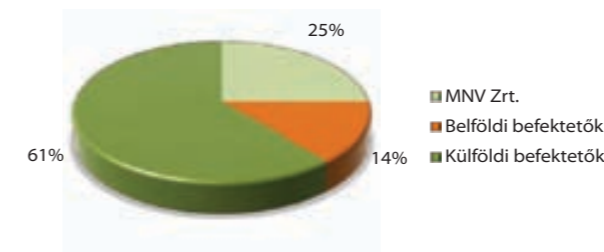
A Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. (MNV Zrt.) tulaj-

donában változatlanul a részvények 25%-a van, a belföldi befektetők aránya 12%, miközben a külföldi befektetők aránya 63%.

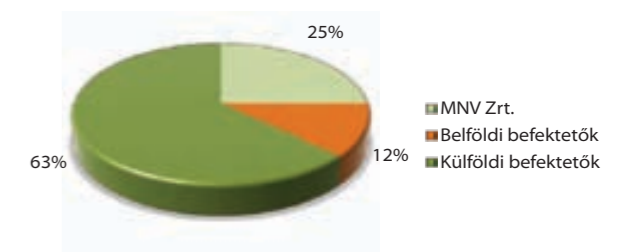
A Richter Gedeon tulajdonosi szerkezete

	2008. december 31.		2009. december 31.	
	Törzsrészvények (db)	Jegyzett tőke (%)	Törzsrészvények (db)	Jegyzett tőke (%)
Belföldi tulajdonosok	7 153 262	38,39	6 746 005	36,20
MNV Zrt.	4 680 898	25,12	4 680 898	25,12
Önkormányzatok	100	0,00	100	0,00
Intézményi befektetők	1 935 899	10,39	1 622 507	8,71
Magánbefektetők	536 365	2,88	442 500	2,37
Külföldi tulajdonosok	11 430 500	61,33	11 782 883	63,22
Intézményi befektetők	11 377 859	61,05	11 778 565	63,20
Ebből BNY Mellon	1 929 362	10,35	1 302 151	6,99
Magánbefektetők	52 641	0,28	4 318	0,02
Saját részvények	30 448	0,16	28 829	0,15
Nem nevesített tulajdon	23 276	0,12	79 769	0,43
Jegyzett tőke	18 637 486	100,00	18 637 486	100,00

Tulajdonosi szerkezet (2008)

Tulajdonosi szerkezet (2009)

Házunk tájéka

A Richter különösen nagy gondot fordít mind a gyárkapukon belüli terek, utak, parkok, mind a saját tulajdonú területei előtti közterületek fejlesztésére, szépítésére.

A közterületi fejlesztések sorában szembe-
tűnő, hogy a Gyömrői út Kőér és Szlávy utcák kö-
zötti szakaszán a közterületi zöld sáv rekonst-

Richter óvoda 2009. évi rekonstrukciója, amely során az épületet hőtechnikai szempont-
ból újították fel: hőszigetelést kapott a hom-
lokzat, a régi ablakokat és ajtókat a jelenlegi
hőtechnikai előírásoknak megfelelő, korszerű
nyílászárókra cserélték, a tetőre új hő- és víz-
szigetelő réteg került, valamint a benapozott

déli homlokzaton ár-
nyékolókat szerel-
tek fel. Az épületet
igaz továbbra is ha-
gyományos módon
előállított energiával
működteti a vállalat,
de kisebb felhasznál-
ással, azaz gazdasá-
gosabban.

Szintén 2009-ben
készült el a Farma-
kológia épületé-
nek KKI (Kémiai ku-
tató- és irodaépü-
let) felőli oldalán a
támfalas földrészű,
itt 330 négyzetmé-
ter új zöldfelület lé-
tesült. Ugyanebben
az évben került sor a
TMK csarnoképület
mögötti terület ren-
dezésére, ahol 1545
négyzetméternyi te-
rületet parkosítottak,
a Biokémia I. üzem-

rekonstrukciójának keretében 2008-ban felújították a
murvás felületet és 65 előnevelt, planténeres
fát telepítettek. 2009-ben is – gyárkapun be-
lül és kívül egyaránt – jó néhány megújulásnak
lehetünk szemtanúi. Ilyen volt a budapesti

csarnok melletti területen pedig 245 négyzet-
méteren létesült park.
A budapesti üzemi terület 2009-ben össze-
sen mintegy 2100 négyzetméter zöldfelülettel
gyarapodott.

SZERVEZETI STRUKTÚRA ÉS IRÁNYÍTÁSI RENDSZEREK

A társaság működése

A Richter az etikus üzleti magatartás követelményeinek megfelelően, a jogszabályi és hatósági előírásokat betartva, a Budapesti Értéktőzsde Felelős Társaságirányítási Ajánlásait követi.

A Társaság működését az Alapszabály és a Szervezeti Működési Szabályzat határozzák meg. Ezek mellett az alapvető dokumentumok mellett az igazgatósági és közgyűlési határozatok, szabályzatok (egy-egy folyamatra vonatkozóan), vezérigazgatói, vezérigazgató-helyettesi és igazgatói utasítások, valamint körlevelek szabályozzák a Társaság operatív működését. A Társaság legfelső szerve a Közgyűlés, amely a részvényesek összességéből áll. Az éves rendes közgyűlés hatáskörébe tartozik többek között az éves pénzügyi beszámoló elfogadására és az adózott eredmény felhasználására vonatkozó döntés; az Igazgatóság és a Felügyelő Bizottság tagjainak megválasztása, illetve visszahívása; a könyvvizsgáló kinevezése; az Alapszabály módosítása, és minden olyan döntés, amely a Társaság alaptörvényére materiális hatással van; végezetül minden egyéb, az Alapszabályban a Közgyűlés hatáskörébe rendelt kérdés.

Az Igazgatóság a Társaság legfőbb döntéshozatali testülete, kivéve azokat a kérdéseket, amelyek közvetlenül a részvénytulajdonosok döntési jogkörébe tartoznak. Az Igazgatóság tevékenységét a Társaság Alapszabálya, a Közgyűlés határozatai és a mindenkor hatályos jogszabályok szerint végzi.

Az Igazgatóság feladatai egyebek mellett:

- a Társaság jövőképeinek és stratégiai irányelveinek jóváhagyása;
- a Társaság stratégiai programjainak, valamint üzleti tervének áttekintése és jóváhagyása;
- a Társaság szokásos üzletmenetén túlmutató tranzakciók áttekintése és jóváhagyása;
- a Társaság teljesítményének nyomon követése és rendszeres értékelése, az Ügyvezetőség tevékenységének értékelése;
- az ügyvezetésre, a Társaság vagyoni helyzetére és üzletpolitikájára vonatkozó jelentés elkészítése, és a jelentésnek évente egyszer az évi rendes közgyűlés,

- háromhavonta a Felügyelő Bizottság elé terjesztése;
- az Ügyvezetőség körébe tartozó személyek javadalmazásának ellenőrzése;
- a vezérigazgató hatáskörének meghatározása, teljesítményének értékelése, javadalmazásának megállapítása;
- gondoskodás a Társaság üzleti könyveinek szabályszerű vezetéséről;
- a jogszabályok és az etikai kódexbe foglalt normák betartásának biztosítása.

Az Igazgatóság tagjait a Közgyűlés választja meg, esetenként legfeljebb öt évre. A jelöltek kiválasztásának alapelvei közé tartozik, hogy a tagok legalább 2/3-a független tag legyen, szakmai képzettségük és tapasztalatuk feleljen meg a Társaságunk stratégiai feladataiból származó igényeknek, és kellő időt tudjanak áldozni a Társaságunk irányításában való részvételre. A Társaság álláspontja szerint az Igazgatóság független tagjai semmilyen gazdasági vagy egyéb anyagi természetű kapcsolatban nem állhatnak a Társasággal, és feladatuk az, hogy az Ügyvezetőségtől független véleményt nyilvánítsanak a testület tanácskozásain és elfogulatlanul ítélik meg annak döntéseit. Az Igazgatóság elnökét az Igazgatóság tagjai maguk választják meg a független tagok közül.

Az Igazgatóság tagjai:

William de Gelsey, elnök
Bogsch Erik, vezérigazgató
Dr. Bíró György
Dr. Koltay Jenő
Dr. Kovács László
Christopher William Long
Dr. Mészáros Tamás
Dr. Perjés Gábor
Somkuti István
Prof. Dr. Vizi E. Szilveszter

Az Igazgatóság havonta ülésezik, meghatározott munkaterv alapján tekinti át a Társaság üzleti tevékenységét. A munka hatékonysága érdekében az Igazgatóság az előzetesen megküldött felkészítő anyagokat átolvasva és az egyes területekért felelős meghívott vezetőket meghallgatva tárgyalja meg a napirenden lévő kérdéseket. Rendkívüli esetben az Igazgatóság elnöke soron kívüli, telefonkonferenciával bonyolított igazgatósági ülést és faxon történő szavazást is elrendelhet.

Az Igazgatóságon belül két albizottság működik, legalább három taggal, akik a külső (független) igazgatósági tagok közül kerülhetnek ki. A Társaságirányítási és Jelölő Albizottság az igények figyelembevételével javaslatot tesz az Igazgatóság részére a bizottság célszerű létszámára és feladatára vonatkozóan. A bizottság további feladatai közé tartozik: az igazgatósági taggá válás feltételeinek megállapítása, a lehetséges jelöltek felmérése, tájékozódás a jelöltek végzettségéről, illetve szakmai előéletéről, továbbá a társaságirányítási alapelvek nyomon követése és javaslattétel a szükséges változtatásokra. A Javadalmazási Albizottság javaslatot tesz a megválasztott tisztségviselők éves, illetve hosszú távú célfeladatainak megállapítására. További feladatai közé tartoznak a pénzbeli javadalmazás, illetve részvényjuttatás által megvalósuló vállalati ösztönzési rendszerek Igazgatóság részére történő véleményezése, illetve a vezérigazgató kompenzációjára tett javaslatának előkészítése.

A Társaság működésének ellenőrzését a Felügyelő Bizottság végzi. Felügyelő Bizottságunk tagjait a Közgyűlés választja meg, esetenként legfeljebb három évre. A gazdasági társaságokról szóló törvény előírásainak megfelelően a Felügyelő Bizottság tagjainak 1/3-át a Társaság munkavállalói delegálják, a többi tag a Társaságtól független személy. A testület a jogszabályok előírásainak megfelelően havonta ülésezik, továbbá minden olyan alkalommal,

amikor ezt a Társaság operatív tevékenysége megkívánja. A testület javaslatot terjeszt az Igazgatóság elé, megtárgyalja a Társaság stratégiáját, pénzügyi eredményeit, beruházási politikáját, illetve belső vizsgálati és ellenőrzési rendszerét. Megbeszélései alkalmával a Felügyelő Bizottság rendszeres és részletes tájékoztatást kap a Társaság irányításáról. Elnöke tanácskozási joggal részt vesz az igazgatósági üléseken.

A Felügyelő Bizottság tagjai:

Dr. Chikán Attila

Erős József

Jánokiné Dr. Balogh Mária

Dr. Simon Kis Gábor

Sugár S. András

Tóth Gábor

Fodor Jenő

Balaskó András

A Társaságnál háromtagú Audit Bizottság működik, amelynek tagjait a Közgyűlés a Felügyelő Bizottság független tagjai közül választja. Az Audit Bizottság felelős a Társaság belső számviteli rendjének ellenőrzéséért.

Az Audit Bizottság tagjai:

Dr. Chikán Attila

Erős József

Jánokiné Dr. Balogh Mária

Az Ügyvezetőség feladata társaságunk operatív tevékenységének irányítása. A testület elnöki teendőit a vezérigazgató látja el. Annak érdekében, hogy a testület a stratégiai célkitűzések megvalósítására összpontosítson, kizárólag az Ügyvezetőség tagjai vesznek részt a munkában. A fenntartható fejlődés alapelveinek figyelembevétele elsősorban a vezérigazgató, de az irányítása alá tartozó területet illetően minden felső- és középvezető feladata.

Az ügyvezetőség tagjai:

Bogsch Erik

Vezérigazgató

Dr. Gulácsi Gábor

Gazdasági vezérigazgató-helyettes

Kovács Lajos

Műszaki igazgató

Kováts Sándor

Kereskedelmi igazgató

Radó András

Termelési és logisztikai igazgató, vezérigazgató-helyettes

Dr. Szombathelyi Zsolt Kutatási igazgató

Dr. Thaler György Fejlesztési igazgató

A Társaságnál az alábbi testületek üléseznek:

- Ügyvezetőségi értekezlet: hetente egyszer ülésezik az aktuális témákról.
- Nemzetközi értekezlet: kéthetente ülésezik a Társaságot érintő aktuális nemzetközi vonatkozású témákról.

- Termelési értekezlet: kéthetente tart értekezletet a termeléssel és értékesítéssel kapcsolatos kérdésekről.
- K+F értekezlet: kéthetente tart megbeszélést az aktuális fejlesztési témákról.
- Vezérigazgatói tájékoztató: a Társaság aktuális gazdálkodási helyzetéről tájékoztató jelleggel tartott megbeszélés, alkalmanként.
- Kutatási tanács: stratégiai jellegű fejlesztési kérdésekben a vezérigazgató tanácsadó testülete. Negyedévenként tartott ülésein felkért külső szakértők vesznek részt.
- Műszerbizottság: esetenként ülésezik műszerstratégiai, -fejlesztési, -pótlási kérdésekben.
- Minőségi tanács: félévente ülésezik minőségbiztosítási kérdésekben.

Richter: a felelősségvállalás irányításának legjobbjá

Harminc cég vett részt a 2009. évi Good CSR programban, melynek egyik fő célja a cégek felelős működés terén elért eredményeinek egységes megjelenítése. A Braun & Partners Network által 2008-ban elindított programban résztvevő vállalatok jellemzően a pénzügyi szektorból és a telekommunikáció területéről kerültek ki a legnagyobb számban, de erősen képviseltette magát a szolgáltatási szektor, a gyógyszeripar és az energiaipar is. A program november 23-i záró rendezvényén mutatták be „A társadalmi felelősségvállalás könyve” című kötetet, melyben a résztvevő cégek CSR jelentései és további CSR szakmai cikkek olvashatók. A gálán négy kategóriában adták át a díjat. A felelősségvállalás irányítása kategóriában a három országra kiterjedő mezőnyből a Richter Gedeon Nyrt.-t találta a legjobbnak a hazai szakemberekből álló zsűri. A díjat Beke Zsuzsa kormányzati kapcsolatok és PR vezető

vette át. A Good CSR programhoz csatlakozók az egységes jelentés készítése mellett népszerűsítik a társadalmi felelősségvállalás ügyét, és megosztják jó gyakorlataikat. Társaságunk másodikkal vett részt a programban.

Irányítási rendszerek, etikai alapelvek

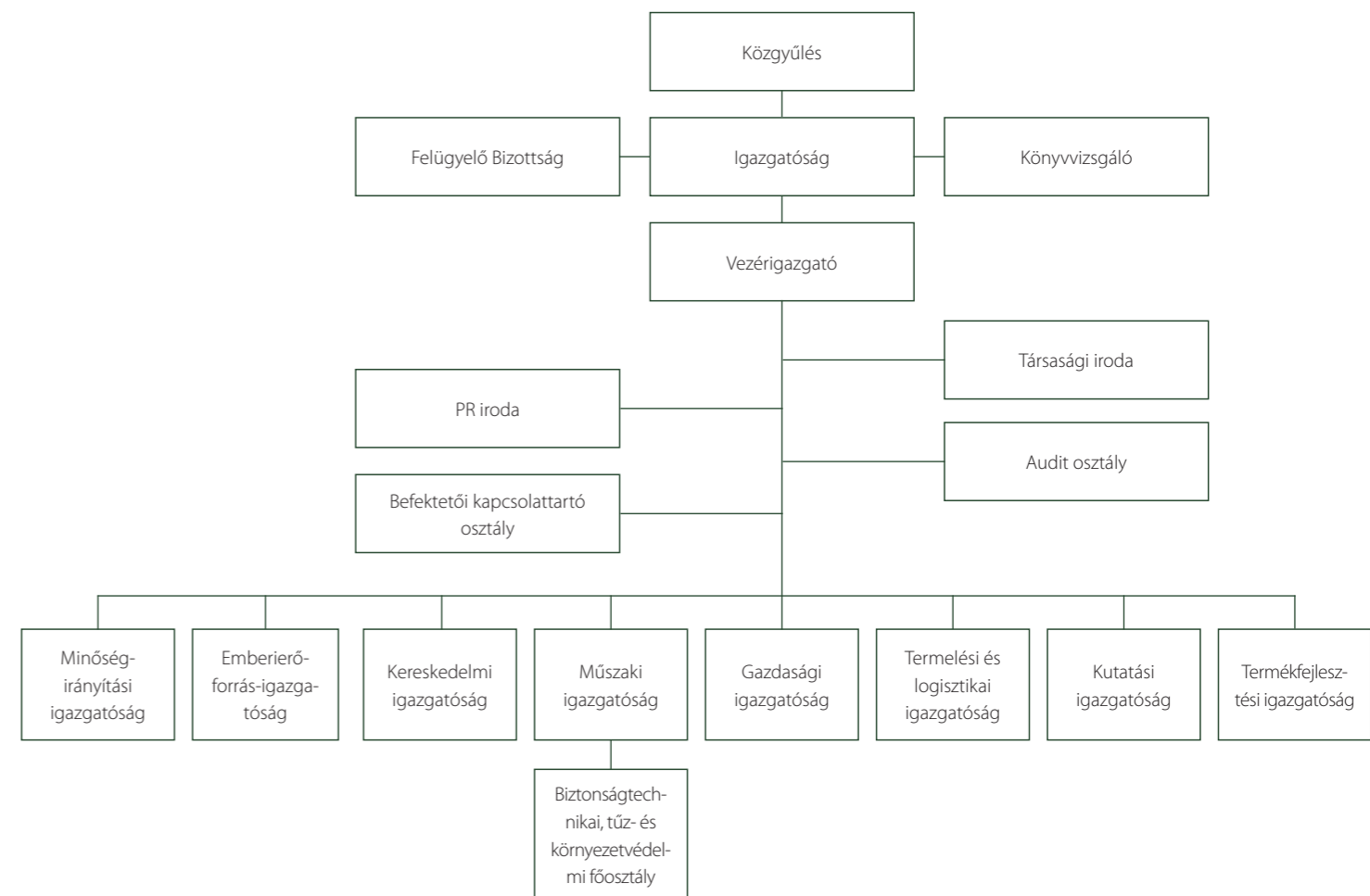
A gyógyszeripar tevékenységéből eredően szigorúan szabályozott keretek között működik. Kutatási és termelési tevékenységünket a mindenkori aktuális GXP elvek betartásával – GLP (Good Laboratory Practice – helyes laboratóriumi gyakorlat), gyártási tevékenységünket a GMP (Good Manufacturing Practice – szabályos gyógyszergyártási irányelvek), klinikai vizsgálatainkat a GCP (Good Clinical Practice – gyógyszervizsgálatok helyes klinikai gyakorlata) – végezzük. Ezekről részletesebben beszámolunk a Fogyasztóink egészsége és biztonsága című fejezetben. Környezetvédelmi tevékenységünket az először 2001-ben, majd azóta többször tanúsított ISO 14001 szabvány szerinti Környezetkezelési Irányítási Rendszer szerint végezzük, munka- és egészségvédelmi tevékenységünket pedig a 2006. év elején tanúsított ISO 28001 szabványnak megfelelő

Munkahelyi egészségvédelem és biztonság irányítási rendszere szerint. E két rendszer részletesebb bemutatása a vonatkozó környezetvédelmi és munkavédelmi fejezetekben található. Gazdasági eredményeink, társadalmi szerepvállalásunk és etikus üzleti magatartásunk szoros kapcsolatban állnak egymással. Alapvető gazdasági felelősségünk jó minőségű és kedvező árú készítményekkel állni a lakosság gyógyításának szolgálatában. Erre és jogi felelősségünkre épül etikai felelősségünk, amely a társadalmi normák követését is tartalmazza. Ezért mind üzleti kapcsolatainkban, mind a betegek irányában az etikus magatartás szabályait követjük. Ugyanakkor dolgozóinktól is elvárjuk, hogy betartsák erkölcsi-etikai elveinket, melyekre elsősorban a MAGYOSZ és az Innovatív Gyógyszergyártók Egyesülete által közösen kidolgozott Gyógyszer-kommunikáció Etikai Kódexét, illetve a kódex alapján felállított

Etikai Bizottság döntéseit tartjuk irányadónak. Ezekhez a szabályokhoz alkalmazkodik saját etikai kódexünk is, amely részletezi munkatársaink kötelezettségeit, Társaságunkkal szemben tanúsítandó magatartását, a diszkrimináció tilalmát, a gazdasági verseny etikáját, a vesztegetés, az ajándékok elfogadásának tilalmát és a vendéglátás,

valamint a szállítókkal, vállalkozókkal, vevőkkel és a médiával való kapcsolattartás részletes szabályait. Az etikai normák mellett szigorú törvényi szabályozás írja elő vényköteles termékeink reklámtilalmát, ezen kívül a reklám- és befolyásgyakorlásra vonatkozó egyéb normák is keretek közé szorítják a vállalatot.

A Richter Gedeon fő szervezeti egységei

KUTATÁS ÉS FEJLESZTÉS

Az innováció a Richter 1901-es alapításától fogva kulcsszerepet tölt be a vállalat stratégiájában. Mára a vállalat 900 fős kutató-fejlesztő bázissal és évi 23 milliárd forintot meghaladó K+F költségvetéssel a közép-kelet-európai térség legjelentősebb gyógyszerkutatási bázisa. A kutatás és fejlesztés terén elért sikereit számos innovációs díj is bizonyítja.

A magas szakmai színvonalú laboratóriumok az eredményes kutatás fontos feltételei. A hagyományosan alkalmazott ipari biotechnológiai eljárások mellett az utóbbi években jelentős beruházásokat valósítottunk meg a biotechnológia legkorszerűbb módszereinek bevezetésére. Ennek eredménye, hogy 2005-ben megépült egy, a korszerű molekuláris biológiai és géntechnológiai módszerek széles skáláját alkalmazó kutató-fejlesztő egység, egy nagy áteresztőképességű, úgynevezett HTS laboratórium és egy rekombináns fehérjéket fermentációs úton előállítani képes laboratórium. A biotechnológiai úton előállított gyógyszerek világméretű előretörése indokolta azokat a további beruházásokat, melynek nyomán a Társaság mára képessé vált mind emlőssejtes, mind bakteriális fermentációs területen fehérjetermékek fejlesztésére és gyártására. A Richternél működő biotechnológiai kutató-fejlesztő egységek és laboratóriumok létrehozása fontos lépés a hazai innováció szempontjából, mely a Társaság versenyképességének továbbra is az egyik legmeghatározóbb eleme.

Az originális kutatás tekintetében a Richter az innováció, a technológiai színvonal és a gyorsaság hármására helyezi a hangsúlyt. Ennek érdekében az elmúlt évek során jelentős erőforrásokat összpontosított laboratóriumai megújítására és az infrastruktúra modernizációjára. 2006-ban kezdte meg működését a Technológiai Kísérleti Nagylaboratórium, amelynek feladata a magas minőségű, klinikai vizsgálatok céljára is alkalmas hatóanyagok kilogrammos léptékű előállítása. 2007 első negyedév végére elkészült a legmagasabb műszaki és minőségi követelményeket kielégítő kémiai-analitikai kutatási központ és a hozzá csatlakozó irodakomplexum, 2009-ben pedig egy csúcstechnológiát képviselő kiegészítő laboratóriumot építettünk.

A tradicionális generikus termékfejlesztés megőrzése mellett Társaságunk célja, hogy a szellemi hozzáadott érték minél nagyobb mértékben jelenjen meg termékeinkben.

Eredeti gyógyszerkutatás

Eredeti gyógyszerkutatásunk kizárólag a központi idegrendszer betegségeinek kezelésében hatékony gyógyszerek felfedezésére és kifejlesztésére irányul. Ezen belül elsősorban a skizofrénia, depresszió, krónikus fájdalom és a szorongás kezelésére alkalmas készítményekre összpontosítunk. A mintegy 20 folyamatban levő projekt közül egy klinikai fázis III. szakaszban, kettő klinikai fázis II. szakaszban, három klinikai fázis I. szakaszban, a többi pedig pre-klinikai szakaszban tart (a klinikai fázisokról részletesebben beszámolunk a Fogyasztóink egészsége és biztonsága fejezetben).

Egy új gyógyszermolekula megalkotása 10–12 évig tartó, bonyolult, többlépcsős folyamat. Első lépésként meg kell határozni, hogy a beteg szervezet mely folyamataira hatva, milyen támadásponttal fejtsse ki hatását a gyógyszer. Mivel a központi idegrendszeri betegségek kialakulásának mechanizmusai még távolról sincsenek teljes körűen tudományosan feltárva, az új vegyület támadáspontjának meghatározása széles körű és elmélyült tudományos ismereteket követel, és még így sem elhanyagolható kockázattal jár. A gyógyszeripari statisztikák szerint 10 000 új molekula közül átlagosan egyből lesz gyógyszer.

A megcélzott hatásmechanizmussal rendelkező molekulák előállítása többféle megközelítés alapján lehetséges:

1) A gyógyszermolekula és a támadáspontot jelentő fehérjemolekula közötti kölcsönhatások tanulmányozása révén. Ebben a megközelítésben számítógépes modellezés segítségével vizsgálják az adott fehérjé-

hez való kapcsolódás természetét, összevetik a kapcsolódó molekulák szerkezetét, keresve közöttük a közös pontokat, amelyek a hatásért felelősek lehetnek. Ezután meg kell vizsgálni valós körülmények között, hogy az ennek alapján kiválasztott új molekula valóban a kívánt hatékonysággal kapcsolódik-e az adott fehérjéhez.

- 2) Robotizált molekulaszűrés révén. Ez az ún. HTS (High Throughput Screening – nagy áteresztőképességű szűrés), melynek során néhány nap alatt több százezer molekula kapcsolódását tudják megvizsgálni az adott fehérjéhez, és ki tudják választani a legmegfelelőbb molekulát.
- 3) Már ismert, hasonló hatásmechanizmusú molekulák kémiai módosításával.

Amikor sikerült megtalálni azt a molekulát, amely megfelelően kötődik a kívánt fehérjéhez, gyógyszervegyészek elvégzik ennek az úgynevezett vezérmolekulának az optimalizálását (lead-optimalizálás). Ennek a folyamatnak többek között az a célja, hogy növeljék a vegyület hatékonyságát, csökkentsék a nemkívánatos mellékhatásokat, valamint biztosítsák mindazokat a tulajdonságokat a molekulában, amelyeket minden gyógyszertől elvárunk: jól szívódjon fel, ne legyen bomlékony, jusson el a hatás helyére, majd a hatás kifejtése után megfelelő időn belül ürüljön ki a szervezetből. Az említett követelmények (hatékonyság, mellékhatás-mentesség, gyógyszerjelleg) összehangolása egy molekulában nagyjából 3–4 éves kutatási tevékenység eredménye.

Az optimalizálás során a molekulák biológiai tulajdonságainak mérésére, illetve ennek alapján a vegyületek szűrésére egy piramisszerűen felépülő tesztrendszert alkalmaznak. A piramis első néhány szintjén nagyszámú molekula vizsgálatára alkalmas in vitro módszerek (sejt-preparátumok, sejtenyészetek) találhatóak. Ezek a módszerek elsősorban a vegyületek molekuláris és sejtszintű hatásairól szolgáltatnak információt. A későbbi fázisokban szükségessé válik a vegyület élő szervezetben való hatásának a tanulmányozása; ezt állatkísérle-

tek segítségével végzik el. Egyfelől felmérik, hogy mennyire hatékony a vegyület az adott betegség modelljében, vannak-e, és ha igen, milyen nemkívánatos mellékhatásai. Másfelől azt is megvizsgálják, hogy a molekula milyen sorsra jut az élő szervezetben: hogy szívódik fel, mennyire bomlik le a májban, hogyan ürül stb. Amennyiben az állatkísérletekben is a kívánt módon működik a kiválasztott vegyület, akkor ki kell próbálni embereken is, ehhez viszont meg kell győződni arról, hogy káros hatást nem okoz. Ennek bizonyítására hatóságilag előírt toxikológiai vizsgálatokat kell elvégezni, hogy megfelelő információkat kapjunk a szer ártalmatlanságáról. Csak a megfelelően ártalmatlan és hatékony molekulával lehet megkezdeni a klinikai vizsgálatokat. Ez utóbbiak időtartama 6–8 év.

Állatkísérletek

Mint látható, az állatkísérletek ma még sem tudományos, sem engedélyezési szempontból nem nélkülözhetők a gyógyszerek kutatásában és fejlesztésében.

A Richter meggyőződése, hogy az emberi szenvedés enyhítését szolgáló új gyógyszerek felfedezése érdekében, megfelelően szabályozott körülmények között folytatott állatkísérletek társadalmi hasznossága és erkölcsi alapja egyaránt megkérdőjelezhetetlen. Tudatában vagyunk ugyanakkor annak, hogy a társadalom egy része fenntartásokkal viseltetik az állatok kísérleti célra történő felhasználását illetően. Szükségessé érezzük ezért, hogy bővebb tájékoztatást adjunk a gyógyszerkutatás ezen területéről.

Az állatkísérletek végzését Magyarországon az Állatvédelmi Törvény és az állatkísérletek végzéséről szóló kormányrendelet szabályozza. Ezen jogszabályoknak megfelelően a Társaságnál állatkísérlet csak az állategészségügyi hatóság engedélye alapján végezhető. Az engedély meghatározott személyi és tárgyi feltételekhez kötött, amelyeket a hatóság rendszeresen ellenőriz. Társaságunk mindenkor a hatályos állatvédelmi jogszabályok szelleme és betűje alapján jár el, mind a kísérleti állatok tartását, mind a kísérleteket illetően.

A kísérleti állatok tartási feltételeit (környezeti tényezők, gondozás, állatorvosi felügyelet és ellátás) illetően az Európai Unió 86/609/EGK Irányelve II. függelékének útmutatásait tartjuk mérvadónak. 2001-ben ennek megfelelően korszerűsítettük állatházunkat, amely megfelel a GLP (Good Laboratory Practice) által megkövetelt standardnak is.

Az állatokon folytatott kutatásokban érvényesítjük a nemzetközi irodalomban „3R” (replacement, reduction, refinement) követelményeként számon tartott elveket.

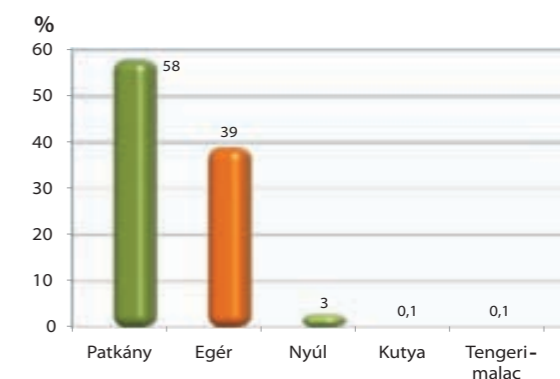
Az állatkísérletek helyettesítése (replacement): olyan úgynevezett alternatív módszerek alkalmazását értjük ezalatt, amelyek nem igényelnek élő állatot: számítógépes modellezés, szövettenyészetek, HTS tesztelés. Társaságunk évről évre növekvő számban alkalmazza ezeket a módszereket. Ma már egy új gyógyszer kifejlesztéséhez szükséges biológiai vizsgálatok mintegy 90%-a in vitro eljárás.

„A Richter felelősséget érez az általa tartott és a kísérletekben feláldozott állatok iránt, és elkötelezett, hogy számukra – a szakmai követelmények meghatározta lehetőségeken belül – fájdalom- és szenvedésmentes létet biztosítson, illetve hogy minden módon kerülje a szükségtelen fájdalom és szenvedés okozását.”

Részlet a Társaság Állatkísérleti Etikai Kódexéből

Az alternatív módszereknek azonban megvannak a maguk korlátai. A számítógépes modellek azon adatok alapján működnek, amelyeket betáplálnak nekik, így az élő rendszerek működésére vonatkozó új ismereteket, összefüggéseket nem lehet feltárni velük. A sejtek, szövetek, szervek in vitro tanulmányozása nagyon sok hasznos ismeretet ad bizonyos alapmechanizmusok megértéséhez, de mivel a szervezet egészéből kiszakították őket, működésüknek csak korlátozott számú elemét lehet így megismerni, sok fontos összefüggés rejtve marad. Így elvi gátja van az állatkísérletek alternatív módszerekkel való kiváltásának minden olyan esetben,

A kutatásban felhasznált állatok

amikor teljes szervrendszerek működését vizsgálják, pl. az agyműködést, keringést vagy a szervezet – mint egész – működését kutatják, így akár az összetett viselkedéseket vagy egy gyógyszer anyagcseréjét. Ide tartozik a hatóságilag előírt legtöbb ártalmatlansági vizsgálat is, ahol a potenciális gyógyszer mellékhatásainak felderítése a fontos.

A kísérleti állatok számának csökkentése (reduction): az alternatív módszerek alkalmazása önmagában is jelentősen mérsékli a felhasznált állatok számát. A biológiai mérési technikák fejlődése további állatszám csökkentést tesz lehetővé; ezen felül, de egyáltalán nem mellékesen a farmakológiai szűrőrendszerek jól megválasztott felépítésével is lehet az élő állatot igénylő vizsgálatok számát mérsékelni, amint ezt az „Eredeti gyógyszerkutatás” című részben bemutattuk. Az elmúlt tizennégy évben a Richterben felhasznált kísérleti állatok száma annak ellenére csökkent, hogy közben a K+F ráfordítás dinamikusan nőtt.

K+F ráfordítás és a kísérletekben felhasznált állatok számának alakulása

A kísérleti módszerek finomítása (refinement) azt jelenti, hogy a kísérleti módszert úgy kell megválasztani és kivitelezni, hogy az az állatnak a lehetséges legkevesebb fájdalmat, szenvedést vagy károsodást okozza. Ennek érdekében kísérleti módszereinket folyamatosan fejlesztjük (pl. műtéti technikák, altatási módszerek korszerűsítése, küszöb módszerek és humánus végpontok alkalmazása).

A „refinement” elv érvényesülésének egyik leghatásosabb garanciáját a szakmailag jól felkészült, hozzáértő kutató illetve asszisztens jelenti. A Richter ezért fontosnak tartja, hogy a kutatók és a kisegítő személyzet megfelelően képzett legyen élő állatokon végzett beavatkozásokban, és nagy súlyt helyez a kutatók, munkatársak folyamatos szakmai és állatvédelmi továbbképzésére.

A Richter Gedeon által elnyert innovációs díjak

Év	Díj	Pályázat címe
1995	Az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium Innovációs Különdíja	B módosulatú Famotidin hatóanyagot tartalmazó Quamatel® nevű gyógyszerkészítmény
1996	Az Ipari, Kereskedelmi és Idegenforgalmi Minisztérium Különdíja	Cink-hyaluronát, a Curiosin® nevű gyógyszer originális hatóanyaga
1997	A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara Különdíja	Dezogesztrel, a Regulon® és Novynette® új, magyar fogamzásgátló filmtabletták hatóanyaga
2001	Az Ipar Műszaki Fejlesztéséért Alapítvány Innovációs Díja	Flukonazol: a Mycosyst®, Mycosyst Gyno® új magyar szisztémás gombaellenes készítmények hatóanyaga
2002	A Magyar Innovációs Szövetség Innovációs Nagydíja	Paroxetin, a Rexetin® új magyar antidepresszáns készítmény hatóanyaga
2004	A Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal Innovációs Díja	Terbisil® gombaellenes készítmény-család
2005	A Magyar Innovációs Szövetség Innovációs Nagydíja	Lisonorm® kombinált hatóanyag-tartalmú tablettá
2007	A Magyar Innovációs Szövetség kiemelt elismerése	A Tamsol®, egy új magyar szubtípus-szelektív, alfareceptorblokkoló gyógyszer a BPH kezelésében
2009	A Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal Technológiai Innovációs Díja	Portiron® termékcsalád

Innovációs díj

A Magyar Innovációs Alapítvány által kiírt innovációs pályázat tízéves történetében a Richter többször sikerrel szerepelt nagy jelentőségű és hasznosult újítás megvalósításával; 2009-ben a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal Technológiai Innovációs Díját nyerte el az általa kifejlesztett és gyártott PORTIRON® termékcsaládjáért.

A Richter kiemelten fontosnak tartja a kardiovaszkuláris termékek fejlesztését, e területen széles palettával áll a betegek rendelkezésére. Kardiovaszkuláris termékek fejlesztéséért az elmúlt években több ízben kapott innovációs díjat, köztük innovációs nagydíjat. A magas vérnyomás népbetegség, ezért gyógyítása kiemelt jelentőségű. Kezelése sok esetben csak több vérnyomáscsökkentő gyógyszer kombinációjával lehetséges. Az angiotenzin-receptor blokkolók önmagukban vagy kombinációjuk thiazid diuretikumokkal ideális terápiás lehetőséget jelentenek a vérnyomás megfelelő kontrolljában. Az angiotenzin-receptor-blokkolók közül elsőként a losartan került forgalomba, amely előállítására a Társaság kutató-fejlesztő mérnökei az 1990-es évek közepén új, szabadalmilag független hatóanyaggyártási-eljárást dolgoztak ki. Az optimális szemcseméret kidolgozása, a ható- és segédanyagok kompatibilitásának, valamint a hatóanyag gyors felszabadulásának megoldása után került sor az ideális készítménygyártási eljárás megvalósítására.

Az originátor készítmény után a Richter másodikként lépett piacra e generikus készítményével, mely – magas minősége és kedvező

ára miatt – elismerő fogadtatásban részesült. A Portiron® több nemzetközi szabadalom védi. Hazánkban 2007-ben forgalomba hozott losartan-K hatóanyagú Portiron® filmtabletta 2008-ban jelentős forgalmat ért el. 2009 januárjában a losartan-K és hydrochlorothiazide tartalmú fix kombinációs készítmény is forgalomba került, Portiron® HCT néven. A kombinációs készítmény a piacra lépés évében jelentős árbevételt ért el. A Portiron® termékcsalád teljes árbevétele két év alatt 1,15 milliárd forint volt.

A 2009. évi Technológiai Innovációs Díjat dr. Vadász István, a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal elnökhelyettese és Varga István nemzeti fejlesztési és gazdasági miniszter adta át Bogsch Eriknek, a Richter vezérigazgatójának 2010. március 26-án a Parlamentben tartott ünnepségen.

Életműdíj középiskolai pedagógusoknak

Kilencedik alkalommal adták át 2009-ben a Rázt Tanár Úr Életműdíjat két-két matematika-, kémia-, fizika- és biológiatanárnak. A személyenként egymillió forint jutalommal járó díjat három cég, az Ericsson Magyarország Kft., a Graphisoft Zrt. és a Richter Gedeon Nyrt. alapította, amelyet minden évben a középiskolai reálokztatás azon pedagógusai kapják, akik életművükkel, kiemelkedő munkásságukkal jelentősen hozzájárultak a hazai középiskolai természettudományos képzés színvonalának emeléséhez.

A díj névadója, Rázt László (1863-1930) a Budapesti (Fasori) Evangélikus Gimnázium legendás hírű tanára volt, többek között neki köszönhető a matematika-tanítás hazai reformja. Nevéhez számos tehetség, például Wigner Jenő fizikus, Neumann János matematikus műszaki és tudományos pályájának kezdete fűződik.

Az elismerés évről évre ismertebb, 2009-ben 234 pályázat érkezett a díjat odaítélő „Alapítvány a Magyar Természettudományos Oktatásért” kuratóriumához. Az életműdíjat 2009-ben Tatár István (Makó) és Láng Hugó (Székesfehérvár) matematikatanárok; Flórik György (Budapest) és Mayer Farkas (Pannonhalma) fizikatanárok; Dr. Budayné dr. Kálóczi Ildikó (Debrecen) és dr. Kikindai Kristóf (Szombathely) biológiatanárok; valamint dr. Halblender Anna (Pécs) és dr. Nagy Zsigmondné (Keszthely) kémiatanárok kapták. A díjakat prof. dr. Kroó Norbert, az Alapítvány kuratóriumának elnöke, valamint az alapító cégek vezetői – dr. Pellioniszné dr. Paróczai Margit, a Richter emberierőforrás-igazgatója, Bojár Gábor, a Graphisoft elnöke és Chris Houghton, az Ericsson Magyarország vezérigazgatója – adták át a Magyar Tudományos Akadémia dístermében 2009. november 17-én.

Kroó Norbert akadémikus, az MTA természettudományi alelnöke kiemelte: a reálszakos oktatásban figyelemre méltó munkásságot napjainkban különösen fontos elismerni, hiszen a ta-

nári pálya vonzása – főként a természettudományok tekintetében – folyamatosan csökken, tanári gárdánk rohamosan öregszik. „Kell, hogy minél többen lássák: a jövő magyar társadalmának égető szüksége van a jelen magas színvonalú oktatására, ezért kell az eddiginél jobban megbecsülni annak kiválóságait.”

„A Rázt Tanár Úr Életműdíj elnyerése életemnek ebben a fázisában olyan sokat jelent, amit teljes mélységében meg sem írhatok. Röviden: azt kaptam, amit még soha; tevékenységem ismeretében egy objektív véleményt erről a szubjektív elemekkel tarkított három évtizedről, amit a pályán töltöttem. Bővebben: bizonyítékot arra, hogy helyesen tettem, hogy sohasem tértem le a lelkiismeretem által diktált útról, nem magánórát tartottam, hanem addig is diákjaimmal voltam, s együtt, kölcsönösen megvalósítottuk a tevékenykedtető tehetségfejlesztést – akár a szabadidőm elvesztése árán. Egész életemben felelősséggel éltem a rám bízottakért, alma materemért – az intézményért, a tanítványaimért, kollégáimért –, mely a visszahívó munkahelyem lett. S ezt most a munkám eredményeinek objektív ismerete alapján egy számomra nagyon hiteles kuratórium mondta ki. Nagyon jó, hogy egy széles ajánlókörű díjat alapított ez a három cég, s hogy a Magyar Tudományos Akadémia felvállalta az odaítélés szakmaiságát. Köszönöm. Továbbra is úgy élhetek a jelenben a jövőért, hogy a múltra építkezem.” *Dr. Budayné dr. Kálóczi Ildikó életműdíjas*

GAZDASÁGI EREDMÉNYEINK

A Richter a legnagyobb magyar gyógyszergyártó. Tevékenységét számos leány-, közös vezetőségű, illetve társult vállalat támogatja. Hazai piacán kívül a világ csaknem száz országába szállít hatóanyagokat és késztermékeket. A Társaság széles körben ismert márkanévvel és jól kiépített értékesítési hálózattal rendelkezik Magyarországon, Közép-Kelet-Európa, valamint a FÁK-országokban. Az USA-ban, az EU régi tagállamaiban a Richter stratégiai együttműködési szerződések és hosszú távú szállítási megállapodások keretében szállít termékeket partnerei számára.

Vállalati stratégiánk célja, hogy a piaci rések kihasználásával növeljük gazdasági eredményeinket. A stratégia kulcsfontosságú eleme az erős pozíció megőrzése és erősítése azokon a tradicionális piacokon, amelyeken a Társaság regionális multinacionális szerepet tölt be. Így a közép-kelet-európai régióban, a FÁK-országokban,

különösen Oroszországban. Mindazonáltal a Richter nagy hangsúlyt helyez az Európai Unió és az Amerikai Egyesült Államok piacain való jelenlétre, hiszen ezek nagyban hozzájárulnak sikereihez.

A hazai piacon piacelemzők 2009-es adatai szerint a Richter a negyedik szereplő 5,5 százalékos részesedéssel.

Teljesítményünk

Az anyavállalati árbevétel 2008-ban 178 392 Mft volt, ami 4 százalékos növekedés a 2007-es évhez képest. Közben valamennyi exportpiacunkon kiemelkedő teljesítményt értünk el, a hazai árbevétel némiképp visszaesett. 2009-ben 202,4 Mrd Ft árbevételt realizáltunk, ez 13 százalékos növekedés 2008-hoz képest. Az árbevétel növekedésében jelentős szerepe volt az USA piacon elért kiváló teljesítménynek.

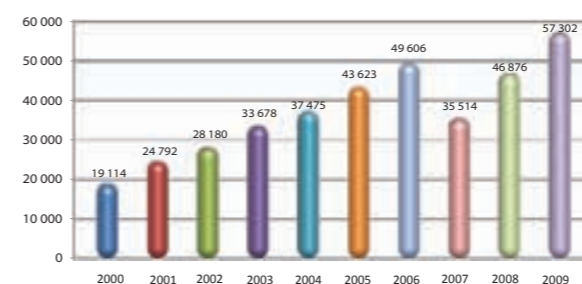
Az árbevétel alakulása az egyes régiókban (Mft)

	2007	2008	2009
Magyarország	31 124	29 369	30 455
Export	140 092	149 023	171 905
FÁK	65 295	69 274	76 540
EU	45 754	48 073	48 094
USA	19 232	21 489	35 692
Egyéb országok	9 811	10 187	11 579
Összesen	171 216	178 392	202 360

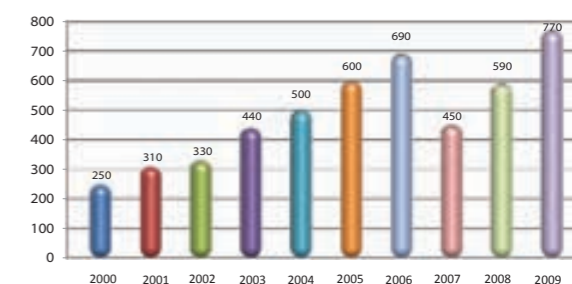
Kiemelt pénzügyi adatok (nem konszolidált)

	2007	2008	2009
Összes árbevétel (Mft)	171 216	178 392	202 360
Üzleti tevékenység eredménye (Mft)	34 794	34 130	51 805
Adózott eredmény (Mft)	35 514	46 876	57 302
Egy részvényre jutó eredmény (Ft)	1 906	2 515	3 075

Adózott eredmény (Mft)

Egy törzsrészvényre jutó osztalék (Ft)

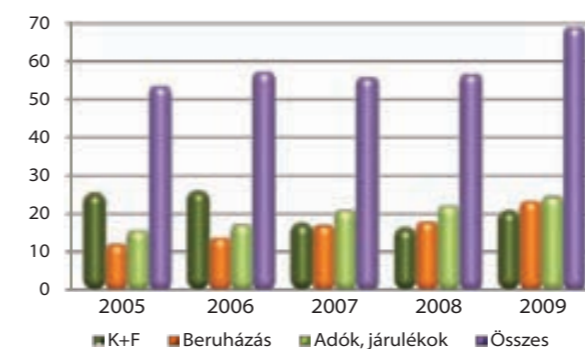
Társaságunk Magyarországon folytat kutatás-fejlesztési tevékenységet és a hazai gyártók közül a legtöbbet költi kutatás-fejlesztésre. A vállalat jelentős adó és tb-járlék fizető és nagy volumenű beruházásokkal is hozzájárul a magyar nemzetgazdaság gyarapodásá-

hoz. A Richter emellett hazánkban négy és fél ezer, régiós szinten összesen több mint tízezer embernek ad munkahelyet. Társaságunk nemzetgazdasági hozzájárulása igen jelentős, 2008-ban 56,8, 2009-ben 69,1 Mrd Ft volt.

A Richter Gedeon nemzetgazdasági hozzájárulása (adatok Mrd Ft-ban)

	2005	2006	2007	2008	2009
K+F	25,7	26,3	17,8	16,6	21,1
Beruházás	12,1	13,8	17,1	18	23,4
Adók, járulékok	15,7	17,2	21	22,2	24,6
Összes	53,5	57,3	55,9	56,8	69,1

A Richter Gedeon nemzetgazdasági hozzájárulása (Mrd Ft)

FOGYASZTÓINK EGÉSZSÉGE ÉS BIZTONSÁGA

A gyógyszergyártásra vonatkozó eljárási, technológiai és minőségügyi szabályozások betartásával biztosítjuk, hogy termékeink felhasználása során fogyasztóink egészségét és biztonságát megőrizzük. Ezt az elkötelezettséget felsővezetőink Minőségpolitikai nyilatkozatban is közétették.

Gyógyszerfejlesztés

A gyógyszerfejlesztés ún. pre-klinikai fázisairól a Kutatás és Fejlesztés fejezetben részletesen beszámoltunk. Amikor egy gyógyszerkészítmény sikeresen túljutott a pre-klinikai szakaszon, megkezdődnek a klinikai vizsgálatok, amelyek célja, hogy igazolják: az adott hatóanyag használata embereken is megfelelő eredményt hoz. A klinikai vizsgálatokat egyedileg kiadott engedélyek alapján kell elvégezni.

A klinikai kutatások négy fő részből állnak. Az I. fázis kis számú egészséges önkéntes részvételével zajlik, célja, hogy a szer ártalmatlanságát bizonyítsa. Ennek két része van: az első részben egyszeri dózist kapnak a résztvevők, de annak mennyiségét növelik, a másodikban ismételt adagolás mellett vizsgálják a kutatásban résztvevők egészségi állapotának előre meghatározott paramétereit. A II. fázis során korlátozott létszámú betegen, relative rövid időszakon keresztül vizsgálják a szer hatékonyságát. Ezt követően a III. fázisban már több kutatási centrumban, hosszabb időszak alatt, akár több ezer beteg részvételével, pontosítják a szer hatékonyságáról, tolerálhatóságáról, mellékhatásairól addig szerzett ismereteket. Amikor az adott szer sikeresen túljutott az első három szakaszon, megkezdődik a törzskönyvezési eljárás, amelyet az Országos Gyógyszerészeti Intézet bírál el. A sikeres törzskönyvezés sem jelenti azonban azt, hogy további vizsgálatok már nincsenek. A klinikai kutatások IV. ún. utógondozási fázisában kiépített „monitoring-rendszer” keresztül a szert felhasználó orvosok továbbra is jelentik az alkalmazással kapcsolatos tapasztalataikat, az esetlegesen felmerült, eddig ismeretlen mellékhatásokat

és egyéb megfigyeléseiket. A klinikai vizsgálatok elvégzését és dokumentálását a GCP (Good Clinical Practice) előírásainak megfelelően végezzük.

Gyógyszergyártás

Egy adott gyógyszer illetve készítmény törzskönyve részletekbe menő alaposan tartalmazza az előállítás technológiáját, a felhasználható alapanyagokat és reagenseket, ezzel biztosítva azt, hogy egy adott termék mindig ugyanolyan körülmények között, azonos alapanyagok felhasználásával, azonos minőségben készüljön el. Ennek megvalósításában jelentős szerep hárul a minőségbiztosításra a folyamat teljes ideje alatt, azaz nemcsak a kész termékek minőségi megfelelése a cél, hanem idetartozik a munkavégzés, a gyártóberendezések és a munkakörülmények figyelése, valamint a minőség ellenőrzése és javítása is Társaságunk minden olyan tevékenységi területén, amely befolyásolhatja a termék minőségét, hatásosságát vagy biztonságosságát.

A munka kockázatmentes és hibátlan elvégzésének elengedhetetlen feltétele, hogy munkavállalóink fegyelmezetten, egészségesen és jó fizikai állapotban végezzék feladataikat, ismerjék az adott tevékenységre vonatkozó szabályokat, azokat betartsák, és munkájukat fokozott figyelemmel végezzék. Ennek érdekében a környezetvédelmi és munkavédelmi oktatások mellett rendszeres minőségügyi, valamint a személyes higiénia szabályait magukban foglaló oktatásokon is részt vesznek.

Társaságunk a készgyógyszereket és hatóanyagokat nemcsak Magyarországon, hanem más országokban is forgalmazza. Minden ország vagy országcsoport államigazgatási eljárás keretében írja elő azokat a körülményeket, amelyek között az ott forgalmazott árut gyártani kell, és azt a minőséget, amit a készítményeknek képviselnie kell. Magyarországon a törzskönyvezést végző hatóság az Országos Gyógyszerészeti Intézet (OGYI), amely egyben a gyógyszergyártók felügyeleti szerve is. Az Európai Közösség

tagországainak gyógyszergyártásra vonatkozó előírásait direktíva szabályozza, amelynek betartása minden tagországnak kötelező. Az Amerikai Egyesült Államok szabályozó hatósága a Food and Drug Administration – Élelmiszer- és gyógyszerfelügyelet (FDA). A gyógyszerek gyártásának személyi és tárgyi feltételeit az amerikai hatóság törvényben szabályozta (21 CFR Part 210 és Part 211), amelynek betartása nemcsak az amerikai gyártókra nézve kötelező, hanem az USA piacra exportáló külföldi gyártóknak is. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy az OGYI évenkénti ellenőrzései mellett, a külföldi hatóságok és a külföldi partnercégek is ellenőrzik a helyszínen a termelés körülményeit és a munkahelyek megfelelőségét.

A fogyasztók biztonságát szolgálják a kiserelésre vonatkozó előírások is. Ezek szabályozzák, hogy az egyes készítmények milyen csomagolásban jelennek meg, a csomagoláson milyen információkat kell feltüntetni (pl. a hatóanyag neve, adott termék hatóanyagtartalma, lejárati ideje stb.), továbbá hogy a fogyasztói tájékoztatóban milyen adatoknak és információknak kell szerepelniük a termék biztonságos felhasználása érdekében.

A továbbiakban röviden bemutatjuk a munkánkat szabályozó fontosabb nemzetközi gyakorlati előírásokat, melyek jogszabályok formájában jelennek meg Magyarországon.

A kémiai-, biológiai- és azon kutatólaboratóriumokra, amelyekben állatokon vizsgálják a gyógyszerek hatását és biztonságát a GLP (Good Laboratory Practice – helyes laboratóriumi gyakorlat) szabályozása vonatkozik.

A gyártás körülményeit, valamint az ezzel összefüggő tevékenységeket szabályozza a GMP (Good Manufacturing Practice – szabályos gyógyszergyártás irányelvei), akár alapanyaggyártásról, akár késztermékről van szó.

A GCP (Good Clinical Practice – gyógyszervizsgálatok helyes klinikai gyakorlata) vonatkozik a gyógyszerek embereken

való vizsgálatának folyamataira, beleértve az ellenőrzést is. Olyan intézményekre is kiterjed, melyek szervezetenként nem tartoznak Társaságunkhoz, de amelyek idevonatkozó tevékenységéért Társaságunk felelős (pl. kórházak, klinikák).

Mindezek mellett az EU előírja az ún. Qualified Person (meghatalmazott személy) intézményét, aki egy személyben felel az adott gyógyszer vagy készítmény minőségéért, és ő az, aki a terméket piaci forgalomba engedi.

Fogyasztói reklamációk

Fogyasztói reklamációk, panaszok jellemzően a patikákon, a nagykereskedőkön és a hatóságokon keresztül jutnak el hozzánk, illetve nagyon ritkán közvetlenül a betegektől is. Minden beérkező panaszt, függetlenül annak tartalmától, kivizsgálunk. A Minőségbiztosítási főosztály feladata, hogy a kivizsgálást koordinálja, a panaszokat megválaszolja az érintettek felé, valamint a hibák ismételt előfordulását megakadályozó megelőző intézkedések bevezetését ellenőrizze. A reklamációkkal kapcsolatos tevékenységeket dokumentáljuk, az eseteket összesítjük és negyedévenként jelentjük a felügyelő hatóságnak (OGYI). A reklamációkról értesítjük Orvostudományi főosztályunkat.

Mind a kifogások megválaszolása, mind a nyilvántartásba vétel során teljes mértékben figyelembe vesszük a személyi adatok védelmére vonatkozó rendelkezéseket.

Beszállítók

Beszállítóinkat nagy körültekintéssel választjuk ki. Elengethetetlen feltétel, hogy olyan minőségben és mennyiségben tudják szállítani az alap- illetve segédanyagokat, csomagolóanyagokat, ahogy azt a gyógyszertörzskönyvek előírják. A törzskönyvi értéktől való legkisebb eltérés esetén sem tudjuk az adott szállítmányt átvenni. Beszállítóink jelentős része ISO minősítéssel rendelkezik. Többségüknek természetesen a fentebb bemutatott nemzetközi gyakorlati szabályozásoknak is meg kell felelniük.

Gyógyszeréberség

Így lehetne magyarra fordítani azt a görög eredetű farmakovigilancia kifejezést, amely egyre nagyobb teret és jelentőséget nyer az egészségügy szereplőinek körében. A különböző gyógyszeripari termékek biztonságos és minimális kockázat mellett történő használata nem csupán a betegek, hanem az egészségügyi szakemberek és a gyártók érdeke is. Éppen ezért fontos, hogy a mellékhatás-bejelentés és feldolgozás széles körben ismert, alkalmazott és hatékony eljárás legyen.

A statisztikai adatok szerint azok a betegek, akik egyáltalán nem szednek gyógyszert, lényegesen nagyobb kockázatot vállalnak, mint amit a gyógyszereszedéssel járó esetleges mellékhatások jelenthetnek. Tagadhatatlan ugyan, hogy a gyógyszerek használata rejthet bizonyos kockázatot, ám a farmakovigilancia éppen arra született, hogy ezt a rizikót minimalizálja. A különböző készítmények piacra kerülését megelőző szigorú szabályok mentén zajló klinikai vizsgálatok igyekeznek minden nemkívánatos hatásra fényt deríteni, de ezek alkalmával lehetetlen olyan nagy számú beteget bevonni, mint amit maga a piac jelent. Fontos tehát, hogy a gyógyszerek alkalmazása során felmerülő esetleges további mellék- és nem kívánt hatások felszínre kerüljenek, eljussanak az illetékesekhez és az ezekből származó tapasztalatok a termékek biztonságosabbá tételében kamatozzanak. Mindez úgy lehetséges, hogy akár az egészségügyi szakemberek, akár a közvetlen felhasználók bejelentik esetleges negatív tapasztalataikat a gyártóknak. Ezt követi az információk értékelése, feldolgozása és az esetleges, a törvényi szabályozások alapján történő továbbítás az illetékes gyógyszerhatóságoknak. A farmakovigilancia tehát elsősorban a betegek védelmére összpontosít, s ez a gyártók, így a Richter számára is kiemelt feladat. Emellett a gyógyszerhasználó biztonsága egyben a

„termék biztonságát” is jelenti: a meg nem szűnő kontroll és nyomon követés a készítmény folyamatos tökéletesítését és a betegtájékoztatás egyre precízebb módját eredményezi. A gyógyszerhasználat feletti „örökösben” a hatóságoknak, az egészségügyi szakembereknek és a gyógyszeriparnak, de maguknak a felhasználóknak is komoly szerep jut. A Richter a térségben egyedülálló informatikai háttérrel teremtett a mellékhatás-bejelentések feldolgozását illetően. Olyan validált, azaz folyamatosan ellenőrzött és megkerülhetetlen, biztonságos „nyomon követési rendszert” vett használatba, amelyben lehetetlen egyetlen bejelentés szem elől tévesztése is. Emellett biztosítja az elektronikus kommunikáció lehetőségét, amely hatékonyabbá és gyorsabbá teszi az információáramlást, miközben eleget tesz a hatósági követelményeknek. Az így létrejövő tudásbázis a Richter-készítmények folyamatos minőségi javulását, a betegtájékoztatás hatékonyságának növelését szolgálja.

Az élhetőbb időskori életévekért

A Richter Gedeon gyógyszergyár a Nyugdíjasklubok és az Idősek „Életet az éveknek” Országos Szövetségének Egészségügyi Bizottságával együttműködve 2008-ban indította el országos egészségügyi felvilágosító programját, amelynek keretében két év alatt tíz helyszínen hallgathattak meg szakmai előadásokat, illetve vehettek részt egészségügyi szűrésen az érdeklődők.

A helyi nyugdíjas egyesületek nagy örömmel fogadták a programot, hiszen sok érdekes ismeret-hoz juthattak a résztvevők, amit mindennapjaikban hasznosítani tudnak. A szív- és érrendszeri betegségek kockázati tényezőiről tartott előadásokból a résztvevők megtudhatták: melyek azok a tényezők, amelyek befolyásolják életünket a magas vérnyomás, az érelmeszesedés, a cukorbetegség

kialakulásában, valamint az egyes betegségek kezelése során. A néma járványról, azaz a csontritkulásról (oszteoporózis) tartott előadásban a szakorvosok külön felhívták a figyelmet azoknak a „játékszabályoknak” a betartására, amelyekkel megelőzhető, illetve a betegség kialakulása után kontroll alatt tarthatók a folyamatok, elkerülhető a korai csonttörések. A negyven év feletti férfiak egészségi problémáiról beszélt az urológus szakorvos: a húgyúti fertőzésekről, a gyulladós betegségekről, a jóindulatú és a rákos prosztatamegbetegedésekről, valamint a férfiak klimaxáról. Záró programként a megyei rendelőintézetek gyógytornászai mutattak be – elsősorban a csontritkulás betegség megelőzését szolgáló – gyógytorna gyakorlatokat.

Mydeton-díj – elismerés gyógytornászoknak

A Magyar Gyógytornászok Társaságának éves konferenciáján, 2009. szeptember 24-én, Balatonfüreden adták át a Richter Gedeon gyógyszer cég által alapított Mydeton-díjat a szakma legkiemelkedőbb teljesítményt nyújtó képviselőinek. Ezúttal egy pécsi neurológiai fizioterápiás specialista és a nyíregyházi Jósa András Kórház gyógytornásza vehette át a rangos elismeréssel járó díjat.

A Magyar Gyógytornászok Társasága ajánlására, a társaság éves kongresszusán két gyógytornász vehette át a rangos elismeréssel és pénzjutalommal járó díjat dr. Regula Ildikótól, a Richter szaktanácsadójától. A gyógyításban és az oktatásban nyújtott kiemelkedő tevékenységéért Bákányné Zsoldos Aranka nyíregyházi, valamint Zank Viktória pécsi gyógytornászok részesültek Richter Gedeon Mydeton-díjban. A deréktáji megbetegedések hazánkban egymillió ember életminőségét befolyásolják. A jelenség nem

csak a kevesebbet mozgó vagy idősebb emberek problémája, de a fiatalabb korosztály is egyre gyakrabban találkozik vele. A krónikus fájdalom és annak következményei mozgáskorlátozottságot okoznak, csökkentik a munkaképességet és lényegesen rontják az életminőséget. A Richter saját fejlesztésű izomrelaxáns és gyulladáscsökkentő készítményeivel több mint 50 éve járul hozzá a mozgásszervi betegségeket kísérő fájdalmas izomgörcsrel együtt járó állapotok gyógyításához.

KÖRNYEZETVÉDELEM

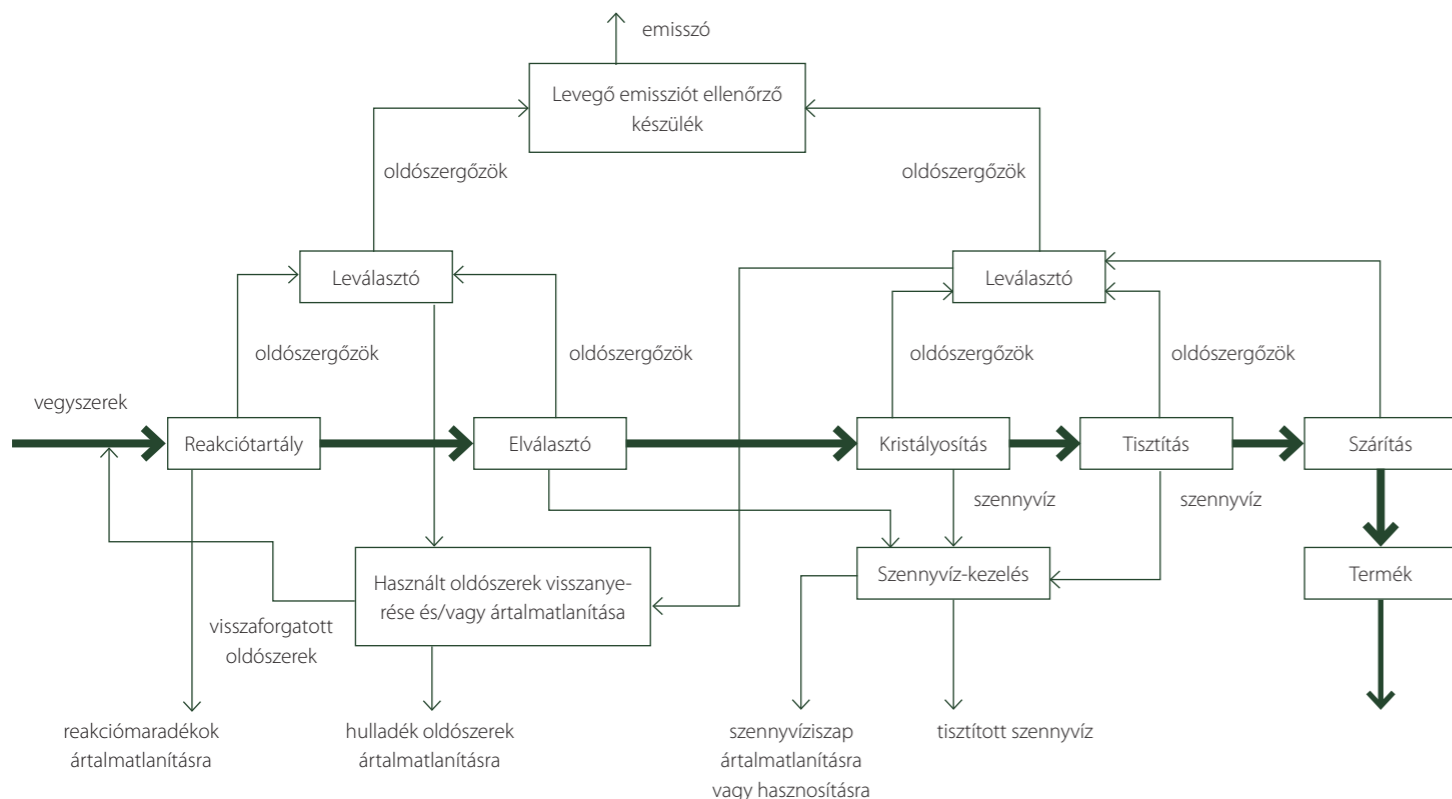
A Richter Gedeon kiemelt felelősséggel kezeli a tevékenységéhez szorosan kapcsolódó környezetvédelmi feladatokat. A Társaság gazdasági döntéseinek elválaszthatatlan része a környezetvédelmi szempontok figyelembevétele, a fő hangsúlyt mindig a megelőzésre helyezi. Százéves hagyományait, gyógyszergyártási és széles körű természettudományos ismereteit ötvözi a mai, korszerű elvárásokkal.

A gyógyszergyártás számos kockázattal jár, ezért kiemelt felelősséggel kezeljük a tevékenységünkhöz kapcsolódó környezetvédelmi feladatokat, beruházásainknál, fejlesztéseinknél igyekszünk a legjobb elérhető technikát alkalmazni és környezeti hatásainkat folyamatosan csökkenteni. Mindkét magyarországi telephelyünk rendelkezik Egységes Környezethasználati Engedéllyel (IPPC: integrált szennyezésmegelőzés és ellenőrzés). Társaságunk gazdasági döntéseinek elválaszthatatlan része a környezetvédelmi szempontok

figyelembevétele, a fő hangsúlyt mindig a megelőzésre helyezzük. Ebben jelentős szerep hárul az irányításra, a kutatás-fejlesztés, valamint a gyár- és létesítményfejlesztés területeire.

Gyógyszergyártás és környezetvédelem

Ahhoz, hogy környezeti teljesítményünket, gondjainkat, feladatainkat, céljainkat és sikereinket közérthető formában mutathassuk be, röviden, leegyszerűsítve vázoljuk a gyógyszergyártás folyamatát.

A gyógyszergyártás alapvetően két fő részből áll: a hatóanyaggyártásból és a készítménygyártásból. A készítménygyártás során készülnek a tabletták, injekciók, kenőcsök stb., illetve történik a csomagolás, kiszereles. A kiszereleshez műanyagot, papírt, üveget stb. használunk fel. A környezetvédelmi szempontból jelentősebb hatásokkal járó hatóanyaggyártás alapvető folyamatait és a kapcsolódó környezeti tényezőket az előző ábrán mutatjuk be.

Minden folyamat középpontjában a reaktorok, azaz a reakciótartályok és kiegészítő berendezéseik állnak. Ezek a tartályok a folyamathoz és az előállítandó anyag mennyiségéhez igazodva különböző méretűek lehetnek, a technológiának megfelelően általában fűthetők, hűthetők és keverhetők. Leegyszerűsítve azt mondhatjuk, hogy ebbe a tartályba kerülnek a vegyszerek (nyersanyagok és a reakció közegét jelentő oldószer), és a megfelelő körülmények biztosítását követően, a reakcióidő lejártával a kívánt reakciótermék (intermedier) fizikai, kémiai és fiziko-kémiai műveletek segítségével elválasztható lesz a reakciómaradékoktól, oldószerektől. Az intermedier, megfelelő tisztítás és minőségellenőrzés után egy következő reakciótartályba kerül, ahol újabb „változáson” megy át. Ahány kémiai lépésből áll egy adott hatóanyag előállítása, legtöbbször annyiszor ismétlődik a leírt részfolyamat. A reakció-közegként vagy a tisztítási lépésekben felhasznált oldószert annak minőségétől függően közvetlenül, vagy előkezelést követően (bepárlás stb.) visszaforgatjuk a gyártásba, illetve amennyiben erre nincs lehetőség, veszélyes hulladékként ártalmatlanítjuk. A gyártások során illékony szerves vegyületek (VOC) okozta légszennyezéssel, veszélyes hulladékok és szennyvizek keletkezésével kell számolni. A légszennyezés csökkentésére speciális ártalmatlanító berendezések szolgálnak. A szennyvizek Budapesten szennyvíz-előkezelő műtárgysoron keresztül haladva a közcatornába kerülnek. Dorogon a szennyvizet biológiai szennyvízkezelő ártalmatlanítja, ezt követően vezetjük a tisztított vizet ellenőrzött körülmények között a Duna sodorvonalába. A veszélyes hulladékokat engedéllyel ren-

delkező cégek ártalmatlanítják. A Társaság valamennyi tevékenységének energiaellátását általános és speciális gyógyszeripari feladatok céljára alkalmas infrastruktúra biztosítja. A különböző energiafélék egy részét magunk állítjuk elő, nagyobb részét vásároljuk. A vegyipari műveletekhez megfelelő fűtőközeget (gőz), különböző hőfokú hűtőközeget (mélyhűtés is), inertizáló nitrogént, nagynyomású levegőt, villamos energiát kell biztosítani. A hatóanyagok végfeldolgozásához a gyógyszerkészítmények gyártásához szükséges „tisza terek” ellátásához klimatizált, szűrt levegő szükséges. Különböző tisztasági kritériumoknak megfelelő vizet használunk (ivó- és ipari víz, nagy tisztaságú injekciós víz stb.). Környezeti hatásainkat és tényezőinket a továbbiakban részletesen, környezeti elemenként mutatjuk be.

Környezetvédelmi irányítás

Cégünk hosszú története során mindig igyekeztünk néhány lépéssel az „események” előtt járni, így már 1997-ben megkezdtük az ISO 14001 szabvány szerinti Környezetközpontú Irányítási Rendszer kiépítését, megelőzve ezzel magyarországi iparági versenytársainkat. A kiépítés egyik első lépése volt környezeti teljesítményünk értékelése, majd ennek alapján a környezeti tényezők meghatározása. Az azonosított tényezők alapján létrehozott értékelő rendszer objektív képet ad a tényleges környezeti hatásokról, alkalmas a jelentős környezeti tényezők kiemelésére és nyomon követi mind a tényezőkben, mind a tényleges hatásokban bekövetkezett változásokat. A feladat bonyolultságát jellemzi, hogy a jelentős környezeti tényezők meghatározására négy környezetvédelmi eljárást és több számítógépes nyilvántartó és értékelő rendszert alkalmazunk egyidejűleg. Az értékelési rendszer eredményei alapján megfogalmaztuk azokat a környezetvédelmi célokat, előirányzatokat és programokat, amelyek lehetővé teszik környezeti politikánk megvalósítását. A Környezetközpontú Irányítási Rendszer (KIR) teljes körű működtetése a Társaság magyarországi telephelyein 2000. január 1-jén kezdődött meg. Rendszerünket folyamatosan fejlesztjük, és igazítjuk a változó

jogszabályi körülményekhez és termelési feladatokhoz.

A rendszer szabványnak való megfelelését a BVQI Magyarország Kft. először 2001-ben tanúsította. A tanúsítás 3 évre szólt, melyet 2004-ben, majd 2007-ben, legutóbb 2010-ben ismét megújítottunk. A 3 éves ciklus alatt az évente megtartott felügyeleti auditokon ellenőrzik és tanúsítvánnyal igazolják a szabványnak való folyamatos megfelelést. A 2005-től megszerzett tanúsítványok már az ISO 14001:2004 szabványnak való megfelelést igazolják.

Környezetvédelmi célok, programok

Környezetvédelmi tevékenységünk folyamatos javítása érdekében, működésünk jelentős környezeti tényezőit figyelembe véve az alábbi célokat és előirányzatokat fogalmaztuk meg a 2005–2010-ig terjedő időszakra. A 2010 előtt lezárult programok sikeresen teljesültek. A következő időszakra (2011–2016) szóló céljainkat és programjainkat 2010 végén tűztük ki.

célok	előirányzatok	határidők
1. Az Egységes Környezethasználati Engedélyben meghatározottak végrehajtása.		folyamatos
2. Környezetvédelmi szempontból meghatározó hatóanyaggyártások környezeti hatásának javítása.	2.1 Egyes gyártási tevékenységek (Kémia III., BIO II.) áttelepítése azok korszerűsítésével a dorogi telephelyre, ahol biológiai szennyvíztisztító működik.	2010
	2.2. Meglévő termékek gyártási feltételeinek korszerűsítése a dorogi SZINT I. és SZINT III. üzemekben.	2010
3. A környezeti kockázatok csökkentése érdekében a Társaság vészhelyzeti felkészültségének folyamatos javítása.	3.1. Vésztározási lehetőség kialakítása, beüzemelése a budapesti telephelyen.	2005
	3.2. Vízminőségi kárelhárítási tervek aktualizálása.	folyamatos
	3.3. A Dorogi fióktelep csapadékvíz elvezetésének módosítása, vésztározó kiépítése.	2009
	3.4. Tűzvíz hálózat rekonstrukciója, tűzvíz tározó medencék létesítése Budapesten.	2010
4. A környezetvédelmi kommunikációs tevékenység hatékonyságának fokozása.		folyamatos
5. A telepek esztétikai hatásának javítása.	5.1. Gépkocsiparkolók kialakítása.	2008
	5.2. Telephelyek további parkosítása, a zöldfelületek növelése.	2008
6. A levegőtisztaság-védelmi kibocsátási határértékek betartása és felkészülés a várhatóan szigorodó határértékek elérésére.	6.1. Toxikus oldószerek kiváltására intézkedési terv kidolgozása.	2005
	6.2. A klórozott szénhidrogének kibocsátásának csökkentése.	2008
	6.3. Centrifuga, szűrő-száritó program folytatása.	folyamatos
	6.4. Száritó berendezések korszerűsítésének folytatása.	folyamatos
	6.5. Szedőtartályok cseréje korszerű, duplafalú készülékekre.	2008
7. Az új gyártások károsanyag kibocsátásának minimálisra csökkentése a BAT-NEEC technológiák alkalmazásával.	7.1. Új, korszerű gyártókapacitások létesítése a dorogi telephely SZINT II. üzemében.	2006
8. Kellemetlen szaghatású anyagok kibocsátásának csökkentése.	8.1. A szennyvíztisztító telep szaghatásainak csökkentése a dorogi telephelyen.	folyamatos

célok	előirányzatok	határidők
9. A szennyvízre vonatkozó határértékek betartása, a szennyezőanyag-kibocsátás csökkentése.	9.1. A kibocsátott szennyvizek KOI tartalmának további csökkentése, figyelembe véve a szigorodó határértéket.	folyamatos
	9.2. A kibocsátott szennyvizek AOX tartalmának csökkentése az új technológiai határérték elérése érdekében.	folyamatos
	9.3. Szennyvízkezelés korszerűsítése a budapesti telephelyen.	2010
	9.4. A dorogi telephely foszforkibocsátásának csökkentése.	2007
	9.5. A kiemelten kezelendő veszélyes anyagok kibocsátásának fokozatos csökkentése.	2010
	9.6. A dorogi telephelyen a biológiai tisztítás szempontjából kritikus anyalúgok előkezelése.	2010
	9.7. A szennyvíztisztítás intenzifikálása a dorogi telephelyen.	2007
	9.8. A szennyvíz monitoring hálózat bővítése Budapesten.	2007
	9.9. Egyes technológiák esetében a diklór-metán kevésbé veszélyes anyagra történő cserélése.	2007
10. A környezeti zajkibocsátás folyamatos csökkentése.	10.1. A zajterhelés további csökkentése a Cserkesz utca vonalában.	folyamatos
	10.2. Az új létesítményeknél előzetes akusztikai szakvélemény alapján kiemelt zajcsillapítású berendezések beszerzése.	folyamatos
11. Veszélyes anyagok tárolása és szállítása által meglévő környezeti kockázat csökkentése.	11.1. A budapesti tartálypark-korszerűsítési program befejezése és megfelelő göngyöleg tárolók kialakítása a kutató-fejlesztő egységek részére is.	2007
	11.2. Dorogon fedett, kármentővel ellátott tárolóhelyek kiépítése.	2008
12. A talajvíz-minőség változásainak rendszeres ellenőrzése a monitoring hálózat segítségével.		folyamatos
13. A talajvízszennyezés csökkentése a szennyezett talajvíz kiemelésével és a központi szennyvíztisztító telepen történő tisztításával.	13.1. A talaj- és talajvízszennyezés feltárása és csökkentése Dorogon.	2010
	13.2. A Kémia I. üzem környékén feltárt talajszennyezés kezelése.	folyamatos
14. A hulladékgazdálkodás további korszerűsítése.	14.1. Göngyölegmosó korszerűsítése a Dorogi fióktelepen.	2008

Energiafelhasználás

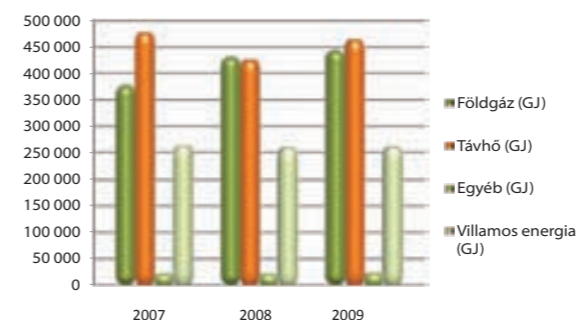
Budapesten a felhasznált energia 30%-át a gyártási és kutatási tevékenységek, de lényegesen nagyobb részét (70%) a fűtés, a hűtés és a „tisztá-terek” klimatizálása emésztik fel, így a teljes energiafelhasználásra jelentős hatással van az évi átlag középhőmérséklet. A hőenergia egy részét saját gázüzemű kazánjainkban állítjuk elő, másik részét távhő formájában vásároljuk. Környezetvédelmi szempontból kiemelendő, hogy a vásárolt gőzt 2005-től a

Kőbányahő Kft.-nél újonnan üzembe helyezett ún. kogenerációs erőmű biztosítja hosszú távú szerződés alapján. A kapcsolt üzemben előállított hő- és villamos energia megközelítőleg 30%-kal kevesebb légszennyező anyag kibocsátást jelent az elkülönített hő- és áramtermeléshez képest. 2009-ben kb. 400 folyóméter, nagyteljesítményű gőztávvezetékünket lecseréltük az igényekhez igazodó kisebbre, illetve korszerű, vastagabb szigeteléssel felújítottuk. Ezt a továbbiakban is folytatjuk. 2009-ben befejeztük a villamos-

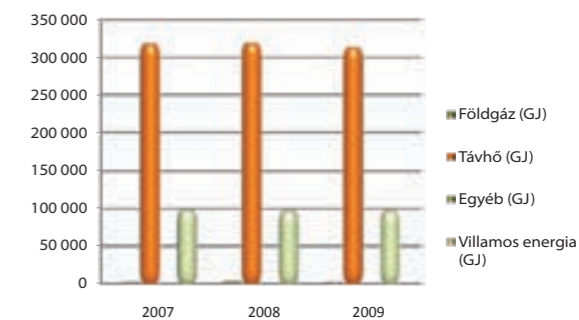
energia-hálózatunk 2008-ban elkezdődött korszerűsítését: a kiemelt jelentőségű fogadó- és átalakító transzformátorállomásainkba korszerű, környezetbarát száraz transzformátorokat és kapcsolóegységeket építettünk be.

Dorogon 2004-ben egyes gyártórészlegeket jelentős mértékben átalakítottunk, felújítottunk, ezek termelésből történő kivétele miatt csökkent az energiafelhasználás, majd 2005-ben – és azóta is folyamatosan – az új és átalakított gyártórészlegek üzembe helyezésével egyidejűleg többlet villamosenergia- és hőfelhasználás jelentkezett. Az összes energiafelhasználás, a növekedés óta, 2007–2009 között összességében nem változott, bár összetételében a villamos energia, földgáz és ipari víz felhasználás arányában, a gyártási technológiák

Energiafelhasználás – Budapest

Energiafelhasználás – Dorog

változása miatt, kismértékű változás állt be. A gőzfelhasználásból keletkező kondenzvizeket összegyűjtjük és a hőtartalmát visszanyerjük, gőzmegtakarítás céljából. Ehhez a hőhasznosító rendszerünket felújítottuk és továbbra is üzemeltetjük. 2009-ben több nagyteljesítményű ellátó gőztávvezetékünket (kb. 300 folyóméter) hőszigetelését, teljes cserével, vastagabb szigeteléssel felújítottuk. Ezt a továbbiakban is folytatjuk, az egész évben üzemelő kisebb távvezetéseken is.

Egyéb energiahordozó felhasználás alatt összesítettük a vállalati gépkocsipark által felhasznált benzin és gázolaj éves mennyiségét.

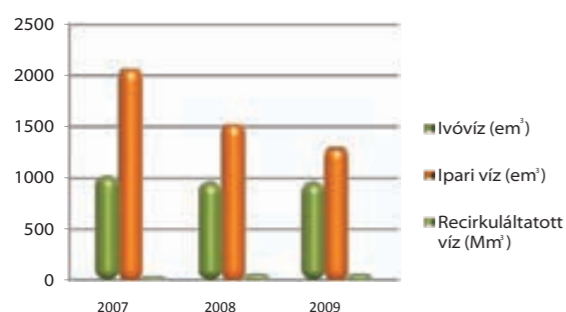
Vízfelhasználás

A gyógyszeriparban felhasznált vizek minősége az egyes ellátandó feladatoktól függően különböző. Mind ivóvíz, mind ipari célra használható „nyers” ipari vizet használunk. Ivóvíz elsősorban a hatóanyaggyártás területén használunk technológiai célokra (a kommunális felhasználás mellett). Ivóvízből kiindulva állítjuk elő a készítménygyártás területén szükséges, nagyobb tisztasági követelményeknek megfelelően előkezelt (sótalanítás, desztillálás, csíramentesítés stb.) vizeket a technológiai célú felhasználásra. Az ipari víz legnagyobb részét előkezelést (szűrés) követően hűtési célokra használjuk fel. Az arra alkalmas használt vizek jelentős részét hűtő-

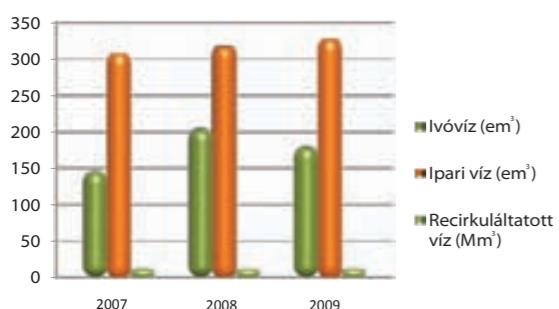
tornyokon keresztül visszaforgatjuk a rendszerbe. Budapesten az elmúlt két évben a vízfelhasználás jelentősen csökkent, a leállított vagy Dorogra telepített hatóanyaggyártások miatt. A Központi gázkazánházban és a hűtőtornyainkban pótvízként felhasznált nyers iparvizet továbbra is részben kiváltjuk a Központi sóltalanítóban kb. 10 m³/óra mennyiségben keletkező hulladékvízzel. A megtakarítás, az előző évekhez hasonlóan, éves szinten kb. 40–60 ezer m³-re becsülhető.

Dorogon a gyártórészlegek átalakítása miatt 2004-ben csökkent a vízfelhasználás, majd 2005-ben ezek visszaléptek a termelésbe, illetve az üzemek folyamatos munkarendre tértek át, így a vízfelhasználás ismét növekedett. Jelenleg az ipari víz ismét kismértékben növekedő tendenciát mutat, és az ivóvíz fogyasztás is emelkedik. A technológiában a víztakarékos, recikkuláltatott víz a jellemző, amely a hűtőtoronyokon keresztül áramoltatott hűtővizet jelenti, amelynek 2004-es növekedése Dorogon

Vízfelhasználás – Budapest

Vízfelhasználás – Dorog

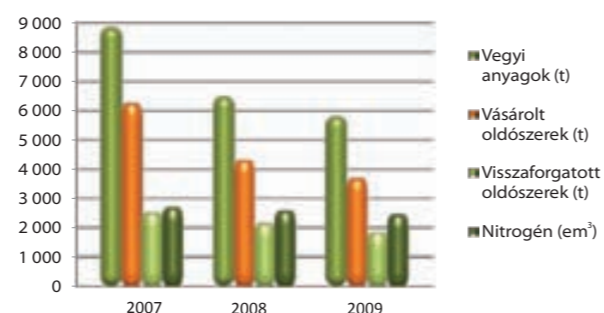

a hűtőtoronyrendszer bővítésének volt köszönhető. Ez a rendszer azóta is változatlan kapacitással üzemel. A Richter vízellátásának területén 2005-ben elkezdett jelentős felújítási és beruházási munkák 2009-ben befejeződtek: Budapesten a rendkívül elavult ivó- és ipari víz hálózat teljes csőcserével járó felújítása, párhuzamosan az új, független tűzvíz hálózat kiépítésével; Dorogon az ivó- és iparivíz-ellátás korszerűsítése és az energiatakarékosabb, gazdaságosabb üzemvitel kialakítása. A legjelentősebb a recikkuláltatott hűtővízrendszer új tárolómedencével, fogyasztást követő szivattyúteleppel és felújított gyűjtő gerincvezetékkel történő korszerűsítése volt.

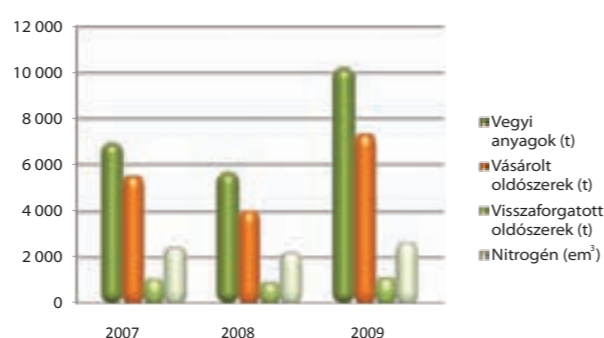
Nyersanyag-felhasználás

Vegyí anyag és oldószer-felhasználásunk mértéke egyenes arányban van a termelési volumen mértékével. A felhasznált oldószert lehetőség szerint újra felhasználjuk, azaz kezelés nélkül vagy tisztítást követően visszaforgatjuk a reakciókba. A nitrogént elsősorban inertizálásra használjuk a robbanásveszély megelőzésére. Esetenként a cseppfolyós nitrogén párologáshőjét hasznosítjuk levegőtisztaság-védelmi célú berendezésekben.

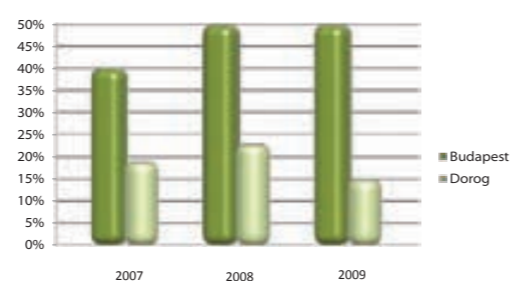
Anyagfelhasználás – Budapest

Anyagfelhasználás – Dorog

A vásárolt és visszaforgatott oldószerek arányai

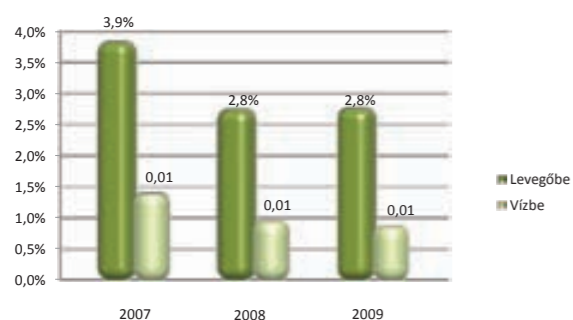
Levegőszennyezés

Amint az a technológia rövid bemutatásából is látszik, légszennyezés szempontjából legjelentősebb az illékony szerves vegyületek (VOC), elsősorban oldószerek diffúz forrásokon történő kibocsátása. Ennek oka, hogy a szakaszos üzemelésű berendezésekből a túlnyomás kialakulásának megakadályozására kialakított légzőkőn, illetve a reagensek adagolásakor, mintavételkor tömítetlenségből adódóan stb. oldószer gőzök távoznak. Ezek egyedi ártalmatlanítása a sok száz kibocsátási ponton nem lehetséges. A szennyezett légáramok összevezetésére és ártalmatlanítására különböző technikákat alkalmazunk. A technológiák és a műszaki feltételek korszerűsítésének köszönhetően kibocsátásaink mind abszolút értékben, mind százalékos értékben folyamatosan csökkennek.

A gőztermelésre használt budapesti tüzelőberendezések környezetvédelmi minősítéssel rendelkeznek a teljes terhelési tartományban, valamennyi korlátozottan előírt kibocsátási jellemzőre. A mért értékek a megengedett határokat nem érik el. A kazánok kibocsátási adatai a függelékben találhatóak. A Richter évek óta külső szakemberekkel mérési évi két alkalommal a környezetében észlelhető szénhidrogén koncentrációt (immisszió) mind Budapesten, mind Dorogon. Az előre kijelölt mintavételi helyeken kétórás, aktív-szén adszorbensre vett mintákat (összesen 24 órát átfedő időszak) a legkorszerűbb műszerrel elemzik a Richter tevékenységére legjellemzőbb oldószer-koncentrációk meghatározására. A vizsgált terület jellemzésére az illékony szénhidrogének összegének 24 órás átlagkoncentrációját használjuk. A ténylegesen mért

VOC veszteség – Budapest

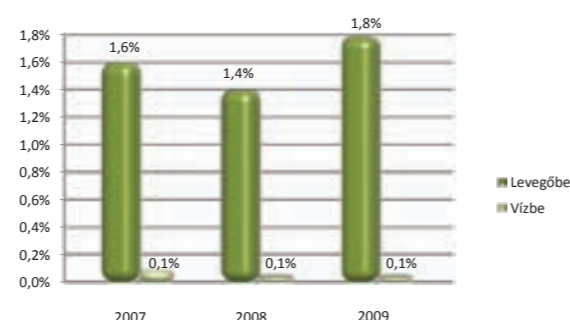

számszerű értékeket befolyásolják az aktuális meteorológiai viszonyok. A dorogi szennyvíztisztító medencéit lefedtük, a pontforráson kiáramló szennyezett levegő tisztítására ártalmatlanító berendezést (aktívszenes adszorber és katalitikus oxidáló) telepítettünk.

Szennyvízkibocsátás

Szennyvízkibocsátásunk minőségének legjellemzőbb mérőszáma az oxidálható szervesanyagok mennyiségével arányos kémiai oxigén igény, azaz a KOI. Budapesten a határérték 2005-től 1000 mg/l volt, 2009-től nem tör-

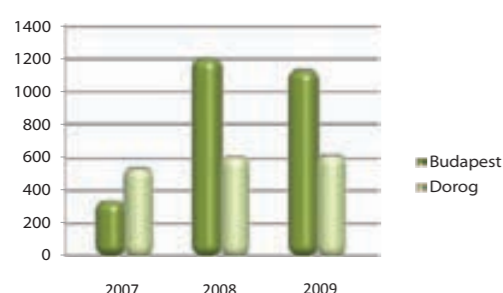
VOC veszteség – Dorog

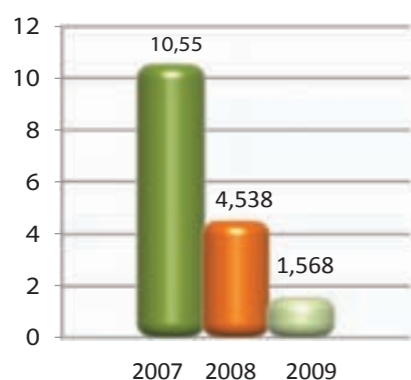
tént határérték túllépés. Dorogon a jelenleg érvényes határérték 200 mg/l. Tekintettel a technológiák egy részének Budapestről Dorogra történő, már folyamatban lévő transzferálására, megvalósítottuk a szennyvíztisztítási technológia intenzifikálását. Budapesten a technológiai szennyvizeinket a pH (kémhatás) beállítását és ülepítést követően engedjük a közcsatornába. Budapesten a Gyömrői út páratlan oldalán a felújított szennyvíz-előkezelő 2009-ben a sikeres próbaüzemet követően üzemelési engedélyt kapott. A páros oldalon a 2004-től üzemelő szennyvíz-előkezelő működése teljesen automata rendszerben történik, hasonlóan a felújított páratlan oldali kezelőhöz. A szennyvíz okozta vészhelyzetek megelőzése érdekében 2005-ben befejeződött a vész-tározó medence és a kiszolgáló csőhálózat kiépítése. Üzembe helyezése 2006-ban megtörtént, ezidáig nem volt szükség a használatára.

A dorogi szennyvízkezelő intenzifikálása 2006-ban megtörtént. Ennek során elsődleges feladatként kialakítottuk az ún. propagátor medencét, amelyben a szelektált mikroorganizmusok felszaporítása történik. Elkészültek a biológiai

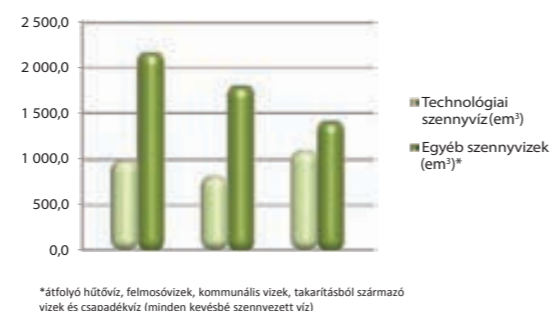
Kibocsátott szennyvizek AOX tartalma µmg/l

Ammóniakibocsátás – Dorog mg/l

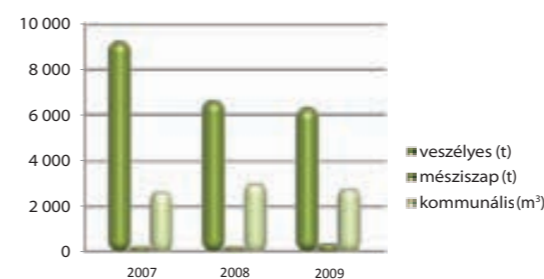
Szennyvízkibocsátás – Budapest és Dorog

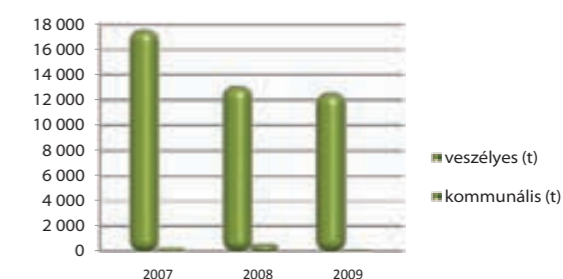
*átfolyó hűtővíz, felmosóvizek, kommunális vizek, takarításból származó vizek és csapadékvíz (minden kevésbé szennyezett víz)

I. fokozat területét érintő műszaki felújítások, a csővezetékek, átemelő aknák, szabályozástechnikai berendezéseknek helyet adó épületek. Az intenzifikáláshoz kapcsolódóan kiépült a membrán-bioreaktoros technológia teljes rendszere. A nitrogénkibocsátás tekintetében meg kell említeni, hogy Dorogon a korábbi 100 mg/l-es ammóniakibocsátási határérték 2005-től 20 mg/l-re szigorodott, és bevezetésre került az összes nitrogénkibocsátásra 55 mg/l-es előírás. A probléma megoldására az intenzifikálás során denitrifikációs lépéssel egészült ki a tisztító. 2005-től kötelező a szennyvizek adszorbeálható szerves kötésű halogén (AOX) tartalmának mérése. Az előírt technológiai határértékek (Budapesten 8 mg/l, Dorogon 1 mg/l) 2006. január 1-jétől léptek életbe. A grafikon az önkontroll rendszerben előírt mérések eredményét mutatja be. Környezetvédelmi célt és előírányzatot (9.2) határoztunk meg a túllépés megelőzésére. Ezen szennyező vonatkozásában minden időben teljesítettük az előírásokat.

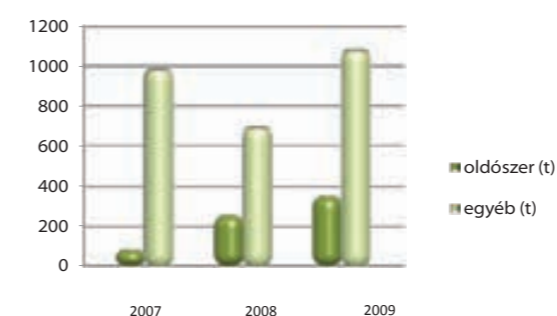
Keletkezett hulladékok – Budapest

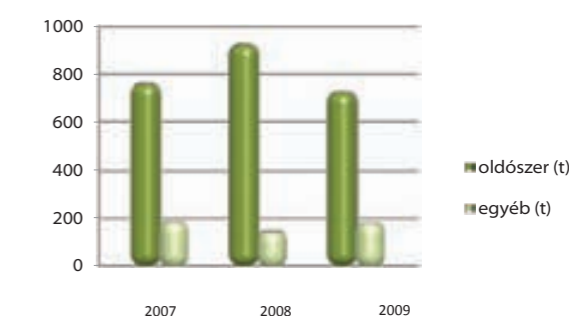
Keletkezett hulladékok – Dorog

Értékesített hulladékok – Budapest

Értékesített hulladékok – Dorog

Telephelyeink állapota (felszíni és felszín alatti vizek védelme)

Társaságunknál közel 100 éve zajlik vegyipari tevékenység. A korábban keletkezett talaj- vagy talajvíz-szennyezés aktuális állapotát az 1990-es években telepített monitoring kutak segítségével ellenőrizzük. A vizsgálatok eredményei alapján elmondható, hogy a területekről szennyezett talajvíz nem jutott ki.

Budapesten teljes talajföldtani auditra került sor, a feltárt oldószer eredetű szennyeződések a hatósági előírásoknak megfelelően lehatárolásra kerültek, mentesítésükre talajvíz kitermelő kutakat és ártalmatlanítókat telepítettünk, működésük folyamatos.

Dorogon önkéntesen telepítettünk egy – főként a szennyezés terjedését megakadályozó – termelő kutat, melynek vizét a szennyvíztisztító fogadja. A talajvízszennyezés mértékének és kiterjedésének részletes feltárására, a tényfeltárási terv és tényfeltárási záródokumentáció benyújtására 2005-ben adtak ki hatósági kötelezést.

Társaságunk 2001-ben vette birtokba a volt Magnezit-ipari Rt. telephelyét, ahol jelentős mértékű kármentesítést hajtottunk végre. Jelenleg a területen hatósági előírás szerint utó-monitorozást folytatunk. A rehabilitált telephelyen új kutatási központ és egy technológiai kísérleti nagylabor épült.

Költségek és ráfordítások

Környezetvédelmi bírságok – Richter Gedeon (eFt)

		2007	2008	2009
Szennyvíz	Budapest	3,2	1 388	0
	Dorog	0	3 213*	3 019
Légszennyezés	Budapest	0	0	0
	Dorog	0	0	0
Hulladék	Budapest	0	0	0
	Dorog	0	0	0
Zaj	Budapest	0	0	0
	Dorog	0	0	0
Összesen		3,2	4 601	3 019

* fellebbezés alatt

Környezetvédelmi beruházások és folyó környezetvédelmi ráfordítások (MFt)

Környezetvédelmi ráfordítások (MFt)	2007		2008		2009	
	Budapest	Dorog	Budapest	Dorog	Budapest	Dorog
Összes környezetvédelemhez is tartozó beruházás (közvetlen + integrált)	2 265,8	1 270,6	1 151,6	1 043,6	587,2	596,3
Ebből környezetvédelmi rész (közvetlen + integrált környezetvédelmi része)	439	698,4	234,1	531,8	51	191,7
Közvetlen környezetvédelmi beruházások	229,9	547,0	148,4	181,4	41,7	146,3
légszennyezés	2,8	37,2	106,3	0,2	1,1	65,1
vízszennyezés	102,3	500,3	0,5	147,1	0,2	81,2
talaj, talajvíz	0	8,1	16,4	23,2	3,0	0
veszélyes hulladékok	0	0	0,6	0	0	0
egyéb	124,8	1,4	24,6	10,9	37,4	0
Integrált környezetvédelmi beruházások	2 035,9	723,6	1 003,2	862,2	545,5	450
ebből környezetvédelmi rész	209,1	151,4	85,7	350,4	9,3	45,3

A táblázatból látható, hogy évről évre jelentős összeget fordítunk közvetlen és integrált környezetvédelmi beruházásokra. Az elmúlt években a legjelentősebb beruházások a szennyvíztisztítással, vésztározással, levegőtisztaság-védelemmel, raktározással kapcsolatban jelentek meg.

Környezetvédelmi üzemeltetési költségek (eFt)

	2007 (eFt)		2008 (eFt)		2009 (eFt)	
	Budapest	Dorog	Budapest	Dorog	Budapest	Dorog
A környezetvédelmi szolgáltatást végző vállalkozásnak fizetett összegek						
Szilárd, nem veszélyes hulladék elszállítása, ártalmatlanítása	47 090	8 113	49 530	2 471	45 290	1 860
Veszélyes hulladék ártalmatlanítása	789 728	915 162	571 746	720 691	372 028	538 252
Szennyvíz csatornahálózaton keresztül történő elszállítása	458 476	5 554	482 888	7 969	498 701	7 304
Gazdasági szervezetben belüli környezetvédelmi ráfordítások						
Levegő tisztaságvédelme	12 250	9 950	12 955	12 650	13 397	10 370
Szennyvízkezelés	79 993	229 270	83 993	277 052	88 193	319 801
Szilárd, nem veszélyes hulladék kezelése	16 237	–	16 710	–	18 493	–
Veszélyes hulladék kezelése	92 491	–	76 190	–	69 609	–
Talaj és felszín alatti vizek védelme	24 382	3 670	21 693	6 318	22 044	5 800
Zaj és rezgés elleni védelem	4 978	–	3 690	–	1 158	–
Környezetvédelmi kutatás és fejlesztés	2 670	4 050	–	–	–	2 050
Laborok működtetése	11 093	7 782	11 489	8 505	10 253	6 558
Környezeti irányítási rendszer működtetése	2 396	–	5 516	–	5 570	–
Egyéb	6 122	–	8 257	–	10 623	1 942
Összesen	1 547 906	1 183 551	1 344 657	1 035 656	1 155 359	893 937

Ifjú alkimisták a Dorogi fióktelepen

A várpalotai Vegyészeti Múzeum 2008 júliusában nyolcadik alkalommal rendezte meg a kémia iránt érdeklődő gyermekek számára az alkimista tábort. A Richter – szinte az indulás óta – aktív résztvevője a programok kialakításának. Rendszeressé vált, hogy a tábor egy napját Dorogon töltik a diákok, így történt ez ebben az évben is. Ezúttal tizenhat táborlakó látogatott el a Dorogi fióktelepre, akik megismerhették a Richter gyár történetét, tevékenységét, valamint a cég dorogi Minőségellenőrző laboratóriumát és munkáját. A hagyományos alkimista-tótoiban a gyógyszergyárral kapcsolatos kérdések is szerepeltek. A legjobb eredményt Márta Balázs, a budapesti Fazekas Mihály Fővárosi Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium tanulója érte el.

Környezetvédelmi vetélkedő a Szerváciuszban

Ismét összemérték tudásukat a X. kerületi 4. osztályos diákok a Szerváciusz Jenő Általános Iskola által szervezett környezetvédelmi vetélkedőn 2008. április 23-án. A Szerváciuszban mindig nagy hangsúlyt fektettek a környezet-tudatos magatartás kialakítására és a környezetvédelemre. Az iskola már több alkalommal rendezett hasonló versenyt, amelyet többek között a Richter is támogatott.

A gyerekek január óta előzetes feladatokkal készültek a versenyre. Ezek közé tartozott a környezetvédelem témakörét feldolgozó plakátok elkészítése is, amelyet az iskolában közszemlére tettek. A versenyben, melynek során a gyerekeknek érdekes, ötletes feladatokat kellett megoldaniuk, kilenc négyfős csapat vett részt. A szakmaiságot zsűri ellenőrizte. A versenyt a Szerváciusz Jenő Általános Isko-

la csapata nyerte, a második helyezést a Fekete István Általános Iskola, a harmadikat pedig a Széchenyi István Általános Iskola 1. csapatának tanulói szerezték meg. A nyertesek egy-egy ajándécsomagot kaptak, de a támogatók felajánlásainak köszönhetően egyik résztvevő sem távozott üres kézzel.

Határokon átívelő vetélkedő

A IX. Környezet és természetvédelmi verseny három fordulóján 2008-ban 14 iskolából 68 tizenhárom éves diák vett részt Csolnok, Dorog, Esztergom és Párkány iskoláiból. A felkészítő tanárok eredményes munkát végeztek, hiszen a végső sorrendet fél pontok alapján lehetett csak megállapítani. Az első három helyezett: Roland Kuba (Szlovák Alapiskola), Holl Viktor (Csolnoki Általános Iskola), Dancs Tamara (Dobó Gimnázium). Az idei döntő versenyfeladatai az ózonréteg védelme, a klímaváltozás és az üvegházhatás témaköreit ölelték fel. Ebbe a keretbe illeszke-

dett a SANYO gyárban történt üzemlátogatással kapcsolatos kérdések sora is. A zsűri elnökének tisztét Mácsai János, a párkányi Kappa Obaly gyár igazgatója töltötte be. Zárszávában kiemelte: mindannyiunknak tenni kell azért, hogy elérhető Földet hagyjunk örökül utódaink számára. A környezettudatos magatartás kialakításáért ez a versenyforma – amely már kilencedik alkalommal, határon átívelve valósul meg – jelentősen hozzájárul, ezért mindenképpen támogatandó. A Richter évek óta szerepel a vetélkedő támogatói között.

Mindent vagy semmit

Országos részvételű lett az immáron kilencedik alkalommal megrendezett, az iskolások és tanáraik körében egyre népszerűbbé váló Mindent vagy semmit! vetélkedősorozat. A szellemi torna döntőjét 2008. február 19-én bonyolították le tíz kétfős csapat részvételével, amelynek ezúttal is a kőbányai Harmat utcai Általános Iskola adott otthont.

A komplex műveltségi vetélkedőt kezdetben csak budapesti iskolásoknak hirdették meg, később a Richter – mint a rendezvény támogatója – bevonta a dorogi, két éve pedig a vecsési általános iskolákat is, s időközben más vidéki, például a dunaujvárosi általános iskola is csatlakozott a versenyhez. 2008-ban – az internetes jelentkezést kihasználva – országos részvételűvé vált a vetélkedő; összesen 80 csapat nevezett. Az eseményt szervező-előkészítő munkával is segíti a Richter: munkatársai a környezetvédelmi témájú feladatok kidolgozásában is részt vesznek. A döntőbe kerülő csapatoknak korábban a Richter környezetvédelmi tevékenységéről készült filmből, ebben az évben a Dorogi fióktelep történetét bemutató filmből kellett felkészülniük. Amellett, hogy a megmérettetés segíti a tanulók környezetismereti tudásának

gyarapodását, megismerkedhetnek a magyar gyógyszer-cég tevékenységével, a környezetvédelem terén tett erőfeszítéseivel. A verseny tisztaságára kétfős zsűri – Varga Ildikó, a Harmat Iskola igazgatónője és Otrók Erika, a Richter kommunikációs munkatársa – figyelt. A fordulatokkal teli versenyre a végeredmény kihirdetése és a díjak kiosztása tette fel a koronát. A Richter által felajánlott fődíjat – egy-egy mountain bike kerékpárt – Szabó Zsolt környezetvédelmi osztályvezető adta át az első helyezetteknek: Papp Annának és Szentirmai Bálintnak.

EGÉSZSÉG ÉS BIZTONSÁG

Társaságunk munkahelyeinek jelentős részén veszélyes vegyi anyagokkal, szerves oldószerekkel, hatóanyagokkal dolgoznak munkatársaink, szembesülve a gyógyszergyártás jellemző veszélyforrásaival. Ezeken a munkahelyeken a biztonságos munkavégzés megszervezése különösen felelősségteljes magatartást kíván. Ezen is túl, az egészséges munkahelyi körülmények Társaságunk minden munkavállalója számára adottak.

Munkaegészség és -biztonság, irányítás

2001-ben kezdtük el kiépíteni az MSZ 28001 szabvány-nak megfelelő Munkahelyi egészségvédelem és biztonság irányítási rendszert, rövidebb nevén a MEBIR-t, továbbfejlesztve a már meglévő szervezetet és szabályozási rendszert. Rendszerünk sikeres tanúsítása 2006. elején történt meg. Társaságunk így elsőként szerezte meg ezt a tanúsítást a magyarországi gyógyszeripari cégek között. A rendszer felépítésében hasonló a rokon minőségbiztosítási (ISO 9001) és a környezetvédelmi (ISO 14001) rendszerekhez, de azoktól függetlenül, önállóan működik.

A biztonságot alapvetően két tényező, a műszaki állapot és az emberi magatartás határozzák meg. Egyszerűbb, mert könnyebben tettenérhető a műszaki állapot: rengeteg jogszabály, hatósági kötelezettség, szabvány írja le azt, hogy miképpen kell egy beruházást szervezni, hogy a majdan üzembe helyezett berendezés biztonságos legyen, vagy a működtetés során a gépek, munkaeszközök milyen paramétereire kell odafigyelni hasonló cél érdekében. Jól irányzott beruházással ugrásszerű változásokat lehet elérni a biztonság tekintetében.

Nehezebben kezelhető azonban az emberi magatartás. Ez munkabiztonsági vonatkozásban minden munkatársnál mást és mást jelent. Más tartalma van a felelős magatartásnak a felső vezetők körében, valamint az egység vezetők, a munkát irányítók vagy a műveletet végzők körében. Az emberi magatartás nehezen befolyásolható, sokszor a kisebb ellenállás irányába mutat és ez

többnyire nem azonos a biztonságosabb munkavégzés irányával. A felső vezetés legfontosabb ismérve tehát a munkabiztonság melletti elkötelezettség, ahogyan ezt a MEBIR dokumentációs rendszerének legfelső szintjén álló MEB politika (ld. a mellékletben) írásban is kinyilvánítja. A munkahelyi vezetők feladata, hogy ismerjék az adott munkahely jellemző kockázatait és annak megfelelően szervezzék, ellenőrizzék a munkafolyamatokat. A műveletvégzőknek pedig joga és kötelessége megkövetelni és betartani a biztonságos munkavégzés feltételeit és szabályait.

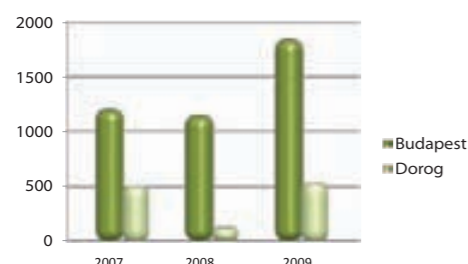
Munkavédelmi kérdésekben a dolgozók képviseletét a választott munkavédelmi képviselők látják el, akik tagjai a Munkavédelmi Bizottságnak. Az egészségre és biztonságra vonatkozó valamennyi munkáltatói intézkedés a képviselők bevonásával történik. Összmunkáltatói szinten Paritásos Munkavédelmi Testület működik, melynek célja a rendszeres és hatékony párbeszéd megteremtése a munkáltató és a munkavállalók között, valamint a döntések előkészítése. A Testület rendes tagjainak létszáma 8, négy főt a munkavállalói, négyet pedig a munkáltatói oldal delegál.

Gyakorlati megvalósítás

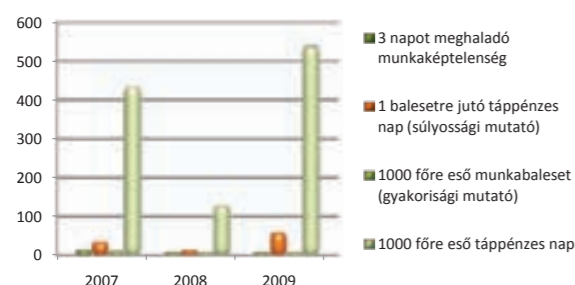
Kiemelt figyelemmel kezeljük a veszélyes és rákkeltő illetve mutagén anyagokkal kapcsolatos feladatokat. Arra törekszünk, hogy minimálisra csökkentsük munkavállalóink expozícióját. Ennek érdekében igyekszünk a veszélyes anyagokat, különösen a rákkeltőket

és mutagéneket kevésbé veszélyessel kiváltani. A kollektív védelem, azaz a technológia zártta tétele – ahol ez lehetséges – egyike alapvető törekvéseinknek. Amennyiben ez nem lehetséges, akkor megfelelő egyéni védőeszközöket alkalmazunk. Az egészségkárosodások megelőzésére dolgozóink rendszeres orvosi vizsgálatokon vesznek részt, amelyeket a 2006-ban elindított, minden munkavállalóra kiterjedő komplex szűrővizsgálattal, az ún. Egészségprogrammal egészítettük ki.

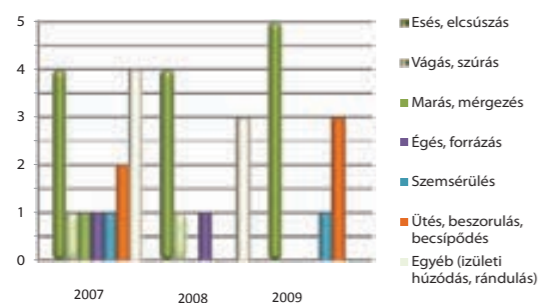
Balesetből eredő táppénzes napok – Budapest, Dorog

Munkabaleseti mutatók – Dorog

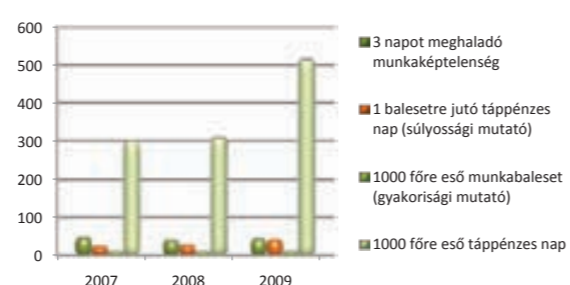
Munkabalesetek típusonként – Dorog

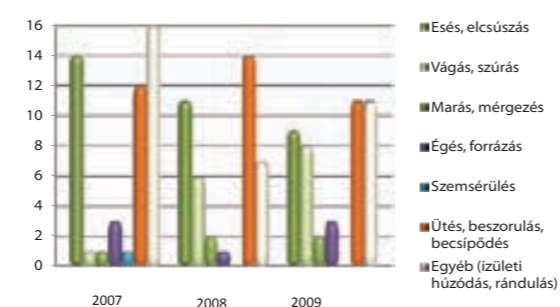
Külön érdemesnek tartjuk kiemelni, hogy a Társaság időarányosan eleget tett az EU új kémiai biztonsági rendeleteiben előírt követelményeknek (REACH, CLP). Elvégeztük a szükséges elemzéseket, eleget tettünk REACH előregisztrációs kötelezettségeinknek. 2010 végéig meg kell oldanunk (folyamatban van) veszélyes vegyi anyagaink újraosztályozását, címkézését és szükség szerinti bejelentését, amely igen terjedelmes szakértői munkát, anyagtulajdonság-mérést feltételez. A REACH és CLP előírások további kötelezettségeket rónak ránk az elkövetkező években, a gyártott, importált vegyi anyagok tulajdonságának leírását, a biztonságos munkavégzés megszervezését, az engedélyköteles vagy korlátozott felhasználású anyagok kiváltását illetően. Társaságunk elkötelezett az EU új kémiai biztonsági politikája iránt.

A vonatkozó rendeletek előírásait alkalmazva eleget tesz minden munkáltatói és felelős gyártói kötelezettségének, igazodva ezáltal a vegyi anyagok biztonságos alkalmazásának általános EU-s társadalmi elvárásaihoz.

Munkabaleseti mutatók – Budapest, Vecsés

Munkabalesetek típusonként – Budapest

Mindamellet, hogy csökkentjük a dolgozókat érő vegyi anyagok mennyiségét, tájékoztatási kötelezettségünk is van feléjük. Minden felhasznált veszélyes anyag rendelkezik biztonsági adatlappal, amelyek egy részét az adott anyag gyártójától, forgalmazójától szerezzük be, egy részüket azonban nekünk kell elkészíteni, hiszen a hatóanyaggyártásban keletkező intermediereknek mi vagyunk a „gyártói”. A biztonsági adatlapok, amelyek tartalmazzák az adott anyag veszélyeit, az előírt védőeszközöket és az elsősegéllyel kapcsolatos információkat, minden dolgozó számára hozzáférhetőek. Nagy figyelmet fordítunk az oktatásra is. Minden új belépőnk oktatásban részesül, és vizsgát kell tennie leendő munkahelyének munkabiztonsági követelményeiből. Munkatársainkat időszakosan oktatjuk, amelynek sűrűségét az adott munkahely jellemzői határozzák meg. Rendkívüli oktatásokat is szervezünk jogszabályok módosítását, illetve munkahelyi balesetek kivizsgálását követően, a balesetek megelőzése érdekében. Az oktatásokat az adott szervezeti egység biztonságtechnikai megbízott-

ja végzi 10–20 fős csoportokban, a MEBIR szerint egyeztetett tematika alapján. Budapesten az előző évhez viszonyítva – közel azonos balesetszám mellett – a súlyossági mutató (az egy balesetre eső táppénzes napok száma) jelentősen megnőtt. Ez annak köszönhető, hogy a technológiától, munkafolyamattól függetlenül bekövetkezett balesetek (elesés, élettani ok stb.) aránytalanul sok táppénzes nappal jártak (több mint fele az összes táppénzes napnak).

Dorogon 2009-ben az előző évekhez képest alacsony maradt a balesetek száma (megegyezik a 2008-as adatokkal), ennek ellenére a táppénzes napok száma jelentősen megnőtt. Ennek oka két nem a technológiával, hanem közlekedéssel, az útviszonyokkal összefüggő baleset: az egyik időjárási viszonyokkal kapcsolatba hozható elcsúszás, melynek következménye hosszú ideig tartó szilánkos bokatorés, a másik pedig motorkerékpárral történő kavicsos való elcsúszás, melynek combnyaktörés lett a következménye.

Munkavédelmi célok, programok 2010-re Budapesten

Célok	Programok
A szakaszos hatóanyaggyártó technológiák zártságának fokozása	Zárt rendszerű poradagolók beszerzése, hatékony elszívás kiépítése
Informatikai fejlesztés	Oktatási modul MEBIR belső audit modul Jogi és egyéb követelmények modul CLP modul REACH támogató IT eszköz
Vészhelyzeti felkészültség fokozása	Vészzuhanyok cseréje, folyóvízes szemöblítők létesítése, ivóvízhálózat cseréje Kármentők beszerzése
Közlekedési feltételek javítása	Térburkolat javítása Tartálykocsi lefejtő padozat felújítása Csapadékvíz elvezetés javítása
Munkabiztonság fejlesztése	Szellőztető rendszerek időszakos biztonsági felülvizsgálata Leesés elleni védelem megújítása Fém szemetes tárolók beszerzése Fermentorok fölé emelőgerendák kialakítása

Célok	Programok
Munkaeszközök, gépek kockázatkezelése	Veszélyes berendezések kockázatértékeléséhez használatos veszélylisták aktualizálása Vákuumszigetelt berendezések adatbázisának elkészítése Telepített hegesztő berendezések időszakos biztonsági felülvizsgálatának elvégzése Hősterilizáló-üvegszártó berendezések felülvizsgálata
Munkahelyi expozíció mérések	Rezgésexpozíció kvantitatív kockázatértékelésének megvalósítása
Munkakörnyezeti feltételek javítása	Tartálparkot megközelítő utak javítása Világítás korszerűsítése A szellőzőrendszer korszerűsítése Veszélyeshulladék-tároló korszerűsítése Tetőfelépítmény létesítése üzemcsarnokra a természetes szellőzés kialakítása céljából
Oktatás fejlesztése	Elsősegélynyújtók oktatása
Rákkeltő és mutagén anyagok veszélyeinek csökkentése	Raktárak azbeszt tartalmú palatetőinek cseréje veszélytelen anyagra
Technológiák munkavédelmi felülvizsgálata	Inhalációs expozíció kockázatértékelése
Tűzvédelmi fejlesztés	Oldószertároló szekrény beszerzése üzemi laboratóriumba Tartálpark láng- és detonációs zár cseréje
Veszélyes vegyi anyag expozíció kockázatának csökkentése	Új típusú védőruhák beszerzése Szűrt levegős készülék és kiegészítők beszerzése Üzemcsarnok légtechnika és helyi elszívás kiviteli terv elkészítése Lefújó box vékonyréteg lapokhoz Vegyifülke ventilátor csere Vegyszerszekrény korszerűsítés, vegyifülke felújítás Mosogatóhelyiségben elszívás kialakítása

Munkavédelmi célok, programok 2010-re Dorogon

Célok	Programok
A szakaszos hatóanyaggyártó technológiák zártságának fokozása	Szennyes oldószer tároló tartályok felszerelése védelmi zárral Szárítónál zárt rendszer kialakítása Bemérő és lefejtő rendszerek kialakítása Mintavevők telepítése
ATEX előírásoknak történő megfelelés biztosítása	Ventillátor csere Robbanásvédelmi dokumentáció készítése
Kollektív védőeszközök telepítése, korszerűsítése	Szellőzés korszerűsítése, helyi elszívók telepítése Vegyifülkék korszerűsítése
Vészhelyzeti felkészültség fokozása	Folyékony vegyi anyag raktár vészvilágításának felújítása Üzemi tartályok szabványoknak való megfeleltetése, biztonságtechnikai berendezéssel (töltés-védelemmel) való ellátása
Közlekedési feltételek javítása	Csatornarendszer és padozat felújítás Térvilágítás javítása Útburkolat felújítás Menekülő folyosó lemezburkolat felújítás
Munkabiztonság fejlesztése	Munkanyílás fedél rásegítés kialakítása. Alkatrészmosó telepítése Hűtőtornyok vegyszerezésének automatizálása
Munkakörnyezeti feltételek javítása	Nyitászérelők, lámpabúrák cseréje Porszűrők beépítése Helyiségek klimatizálása Üzemek déli homlokzatán, a csarnokok hővédelmének kialakítása (árnyékolás)
Tűzvédelmi fejlesztés	Tűzjelző hálózat fejlesztése
Rákkeltő és mutagén anyagok veszélyeinek csökkentése	
Veszélyes vegyi anyag expozíció kockázatának csökkentése	Eszközmosó helyiség kialakítása Göngyölegmosó létesítése

A MEB programok megvalósulása 2007–2009-ben

Budapesten és Vecsésen a kitűzött programok 85%-a valósult meg, a többi forráshiány vagy a termelési program változása miatt elnapoltuk, illetve aktualitásukat veszítették (megszűnt az üzem, stb.).

A programok között található átfogó, a társaság termelő üzemeit érintő programok, mint például a hatóanyaggyártó technológiák zártságának fokozása zárt adagolók és mintavevők kialakításával, a centrifuga inertizáló rendszer átalakításával, vagy a vészhelyzeti fel-

készültség javítása a vészruhanyok és szemmosók cseréjével. A veszélyes vegyi anyag expozíció kockázatának csökkentése érdekében helyi elszívást alakítottunk ki a hegesztőműhelyekben, mosogatóhelyiségekben, megemeltük a légzőket. A hormonok, citosztatikumok bemérésére, mikronizálására elkülönített helyiségeket alakítottunk ki.

Átfogó felmérést követően kampányt indítottunk a keverőtengelyek burkolására, a készülék fedélnyitás rásegítés kialakítására, a védőburkolatok cseréjére, a leesés elleni védelem korszerűsítésére.

A kéz/kar rezgéseexpoziáció kockázatkezeléséhez kapcsolódóan számos expoziációmérést végeztünk a tipizált munkaeszközökre. Üzemeinkre munkahelyi zajtérképek és belső téri terjedési modellek készültek. A zajexpoziáció csökkentése érdekében a hatóanyaggyártó üzemekben a régi hajtóműveket korszerűbbekre cseréltük. Kiemelt figyelmet fordítunk a rákkeltő és mutagén anyagok veszélyeinek csökkentésére, amelyet a berendezések gáztömörségének javításával érünk el, továbbá felújítottuk az etilén-oxidos sterilizáló berendezésünket, és folyamatos az azbeszt tartalmú palatetők cseréje. A munkakörnyezeti feltételeket javítottuk étkező- és dohányzóhelyek ki- illetve átalakításával, a klimatizálás és a megvilágítás korszerűsítésével. Az egészségvédelem terén folytatódik és bővül az egészségügyi komplex szűrővizsgálat. Minden telephelyünkön automata defibrillátorokat állítottunk rendszerbe, valamint az elsősegély dobozok tartalmát kiegészítettük égési sérülések ellátására alkalmas speciális eszközökkel.

Informatikai modulokat hoztunk létre a munkahelyi egészségvédelemmel és biztonsággal kapcsolatos feladataink ellátására, mint például esemény modul; MEB célok, programok modul; IBC tartályok nyilvántartása; mérés modul; veszélyesnek nem minősülő munkaeszközök kockázatértékelése; REACH támogató IT eszköz, illetve átadás előtt áll a CLP követelményeknek történő megfelelést biztosító modul.

Vészhelyzeti felkészültségünk szinten tartása illetve fejlesztése keretében felmértük és szükség szerint cseréltük a tűzgátló ajtókat. Tűzveszélyes vegyi anyagok flakonos és üveges tárolására szolgáló vegyszerszekrényeket szereztünk be és fejlesztettük a berendezések inertizáló rendszerét.

A biztonságtechnikai oktatások hatékonyabbá tétele érdekében az intraneten publikáltuk a kapcsolódó oktatási anyagokat, oktatófilmeket, a különböző események tanulságait. Belső útmutatót adtunk ki a CLP szerinti osztályozás, címkézés szabályaira, oktatást szerveztünk a Munkavédelmi törvényben új követelményként megjelent pszichoszociális kockázatok kezelésére. A Dorogi fióktelepre vonatkozóan az előző évekre kitűzött célok közel 80%-a megvalósult, ugyanakkor több program (pl. kollektív védőeszközök tele-

pítése, korszerűsítése, tűzjelző hálózat bővítés, eszközmosó kialakítás stb.) elkezdődött, melyeknek végrehajtása folyamatos, így 2010-ben folytatódik.

Tűzvédelem

Tűzvédelmi filozófiánk stratégiai célja a megelőzés. Tűzvédelmi szakembereink minden beruházási projekt terv-zsűrijén részt vesznek, biztosítják a hatósági és társasági előírások érvényesülését. Magas szintű technikai felszereltség áll rendelkezésre nagyobb kiterjedésű tűz keletkezésének megakadályozására. Budapesti telephelyünkön több mint 11000, Dorogon 1700 érzékelő (füst-, láng- vagy hősebesség-érzékelő, kézi tűzjelző) található, amelyekről a jelzés a létesítményi tűzoltóság állandó felügyelettel ellátott központjába érkezik. Itt egy bevetésirányító rendszer segíti a beavatkozás gyorsaságát: az érzékelő pontos elhelyezkedéséről térképet nyomtat, illetve az adott területre vonatkozó szükséges információkat adatlapon jeleníti meg, szükség szerint indítja az automata oltórendszereket. Az ügyeletet délelőtti műszakban a tűzvédelmi szervezet munkatársai látják el, délután és éjjel pedig – Budapesten 2, Dorogon 4 fővel – a létesítményi tűzoltók. Munkaszüneti napokon Budapesten 4-en, Dorogon 5-en látnak el szolgálatot. A biztosító által támasztott elvárásnak megfelelően Budapesten a páros oldalon dízel áramfejlesztőt telepítettünk, mely hálózatkimaradás esetén árammal látja el a Magasraktár Hi-Fog rendszert, az RGK-V. sprinkler rendszert, valamint a páros oldali tűzivíz-tároló medencét.

Létesítményi tűzoltóságunk Budapesten 37, Dorogon 54 főből áll. Az ügyeletes létesítményi tűzoltókon túl mindkét helyen riaszthatók a műszakban dolgozó létesítményi tűzoltók is. Riasztás esetén a tűzoltók feladatát segítik a megfelelően málházott tűzoltó-gépjárművek és a (kiépített) tűzi-víz-hálózat. A létesítményi tűzoltóság számára hetente szervezünk elméleti és/vagy gyakorlati oktatást. Felkészültségüket és gyakorlati tudásukat mi sem bizonyítja jobban, mint hogy 2009-ben képviselheték hazánkat a Csehországban megrendezett Tűzoltó Olimpián. A 2009. évi Hagyományos Országos Tűzoltóversenyen a saját kategóriában első helyezést értek el.

Egészségprogram – egyre nagyobb az érdeklődés

A Richter Gedeon Nyrt. az előző évekhez hasonlóan 2008-ban ismét lehetővé tette dolgozói számára a komplex szűrővizsgálati sorozatban való részvételt a Richter Munkavállalói Jóléti Alapítvány égisze alatt. A „szűrővizsgálati csomag” szájüregi daganat szűrésre, csontsűrűség-, carotis ultrahang-, arteriograph-, szív ultrahang vizsgálatokra, testzsír- és BMI mérésre, valamint szemészeti- és bőrgyógyászati vizsgálatokra terjedt ki. A vizsgálatokon ezúttal a „C” és „D” foglalkozás-egészségügyi kategóriájú richteres munkavállalók vehettek részt. Az Egészségprogram a következő évben az „A” és „B” foglalkozás-egészségügyi kategóriájú munkavállalókkal folytatódott. A kétéves periódusban valamennyi richteres munkavállalónak lehetősége volt a szűrővizsgálaton való részvételre.

A szűrővizsgálatok célja az egészségben eltöltött évek számának növelése, a szív- és érrendszeri betegségek kialakulásában szerepet játszó kockázati tényezők feltárása, a szív- és érrendszeri betegségek korai felismerése és kezelése volt a későbbi szövődmények – szívinfarktus, agyi katasztrófa stb. – megelőzése érdekében. Továbbá célja volt a daganatos betegségek minél korábbi kiszűrése a teljes gyógyulás érdekében.

A szűrési vizsgálatok kiválasztásánál a Népegészségügyi program keretében és a lakosság körében a leggyakoribb magas mortalitási és morbiditási mutatójú betegcsoportokat vették figyelembe, valamint azon vizsgálatok kerültek be, amelyek az előző években kimaradtak a szűrési programból, de hazánkban a prevenció szűrővizsgálatok szakmai ajánlásaiban szerepelnek.

„Az egészségprogramot 2006-ban hirdettük meg először, amelynek keretében vállaltuk,

hogy két év alatt valamennyi richteres dolgozó egészségügyi szűrővizsgálatát elvégeztetjük, aki jelentkezik rá – mondta Dr. Pellioniszné dr. Paróczai Margit emberierőforrás-igazgató. – A program rendkívül sikeres volt: Budapesten és Dorogon összesen több mint kétezeren vettek részt a vizsgálatokon, és bizony sokak egészségügyi problémáját diagnosztizálták, majd kezelték. Ezúttal újabb kétéves programot indítottunk, az előzőhöz képest más szűrővizsgálatokkal. Úgy gondolom, kevés cég van Magyarországon, amely ilyen jellegű szolgáltatást nyújt alkalmazottainak. Egészségprogramunk több szempontból is előnyös: a dolgozók számára azért, mert helyben, rövid idő alatt, ingyen vehetnek részt a vizsgálatokon; a Richternek pedig azért, mert mint a munkavállalóiért mindent megtenni igyekvő cég fontosnak tartja az egészségmegőrzést, és a nagy létszám miatt kedvező áron képes elvégeztetni a kiválasztott partnerrel a vizsgálat-sorozatot.”

MUNKATÁRSAINK

Emberi erőforrásunk képezi folyamatos üzleti sikereink, tudományos, kereskedelmi és pénzügyi értékekben rejlő növekedési lehetőségeink alapját. Mind az alapfizetés, mind a változó bér, akár csak a részvényjuttatások, az egyéb juttatási formák, a szakmai továbbfejlődés feltételeinek biztosítása, valamint az oktatásra vonatkozó tervek egyaránt hozzájárulnak a kulcs emberek megtartásához, a magas szintű teljesítmény és a kitűzött célok eléréséhez. Nagy hangsúlyt fektetünk a pályakezdő fiatalok foglalkoztatására éppúgy, mint a humánus generációváltás megvalósítására.

Az emberi erőforrás legfőképpen tőkét, befektetést és menedzselést igényel. Társaságunk elkötelezett az irányban, hogy olyan jelölteket kutasson fel és alkalmazzon, akiknek széles körű szakmai tapasztalata, átfogó szakismerete és jövőbeli elképzelései a lehető legnagyobb mértékben segítik elő a Richter sikereit.

Értékrend

Társaságunk nagy hangsúlyt fektet írott és íratlan értékeinek gondozására, illetve megőrzésére. Értéknek tekintjük a hosszú távú gondolkodást, mely nemcsak a vállalat szakmai/stratégiai tevékenységére jellemző, hanem a munkatársakkal való együttműködésre is. Nem véletlen, hogy a lojalitás, a cég iránti hosszú távú elkötelezettség kiemelt fontosságú.

Értéknek tekintjük az átgondoltságot, a megfontolt döntéshozatalt és a stabilitásra törekvést.

Büszkék vagyunk arra a biztonságra, amelyet a Richter Gedeon stabilitása révén nyújt munkavállalóink. A magas szintű szakmai felkészültség biztosítása érdekében kiemelt szerepet kap a szakmai fejlődés támogatása (oktatás, képzés). A Társaság lehetőség szerint belülről építkezik, saját munkavállalói köréből biztosítja, neveli ki az utánpótlást.

A Társaságnál a közös célok elérésének egyik fontos eszköze az összehangolt csoportmunka, amely jó szakmai és emberi kapcsolatokon alapul. Ennek pozitív követke-

ménye a közösséghez tartozás érzése, a „Richter-tudat”. A szociális érzékenység mind a társadalmi szerepvállalásban, mind a munkavállalóknak nyújtott különböző támogatásokban megnyilvánul.

Létszám

A 2009. év végén 5932 alkalmazottunk volt, ebből külföldi irodáinkban 1400-an dolgoztak. A 2008-as évhez viszonyítva a létszám csökkenése a külföldi irodák alkalmazotti létszámának változásával magyarázható, főként, hogy Lengyelországban átszervezésre került a helyi marketing tevékenység.

2008-ban a magyarországi zárólétszám 4624 volt, ebből teljes munkaidős 4426, részmunkaidős 37, nyugdíjas 161. 2009-ben a zárólétszám 4532, amelyből 4401 teljes munkaidős, 38 részmunkaidős, 93 nyugdíjas volt. A felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya a Magyarországon dolgozó szellemi foglalkozásúak 70,6%-a.

A fenntartható fejlődéssel kapcsolatban alkalmazott munkavállalóink létszáma 201 gazdasági területen, 118 az környezetvédelem és a munkabiztonság területén, 69 az emberierőforrás-gazdálkodás (HR) és 11 a külső kapcsolatok területén (PR).

Érdekképviselő

Társaságunk dolgozóinak érdekképviselőjét a Vegyipari, Energiaipari és Rokon Szakmákban Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége látja el. Budapesti dolgozóink közül 1302-en, Dorogon 433-an tagjai. A szakszervezet és a vezetőség közötti együttműködés nagy múltra tekint vissza, gyakoriak az egyeztetések a Kollektív Szerződés módosításakor, bérfejlesztéskor és más, a dolgozók nagyobb csoportját érintő döntések előtt.

A Munkavédelmi Bizottsággal folyamatos a kapcsolat a megfelelő munkakörülmények biztosítása érdekében. A Gyógyszeripari Alágazati Párbeszéd Bizottság megújítása után tovább folytatja munkáját, és módosította a Gyógyszeripari Alágazati Kollektív Szerződést, mellyel a Társaság Kollektív Szerződése összhangban van.

Emléklap a hűségért – a vállalati kultúra továbböröklődik

A törzsgárda fennállásának a Richterben sok éves hagyománya van. Magyarországon kevés cég tudhat magáénak hasonló törzsgárda kultúrát. A Richter a mai, gyorsan változó világban becsben tartja a tartós munkaviszonyban állókat, hiszen a képzett, helyi tapasztalattal rendelkező, utánpótlás nevelésre alkalmas szakemberek a cég érdekeit szolgálják.

A törzsgárda tagokat minden évben ünnepélyes keretek között köszönti a cég vezetősége. 2009-ben 25, 30, 35, 40, 45, illetve 50 éves törzsgárda tagságért 247-en vehettek át emléklapot; 10, illetve 15 éves törzsgárda tagságukat 456-an ünnepelték. A törzsgárdához a Társaságnál legalább 10 éves munkaviszonnal rendelkezők tartoznak, jelenleg 2616-an, ami a Richter magyarországi munkavállalóinak több mint ötven százaléka.

„Nagyon nagyra értékeljük, hogy a dolgozók több mint fele tíz évnél régebb óta dolgozik társaságunknál – mondta Dr. Pellioniszné dr. Paróczai Margit emberierőforrás-igazgató. – A 40, 45 éves törzsgárda tagságukat ünnepelők száma 2009-ben 29 volt és egy kollégánk 50 éve dolgozik a Richterben, a mai napig aktí-

van. Kivételes dolog, hogy a cégnél töltött átlagos munkaviszony 14 év, ami nagyon ritka hazai viszonylatban. Az elmúlt években nemcsak a 40, hanem a 10, 15 éve itt dolgozók száma is folyamatosan növekszik, ami azt jelenti, hogy ez a fajta vállalati kultúra továbböröklődik. Fontosnak tartjuk a minden évben megrendezett ünnepséget, mert ilyenkor első kézből, közvetlenül a vezérigazgatótól hallhatják a kollégák a köszönő szavakat. Jó látni, hogy az ünnepeltek készülnek az eseményre, jelentőséget tulajdonítanak neki, mert számít nekik a megbecsülés, az elismerés, a kézfogás és az ajándék, ami mindig kedves emlék marad.”

Dolgozói képviselet

Társaságunknál 13 tagú Üzemi Tanács működik, melynek feladata, hogy a munkaügyi kapcsolatok keretében a munkavállalók részvételi jogát gyakorolja.

Diszkrimináció

A diszkriminációval kapcsolatos elveinket Etikai Kódexünk tartalmazza, mely egyben mutatja az esélyegyenlőség melletti elkötelezettségünket. Elkötelezettjei va-

gyunk a Magyar Köztársaság Alkotmányában megfogalmazott bármely megkülönböztetés, nevezetesen a faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel tilalmának. Nem tartjuk hátrányos megkülönböztetésnek a munka jellegéből vagy természetéből egyértelműen következő megkülönböztetést (pl. meghatározott munkaköröket csak férfiak tölthetnek be). Munkatársainkat a foglalkoz-

tatás minden elemében úgy kezeljük, hogy kizárólag a munka követelményeinek megfelelő képességeik érvényesüljenek. Ennek is bizonyítéka, hogy felső vezetőink csaknem 28%-a nő, középvezetőink között ez az arány még nagyobb, több mint 45%.

Jóléti és kulturális programok

Jóléti programjaink alkalmazottaink egészségi – mind fizikai, mind szellemi – állapotának javítására hivatottak, valamint annak elősegítésére, hogy minél hatékonyabban tudjanak megfelelni kihívásokkal teli munkájuknak és egyéb napi elfoglaltságaiknak.

Béren felül különböző juttatásokat minden társaságunkkal munkaviszonyban (szerződéses is) lévő dolgozónak nyújtunk. Mivel részmunkaidőben foglalkoztatott munkavállalóink túlnyomó része napi 6 vagy 7 órás munkaidőben dolgozik, ugyanolyan részben illetik meg őket a béren kívüli juttatások, mint a teljes munkaidősöket. A személyes biztonság növelését szolgálja az önkéntes nyugdíjpénztári tagdíj-kiegészítés, az egészségpénztári támogatás, az élet- és balesetbiztosítások. Pénzügyi támogatások keretében kedvezményes és kamatmentes vállalati hiteleket, utazási hozzájárulást,

fiatal pályakezdők részére lakhatási lehetőséget biztosítunk. A tehetséges fiatalok megtartása érdekében hosszú futamidejű biztosítási konstrukciót dolgoztunk ki, a legjobbak számára igyekszünk karrierlehetőséget kínálni.

Munkatársaink életét megkönnyítő és megszépítő juttatásaink a vállalati óvodák fenntartása, valamint a sport- és szabadidős tevékenységek, üdülés, pihenés támogatása. Rendkívül fontosnak tartjuk az igényes építészeti és természeti környezet kialakítását is. Ennek jeles példája, hogy átépített uszodánk megkapta az Építőipari Mesterdíj Alapítvány által kiírt Építőipari Nívódíjat. Megtörtént budapesti óvodánk teljes rekonstrukciója, mely következtében kellemes környezetben magas szintű oktatást, nevelést tudunk biztosítani több mint 100 gyermeknek és Dorogon több mint 50 gyermeknek.

Egészségmegőrzés keretén belül szűrőakciókat támogatunk. 2009-ben harmadik alkalommal szerveztük meg az Egészségprogramot, a kétévénként mindenki számára elérhető, széles körű szűrővizsgálatot, amelyben kb. 80%-os a részvétel. Kulcsmunkakörben dolgozó munkavállalóink számára gépkocsi-használatot is biz-

Tanfolyam megnevezése	Létszám
Biotechnológia szaktanfolyam	32
Gyógyszertechnológia szaktanfolyam	24
Laboratóriumi műszeres analitikai betanító tanfolyamok	13
Farmakoökonómiai továbbképzés	31
Beszerezési tréningek	17
Statisztikai ismeretek (elméleti és gyakorlati képzés)	28
Veszélyes árukezelői szakmai oktatások (ADR)	103
Pszichoszociális ismeretek rendszerezése és a kockázatok mérséklése (akkreditált továbbképzés)	42
Munkavédelmi képviselők kötelező továbbképzése	17
Kisgépközlelők oktatása	11
Összesen	318

tosítunk. Az eddigieken felül további juttatásaink közül az étkezési utalványt, részvényjuttatásokat, ajándékutalványokat, törzsgárda jutalmat említhetjük. Munkavállalóink különböző hitelintézetekkel való egyeztetés után kedvezményes számlanyitási illetve számlavezetési lehetőségek közül választhatnak. A törvény adta lehetőséggel élve Társaságunk beiskolázási támogatásban részesíti azon dolgozóinak gyermekeit, akik a feltételeknek megfelelnek.

Képzés

Fontosnak tartjuk, hogy vezetőink mindannyian megértsék, milyen ösztönzésre van szükség ahhoz, hogy céljainkat elérjük. A Társaság minden dolgozója kötelezően részt vesz a biztonságtechnikai, minőségügyi,

adások, részben üzem- illetve laborlátogatás révén ismerkedhetnek meg a Richter széles körű tevékenységével és a vállalati kultúrával. A frissen végzett pályakezdő diplomások számára „mérnökovi” nevű tréningprogramot szervezünk. Ennek célja egyrészt a munka világába való beilleszkedés megkönnyítése, másrészt a Richter tevékenységének és a vállalati kultúrájának a megismérése.

A közép- és felső vezetők 360 fokos kompetencia felmérésben vettek részt azért, hogy a jövőben ennek alapján történjen a menedzsment-tréning. Az elmúlt években kinevezett vezetők számára pedig külön programot szerveztünk, amely elősegítette, hogy felismerjük a legrátermettebb kollégákat, és felkészítsük őket a rájuk váró feladatokra, így módon is biztosít-

környezetvédelmi és farmakovigilancia képzéseken. A Richterbe lépő munkatársak számára „beilleszkedési programot” szervezünk, melynek során részben elő-

va a vállalat üzleti sikereit. Továbbra is támogatjuk az idegen nyelvet tanulókat, a dolgozók tudományos irányú továbbképzését, valamint nagy jelentőséget tu-

Faültetők a késő őszi verőfényben

Közel negyvenen gyűltek össze a Jubileum téren, a játszótér mellett szombaton délelőtt. Már várták őket a markolók ásta gödrök és a fák: tölgyet, juhart, vadgesztenyét hoztak ide, óriási földlabdával. Önkéntes vállalkozók, élükön dr. Tittman János polgármesterrel, csaknem hatvan fát ültettek el a most még meglehetősen csupasz területen. A facsemetéket Szilágyi Gabriella, a Richter Gedeon gyógyszergyár Dorogi fióktelepének főmérnöke ajándékozta jelképesen a Richter nevében a településnek.

A már szépen megnőtt, többéves fákat előbb visszametszették, majd elültették sok-sok munkás kéz segítségével: voltak itt kisóvodások homokozó lapátokkal, de nyolcvan körüli aranyos nagymamák is, akiknek igen fontos lett ez a nap, 2008. október 18-a. Mint mesélték, korábban is gyakran vettek részt ilyen tevékenységben; Dorogon ugyanis minden időben volt fogantja a közös munkára hívó szónak. Mert valamikor igen csak poros város volt ez, a bányászat megszűntével azonban mára teljesen átalakult. Az ültetés végére szépen fellelegedett az idő. A hosszúra nyúlt, kellemes vénasszonyok nyarában a mintegy másfél órányi együttlét a pilisi természetvédők márdarbemutatójával ért véget.

lajdonítunk az informatikai ismeretek széles körű bővítésének. A hagyományos képzési formák mellett 2009-ben az elektronikus oktatás (e-learning) már bevált gyakorlatként működött az informatikai oktatásban. Iskolarendszerű képzésben 2009-ben 250 munkatársunk vett részt, közülük 45-en hagyományos egyetemi, 82-en hagyományos főiskolai, 50-en bolognai rendszerű képzésben (BSc, BA, MSc, MA) vettek részt első diplomájuk megszerzéséért, illetve posztgraduális

képzésben, 4-en pedig akkreditált felsőfokú szakképzésben, továbbá 25-en PhD tanulmányokat folytattak. 29-en érettségít nyújtó, 15-en technikusképzésen vettek részt. További 69 munkatársunk tanult azért, hogy valamilyen szakképzettséget szerezzen, több mint 71-en fejlesztették informatikai ismereteiket, 651 munkatársunk szakmai továbbképző tanfolyamon bővítette ismereteit. 544-en tanultak nyelveket, 31-en vettek részt jogszabályokkal kapcsolatos képzéseken.

PÁRBESZÉD AZ ÉRINTETTEKSEL

A gyógyszergyártás – a veszélyes anyagok felhasználása és a gyártási folyamat során keletkező hulladékok kezelése miatt – magas kockázatú tevékenység. Ezért Társaságunk számára elengedhetetlen, hogy jó kapcsolatot építsen ki a körülötte élőkkel.

Társadalmi felelősségvállalásunk részeként folyamatos párbeszédet folytatunk nemcsak befektetőinkkel és a hatóságokkal, hanem a civil társadalom különböző képviselőivel is azért, hogy felmérjük a velünk szemben támasztott igényeket, tevékenységünk társadalmi hatását és pontos tájékoztatást adjunk társadalmi szerepvállalásunkról.

Társadalmi felelősségvállalás és párbeszéd

Társaságunk elkötelezettsége szűkebb környezetéért és a tágabb társadalomért sokrétű. Egyrészt termékeinkkel gyógyítunk, kutatási tevékenységünkkel hozzájárulunk az eddig kevésbé kutatott terápiás területek eredményeihez.

Támogatási politikánknak alapja az a meggyőződés, hogy azokon a területeken kell szerepet vállalnunk, amelyek tevékenységi körükhöz kapcsolódnak. Ezért támogatjuk az egészségügy és az oktatás, ezen belül is a vegyész-, a gyógyszerész- és orvosképzést. Tevékenység-

günk középpontjában a kreatív ember áll. Éppen ezért sokat teszünk azért, hogy elősegítsük az innovációs készségek és képességek fejlesztését akár saját intézményünkben, akár környezetünkben.

Az érintettjeinkkel folytatott párbeszéd társadalmi felelősségvállalásunknak szintén fontos eleme. Számunkra ez egy olyan nyílt és folyamatos dialógust jelent, amelyet a cég kezdeményez és tart fenn azokkal az üzleti szereplőkkel, egyéb szervezetekkel és helyi közösségekkel, amelyeket valamilyen módon érint a vállalat tevékenysége. Célja, hogy az így felmért igények beépüljenek stratégiánkba, továbbá, hogy lehetővé tegye vállalatunk számára kockázataink felmérését és elhárítását.

Érdekelte felek

Társaságunk több érintetti csoporttal és sokféle módon kommunikál, így például befektetőivel, munkavállalóival, civil szervezetekkel, hatóságokkal és intézményekkel. A hatékony kommunikáció feltétele azonban, hogy előzőleg pontosan meghatározzuk érintettjeink körét. A következő táblázat összefoglalja az általunk feltárt főbb érintetti csoportokat és azok jelentőségét vállalatunk működésében.

Érintettek	Szerepük	Párbeszéd jellege
1. Részvényesek, befektetők	<ul style="list-style-type: none"> Döntésekben való részvételükkel befolyásolják a vállalat üzleti stratégiáját, jövőbeli irányvonalait, tőzsdei eredményeit 	<ul style="list-style-type: none"> Közgyűlésen való részvétel és más szervezeti egységekkel történő konzultáció Negyedéves kötelező jelentés, roadshow-kon tartott értékelések, éves jelentés Egyéb beszámolók és jelentések (pl. fenntarthatósági jelentés) Szakmai konferenciák, üzleti találkozók, konferenciahívások Elemzők által készített anyagok
2. Munkavállalók	<ul style="list-style-type: none"> Munkavállalóink képzettsége, elégedettsége, valamint a zavartalan munkavégzés feltétele az általunk előállított termékek változatlan minőségének 	<ul style="list-style-type: none"> Elsősorban belső, kiépített csatornákon keresztül történik a kommunikáció (belső újság, Intranet, faliújság stb.) Rendezvények (pl. családi nap)

Érintettek	Szerepük	Párbeszéd jellege
3. Orvosok, gyógyszerészek	<ul style="list-style-type: none"> Döntenek termékeink alkalmazásáról Közvetlen kapcsolatban állnak termékeink felhasználóival 	<ul style="list-style-type: none"> Orvos- és patikalátogatói hálózatunk, termékmenedzsereink tájékoztatást nyújtanak termékeinkről Szakkiállításaink, szimpóziumaink, szakmai rendezvényeink révén
4. Gyógyszerhasználók	<ul style="list-style-type: none"> Termékeink végső felhasználói, ezért termelésünket igyekszünk igényeiknek megfelelően kialakítani 	<ul style="list-style-type: none"> Közvetetten az orvosok és gyógyszerészek hiteles tájékoztatása útján Közvetlenül jelentéseinkkel, rendezvényeinkkel, kiadványainkkal, illetve referenciapatikák fenntartásával
5. Beszállítók	<ul style="list-style-type: none"> A gyógyszergyártáshoz felhasznált nyersanyagok megfelelő minőségét a szigorú ellenőrzés és a szállítókkal fenntartott jó kapcsolat garantálja 	<ul style="list-style-type: none"> Szigorú minőségbiztosítási követelményeknek való megfelelés, ennek ellenőrzése
6. Helyi közösségek (önkormányzatok, lakosság, civil szervezetek)	<ul style="list-style-type: none"> Tevékenységeinknek a lakosság által érzékelt és jelzett kellemetlen mellékhatásait a körülöttünk élők igényeihez igazodva csökkentjük, kezeljük 	<ul style="list-style-type: none"> Nyílt fórumokon tartott beszélgetések, konferenciák Civil szervezetekkel fenntartott folyamatos kapcsolat
7. Intézmények (hatóságok, oktatási)	<ul style="list-style-type: none"> A hatóságok ellenőrzik a szabályoknak megfelelő működést és kikérik véleményünket újabb iparági szabályozás kialakításánál Az oktatási intézmények képezik a kutatók és más szakemberek új generációját 	<ul style="list-style-type: none"> Szabályokhoz való szigorú alkalmazkodás Hatóságok kezdeményezésére véleménynyilvánítás Oktatási intézmények támogatása alapítványokon keresztül és versenyek rendezésével
8. Iparági képviselők	<ul style="list-style-type: none"> Együttes erővel hatékonyabban tudjuk képviselni a gyógyszeripar érdekeit, valamint nagyobb mértékben támogatjuk iparágunk fejlődését 	<ul style="list-style-type: none"> Szervezetek keretein belül, illetve közös kezdeményezések megvalósításával

Befektetői kapcsolattartás

A Társaság negyedévente teszi közzé a nem auditált adatokat tartalmazó tőzsdei jelentését részvényesei számára. Emellett az éves közgyűlés időpontjára auditált adatokat tartalmazó Éves Jelentést hoz nyilvánosságra. A Társaság éves közgyűlését Budapesten tartja, amelyről legkevesebb 30 nappal a kitűzött időpont előtt részvényeseit közleményben tájékoztatja. A közgyűlésen a

Társaság vezérigazgatója üzleti beszámolót tart, és valamennyi igazgató jelen van, hogy a felmerülő kérdéseket megválaszolja. A Társaság vezetősége, elsősorban a vezérigazgató és a befektetési kapcsolatokért felelős munkatársak, rendszeresen tájékoztatják intézményi befektetőket a Társaság teljesítményéről és célkitűzéseiről szakmai konferenciák, üzleti találkozók, konferenciahívások és befektetői roadshow-k keretében.

A Richter Befektetői Kapcsolattartó Osztályának képviselői 3 nemzetközi konferencián, valamint 4 további befektetői roadshow-n vettek részt az év során. A Richter vezetősége – budapesti székhelyén – 30 üzleti találkozó keretében mintegy 70 alapkezelőnek és tőzsdei elemzőnek számolt be üzleti tevékenységéről. Az év folyamán minden negyedéves jelentés közzététele után konferenciahívásra került sor.

A Társaság angol és magyar nyelvű honlapja (www.richter.hu) a befektetők és elemzők számára elkülönített, a Richter üzleti tevékenységéről részletesebb információkat közlő oldalakat is tartalmaz. Mindemellett a Befektetői Kapcsolattartó Osztály az egész év folyamán a vállalat budapesti székhelyén az elemzők és intézményi befektetők rendelkezésére áll. Az egyéni kisbefektetőkkel a Társaság Részvényirodája tart kapcsolatot.

Konferenciák 2008–2009-ben

Citigroup	„2008 IR University: Interacting with the Markets”	London	2008. január 15.
Merrill Lynch	„Merrill Lynch Pharmaceutical Conference”	New York, Boston	2008. február 5-8.
Erste	„Erste Bank Investor Conference”	Tallinn	2008. május 20.
UniCredit	„5th Annual Emerging Europe Conference”	Isztambul	2008. szeptember 4-5.
Merrill Lynch	„Global Pharmaceutical Biotech and Medtech Conference”	London	2008. szeptember 16-18.
Natixis	„Generic Drugs Conference”	Párizs	2008. október 7.
Merrill Lynch	„Merrill Lynch Generics Conference”	Frankfurt	2008. december 1-2.
ING	„ING EMEA Investment Forum Prague”	Prága	2008. december 1-5.
UBS	„UBS Global Specialty Pharmaceuticals Conference”	London	2009. június 2-3.
Portfolio	„Portfolio Tőzsdekonferencia”	Budapest	2009. december 2.
ING	„12th ING EMEA CEO/CFO Investment Forum Prague”	Prága	2009. december 1-4.

Befektetői Roadshow-k 2008-2009-ben

New York, Boston	2008. február 5-8.
London, Edinburgh	2008. február 13-15.
London, Edinburgh	2008. szeptember 15-19.
Amszterdam	2008. november 18.
New York, Boston	2008. november 18-20.
London, Edinburgh	2009. február 18-20.
New York, Boston	2009. február 26-27.
London, Edinburgh	2009. október 7-9.
New York, Boston	2009. október 13-15.

A vállalat tevékenységét 2009-ben rendszeresen figyelemmel kísérő elemzők

Bank of America, Merrill Lynch	Jamie Clark
Cashline	Sarkadi Szabó Kornél
CIB	Dobár Péter / Harcsa Norbert
Concorde	Vágó Attila
Credit Suisse	Ravi Mehrotra, Yasir Al-Wakeel
Deutsche Bank	Várkonyi Gergely
Erste	Vladimira Urbánková
Goldman Sachs	Anton Farlenkov
ING	Luke Poloniecki
KBC	Jánosi Barbara, Pálffy Gergely
Morgan Stanley	Peter Verdult
Raiffeisen	Herczenik Ákos
UBS Warburg	Martin Wales, Guillame van Renterghem
UniCredit	Adriana Marin
Wood	Ovidiu Fer / Jan Tomanik

Munkatársak

Munkavállalóink legfontosabb érintettjeink közé tartoznak.

Alkalmazottaink elkötelezettségét jól szemlélteti, hogy a vállalatnál átlagosan eltöltött évek száma tizennégy. Az alkalmazottak hűsége egyben tükrözi a munkahely minőségét is. Úgy gondoljuk, hogy támogató politikánk, a motiváció fenntartásának, a megfelelő munkakörülmények biztosításának, valamint a karrierlehetőségeknek nagy szerepe van a munkavállalói elkötelezettség kialakításában. Tesszük mindezt azért, mert az elvégzett munka és az elkészülő termékek állandó minőségének elengedhetetlen feltétele a képzett, motivált munkaerő és a számukra biztosított megfelelő munkakörnyezet.

Munkavállalóinkkal elsősorban belső kommunikációs csatornákon keresztül érintkezünk. 1998 óta működő, 2004-ben továbbfejlesztett intranet hálózatunk, amelynek már több mint 2500 felhasználója van, számos irodai alkalmazás mellett kilenc szervezeti egység aktuális információit tartalmazza. Itt – és nyomtatott formában is – olvasható újságunk, a Richter Hírek és a Richter Hírlevél. Rendezvényeink, faliújságunk, valamint az évente meg-

tartott vezérigazgatói tájékoztató szintén arra szolgál, hogy alkalmazottaink is értesüljenek cégünk eredményeiről és célkitűzéseiről. Családi napunk célja pedig, hogy munkatársaink és családjaik a közösen eltöltött, programokkal teli nap során közelebb kerüljenek egymáshoz.

A Richter 2009-ben megvizsgálta belső kommunikációját: felmérést készített a Budapesten és Dorogon dolgozó mintegy 4600 munkatárs körében. A felmérés célja a társaság belső kommunikációs folyamatainak jobb megértése, a belső kommunikációs helyzet értékelése volt, valamint információk gyűjtése a jövőbeni változtatások érdekében. A dolgozók elsősorban az Intranetet, a Richter Híreket, a vezetővel való személyes megbeszélést/értekezletet jelölték meg elsődlegesen használt hírforrásként, ezért a Társaság elsősorban ezeken a területeken tesz lépéseket a fejlődés érdekében.

Orvosok és gyógyszerészek

Az orvosok és gyógyszerészek termékeink első számú „fogyasztói”, hiszen elsősorban ők döntenek el, hogy azokat mennyiben és milyen esetekben ajánlják betegeiknek.

Éppen ezért fontos számunkra, hogy pontos információval rendelkezzenek régi és új termékeink felhasználási lehetőségeiről, hatékonyságáról, ártalmatlanságáról, illetve esetleges mellékhatásairól. Orvos- és patikalátogató hálózatunk szigorú, üzleti etikai elvek mentén működik: elutasítjuk a korrupciós módszereket, látogatóink – image kutatásunk által is bizonyítottan – korrektek, naprakészek, nem agresszívok. Hosszú távú gondolkodásunk célja a termékeinkbe vetett bizalom megőrzése.

Gyógyszerhasználók

Termékeinket igyekszünk a betegek igényeit is figyelembe véve fejleszteni és elérhető áron rendelkezésükre bocsátani. Az orvosok és gyógyszerészek képzésén és tájékoztatásán kívül a betegekkel szembeni felelősségvállalásunkat a minőségbiztosítási előírások és egyéb szabályok szigorú betartásával és az egészségügyi rendszer támogatásán keresztül (alapítványok, szakrendelők és rehabilitációs centrumok létrehozása, segélyezés) teljesítjük. Többek között 2002-ben megalapítottuk a Richter Gedeon a Magyar Egészségügyért Alapítványt, amely az egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, a gyógyító- és egészségügyi rehabilitációs tevékenység, a tudományos tevékenység és kutatás, valamint az oktatás, képességfejlesztés és ismeretterjesztés területét támogatja.

Beszállítók

A hatóanyag- és gyógyszergyártáshoz szükséges nyersanyagokat sok esetben külső beszállítóktól vásároljuk, így az anyagok szolgáltatói is érintettjeink közé tartoznak. A beszállítókra vonatkozó szabályokról részletesebben a Fogyasztóink egészsége és biztonsága című fejezetben számolunk be.

Helyi közösségek: önkormányzatok, lakosság, civil szervezetek

A helyi közösségekkel ápolt kapcsolatunk hosszú évekre nyúlik vissza és ma már sikeresnek mondható. Mint korábban az már említésre került, a hatóanyag- és gyógy-

szergyártás folyamata kockázatokkal jár, ráadásul egyes kémiai reakciók során termelődő melléktermékek időnként kellemetlen szaghatással járnak. Bár a szabályokat szigorúan betartjuk és eljárásainkat, valamint az előállított anyagokat és termékeket folyamatosan ellenőrizzük, vagyis minden eszközzel igyekszünk a mellékhatásokat minimalizálni, néha előfordul, hogy a körülöttünk élőket zavarja az általunk végzett tevékenység. Ilyen esetekben is nyitottak vagyunk a párbeszédre, adott esetben a közös megoldást megkeresni. Jó példa erre a dorogi lakossági kapcsolat, amelynek alakításában meghatározó szerepe van a helyi környezetvédelmi egyesületnek is. A lakossággal való folyamatos kapcsolattartásra nemcsak a civilek számára is nyitott konferenciák alkalmasak, hanem közvetetten az önkormányzatokkal közös programok, az általános iskolásoknak rendezett versenyek, valamint a médiával való szoros kapcsolatunk is. Társaságunk fontosnak tartja a vállalatok kezdeményező szerepét a non-profit szervezetekkel folytatott párbeszédben, hiszen együttműködésünk hozzájárulhat egy felelősebb társadalmi kultúra kialakulásához, amely a vállalatok működését és versenyképességének növelését is elősegítheti. A társadalmi, környezeti, gazdasági értékek iránt fogékonyabb közeg a vállalatok számára is átláthatóbb viszonyokat, elvárásokat teremt.

Oktatási intézmények és hatóságok

Az oktatási intézmények támogatása társadalmi felelősségvállalásunk egyik alappillére. Stratégiánkban meghatározó a folyamatos kutatás-fejlesztési tevékenység fenntartása, amelyhez elengedhetetlennek tartjuk a jövő szakembereinek megfelelő képzését, az utánpótlás-nevelés támogatását. Innovációs tudásunk alapja a tervezés, így gyakorlati lehetőségekkel és más juttatásokkal támogatjuk az oktatási intézményeket. Cégünk elsősorban pályázatokon és alapítványokon keresztül segíti a fiatal kutatók, vegyészmérnökök, gyógyszerészhallgatók továbbképzését éppúgy, mint a kémiában kiemelkedő tehetségű középiskolásokat, valamint az oktatásban

kimagasló szerepet betöltő tanárokat. A Richter jelen van a műszaki, az orvosi, a közgazdaságtudományi egyetemek támogatói között is. Társaságunk kutatók, orvosok

tudományos munkáját, továbbképzését, az egészségmegőrzésre, betegségmegelőzésre irányuló tevékenységét is segíti.

Támogatási forma	Leírása	Részvétel
1. Szakmai gyakorlat	Tanüzemünkben, termelő üzemeinkben, kutatólaboratóriumainkban és egyéb szakterületeken fogadunk középiskolai tanulókat, főiskolás és egyetemi hallgatókat	2008-ban 194 fő 2009-ben 208 fő
2. Diplomamunkák, szakdolgozatok, doktori dolgozatok elkészítésének támogatása	A Richter egyéni elbírálás alapján esetenként helyben történő kutatást vagy külső konzulenszt biztosít	2008-ban 63 fő 2009-ben 41 fő
3. Gyárlátogatások	Szakképző iskolák, egyetemek, főiskolás, határon túli magyar egyetemek, illetve az Európai Unió országaiból érkező külföldi diákok számára szervezzük, igény szerint	2008-ban 171 fő 2009-ben 225 fő

Egyéb támogatásainkat alapítványi formában nyújtjuk:

Alapítványok	Támogatási forma
1. Kutató Diákokért Alapítvány	Középiskolások részére kutatási lehetőség biztosítása
2. Egyetemi alapítványok	TDK konferenciák helyezettjeinek és a kiváló diplomamunkák díjazása Fiatal kutatóknak és PhD hallgatóknak nyújtott támogatás
3. Richter alapítványok	
a) Richter Gedeon Centenárium Alapítvány	Fiatal kutatók, egyetemi hallgatók PhD tanulmányainak, kutatásának, konferencián való részvételének támogatása
b) Alapítvány a Magyar Kémia Oktatásért	Általános és középiskolai kémiatanárok oktatómunkájának díjazása
c) Alapítvány a Magyar Természettudományos Oktatásért	A matematika, fizika, biológia és kémiaoktatásban kiemelkedően eredményes pedagógusokat díjazza (Rátz Tanár Úr Életműdíj)
d) Varga József Alapítvány	A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Vegyészmérnöki és Biomérnöki Karán a tudományos tevékenység, kutatás, nevelés, oktatás, képességfejlesztés, konferenciák támogatása
e) Semmelweis Orvostudományi Egyetem Alapítvány	Az Általános Orvostudományi Kar oktató, gyógyító és kutató tevékenységének támogatása
f) Aesculap Alapítvány	A Semmelweis Egyetem Gyógyszerésztudományi Karán a tudományos tevékenység, kutatás, nevelés, oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés támogatása
g) Richter Alapítvány a Finomkémiai Műveletek Fejlesztéséért	A Pannon Egyetem mérnöki karán tanuló hallgatók kutatómunkájának, illetve oktatóinak támogatása
h) Bugát-Richter Természettudományi Alapítvány	Középiskolás diákok természettudományos ismereteinek elmélyítése, a kiemelkedő tudású diákok tehetség-gondozása, magas szakmai színvonalú versenyek és vetélkedők rendezésének támogatása

Mivel a törvények szigorú szabályok közé szorítják a gyógyszeripar működését, ezért az előírások betartását ellenőrző hatóságokkal való kapcsolatunk eredményességünk szempontjából meghatározó. Működésünk szabályosságát elsősorban az Egészségügyi Minisztérium, áraink meghatározását a Pénzügyminisztérium és az Országos Egészségbiztosítási Pénztár, piacra jutásunk körülményeit pedig az Országos Gyógyszerészeti Intézet ellenőrzi. A Társaságunkkal kapcsolatban levő szakág-specifikus hatóságok: a Környezetvédelmi Felügyelőségek, az MNV Zrt. mint tulajdonos, valamint az Európai Integrációs Ügyek Képviselője. A hatóságok, a rendszeres ellenőrzésen kívül, gyakran kérnek tőlünk szakmai véleményt az iparágat érintő jogszabálytervezetekkel kapcsolatban. Ilyen módon az 1998 óta hatályban levő Állatvédelmi törvény megalkotásában is részt vettünk.

Szervezeti tagság és iparági képviselők

Érdekeink képviselésének különösen fontos módja a különböző magyar és nemzetközi szervezetekben való szerepvállalás. Kiemelkedő jelentőségű a Magyarországi Gyógyszergyártók Országos Szövetségében (MAGYOSZ), illetve az Ágazati Párbeszéd Bizottságban betöltött szerepünk. Az 1990-ben létesült iparági képviselő tömöríti a gyógyszereszektorban működő cégeket, képviseli és koordinálja közös érdekeinket, elvégzi a tagok közötti egyeztetést, valamint figyelemmel kíséri a hazai és külföldi kutatási-fejlesztési trendeket és a gazdasági helyzetet. Így mi is könnyebben érvényesítjük befolyásunkat a szabályozás területén és hozzuk meg döntéseinket a piaci stratégia összeállításakor. A MAGYOSZ elnöki posztját jelenleg Bogsch Erik, a Richter Gedeon vezérigazgatója tölti be.

A következő szervezeteknek vagyunk tagjai:

- AIPPI Magyar Csoport
- Akadémiai Klub Egyesület
- Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara
- EAN Magyarország Kht.
- EAQ Európai Minőségügyi Szervezet Magyar Nemzeti Bizottság

- European Generic Medicines Association (EGA)
- Generáció Mecénás Klub Kht.
- Hajdú-Bihar Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Hungarnet Egyesület
- Industrial Liaison Program of the Massachusetts Institute of Technology
- Környezettudatos Vállalatirányítási Egyesület
- Környezetvédelmi Információs Klub Nonprofit Egyesület
- Környezetvédelmi Szolgáltatók és Gyártók Szövetsége
- Magyar Biotechnológiai Szövetség
- Magyar Egészségügyi Társaság
- Magyar Hidrológiai Társaság
- Magyar Hypertonia Társaság
- Magyar Innovációs Szövetség
- Magyar Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Egyesület
- Magyar Kémikusok Egyesülete
- Magyar Kísérletes és Klinikai Farmakológiai Társaság
- Magyar Klinikai Onkológiai Társaság
- Magyar Közgazdasági Társaság
- Magyar Minőség Társaság
- Magyar Versenyjogi Egyesület
- Magyar Védjegy Egyesület
- MAGYOSZ
- Mérestechnikai, Informatikai és Automatizálási Tudományos Egyesület
- Neumann János Számítógéptudományi Társaság
- Országos Humánpolitikai Egyesület
- Pharmapolis Klaszter Kft.
- SALDO Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Rt.
- TERC Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. KING Építőipari Vállalkozó Programrendszer Klubtagsági
- Transparency International Magyarországi Tagozat

Egyre bővülő hazai piaci jelenlétünket mutatja 1994 óta fejlődő referenciapatika-hálózatunk is, amely egyrészt felméri a betegek igényeit, másrészt tájékoztató anyagokkal látja el vásárlóinkat, amelyekből bővebb információkat kaphatnak az általunk gyártott készítményekről. Referenciapatikáinkban dolgozó gyógyszerészeink szakmai képzésben részesülnek, illetve egyéb összejöveteleken és

tapasztalatcserék révén gazdagíthatják tudásukat. Patikáinkat földrajzi elhelyezkedésük és forgalmuk szerint választjuk ki a fővárosban, a megyeszékhelyeken, illetve a nagyobb vidéki városokban.

Támogatási politika és alapítványok

A Richter Csoport gazdasági jelentősége mellett kiemelkedő szereplője a társadalmi életnek is a kelet-közép-európai régió országaiban. Kötelességének érzi, hogy lehetőségeihez mérten társadalmi programjaival támogassa a közösségi célokat. Társaságunk a támogatásokat alapítványokon keresztül nyújtja, amelyek – tevékenységéhez kapcsolódóan – két fő területen működnek: egészségügy és oktatás. Az előzőekben felsorolt oktatást támogató alapítványokon kívül kiemelt jelentőségű a Richter Gedeon a Magyar Egészségügyért Alapítvány, amelyen keresztül

az egészségügyet támogatja Társaságunk, valamint a Richter Munkavállalói Jóléti Alapítvány, amely a Társaság dolgozóinak szociális gondjait enyhíti.

Társaságunk számára a támogatások odaítélésénél kiemelt szempont, hogy a nyújtott támogatás:

- konkrét, világosan definiált célra fordítódjon;
- adott közösségek helyzetének, életvitelének javítását szolgálja;
- kórházi infrastruktúra fejlesztési célok megvalósulását segítse elő;
- amennyiben a támogatást adott terápiás területekhez kapcsolódó alapítványok kérik, akkor a Társaság a szív- és érrendszeri, központi idegrendszeri, illetve mozgásszervi területeket részesíti előnyben, illetve a számára fontos terápiás területeken működő betegszervezetek igényeit veszi figyelembe.

Richter Egészségváros

Magyarországon egyedi kezdeményezésnek számít az a 2009-ben indított program-sorozat, amellyel egészséges életre biztatta hét hazai nagyváros – Kaposvár, Debrecen, Nyíregyháza, Szombathely, Veszprém, Szekszárd és Kecskemét – lakosait a Richter Gedeon Nyrt. Összhangban a társaság eddigi image- és a társadalmi felelősségvállalás terén tett tevékenységével ez a program a lakosság prevenciós szemléletének és az egészségtudatos gondolkodásának kialakítását, elmélyítését célozta meg. A program mottója: „Tegy az egészségért, tegyünk a közösségért!”

A Richter Egészségváros családi egészségprogram szűrésekkel, egészségügyi tanácsadással, előadásokkal, tornával, fitness- és gyerekprogramokkal, amelyhez egy adománygyűjtő játék párosult. A Richter kétfélmillió forint adományt ajánlott fel a helyi kórházaknak, amely összeget a lakosok a szűréseken, előadásokon, programokon való aktív részvételükkel tovább növelhetik. A Richter Egészségváros fontos üzenete az egyéni felelősség és szerepvállalás hangsúlyozása az egészségi állapot alakulásában. Éppen ezért a

kezdeményezéssel arra próbálta rávenni az embereket, hogy minél többen tegyenek egy lépést saját egészségük megőrzése, fenntartása érdekében, ugyanakkor városuk egészségügyének fejlesztéséért. A hét helyszínen csaknem 12 ezren vették igénybe az ingyenes szűréseket, közülük minden negyediknél találtak valamilyen figyelmeztető értéket, illetve betegségekre utaló jelet a szakemberek. Az összesen mintegy 21 ezer embert megmozgató rendezvénysorozat segítségével hét helyi kórház csaknem 28 millió forint adományhoz jutott.

Kémiantanások Dorogon

A Magyar Kémikusok Egyesülete szervezésében 48 kémiantanárt látott vendégül a Dorogi fióktelep a XXIII. Kémiantanári Konferencia keretében. A konferencia jelentősége, hogy kreditpont-szerző is egyben. A 2008. július 16-i látogatás során Szilágyi Gabriella főmérnök asszony bemutatta a Dorogi fióktelepet, Otrók Györgyné PR munkatárs pedig a Richter társadalmi szerepvállalásáról tartott előadást. A tanárok a Környezetvédelmi üzemet és a Tanüzemet személyesen is megtekintették.

Egyetemi együttműködés

A Debreceni Egyetem és a Richter Gedeon Nyrt. vezetése tudományos, pályázati célú, valamint PhD képzésre vonatkozó együttműködéssel gyarapítja eddig is szoros, kölcsönösen előnyös szakmai kapcsolatát – erről írtak alá megállapodást 2008. július 24-én az intézmények vezetői.

Az ötéves határozott időtartamú megállapodás értelmében a Debreceni Egyetem és a Richter a közös érdeklődésébe tartozó tudományos területekre eső projektek megvalósítása érdekében együttesen pályázik az állam, illetve az Európai Unió és más hazai vagy nemzetközi szervezetek, illetve szervek által kiírt pályázatokra. Az Egyetem Tudás- és Technológia Transzfer Irodája (DE TTI) időközönként beszámol az egyetem kutatási irányairól és eredményeiről, s amennyiben azokat a Richter tudományos és gazdasági szempontból egyaránt érdemesnek ítéli, további konkrét együttműködések jöhetnek létre.

Az egyetem és a Richter közös szándéka, hogy az Észak-alföldi régió szereplői részére – különösen területfejlesztés és rendezés, infrastruktúra-létesítés, humán erőforrás-fejlesztés (munkahelyteremtés), továbbá kutatás-fejlesztés céljából – kiírt nemzetközi, illetve uniós pályázati forrásokra – főként a PÓLUS program keretében elérhető anyagi eszközökre – Debrecen Város Önkormányzatával együttműködésben

pályáznak. A Richter és a Debreceni Egyetem az élettudományi oktatás területén folyó PhD képzés elősegítése érdekében együttműködési megállapodást kötött, amely értelmében a 2008/2009-es tanévtől kezdődően Richter Gedeon PhD Ösztöndíjat kap évente három hallgató három éven keresztül. A Richter Gedeon PhD ösztöndíj hatékonyan kapcsolódik a Debreceni Egyetem méltán elismert tehetséggondozó programjához, és hozzájárul a tehetséges fiatalok szakmai pályán való elindításához. Ez olyan segítséget jelent számukra, mely alapvető fontosságú ahhoz, hogy releváns kutatásokban vehessenek részt és már pályájuk elején jelentős szakmai eredményeket érheszenek el. „Örömmel fogadtuk a Richter Gedeon kezdeményezését az együttműködések további erősítésére és kiterjesztésére – mondta dr. Fésüs László akadémikus, a Debreceni Egyetem rektora. – Az együttműködés eredményeképpen tovább erősödhet többek között a gyakorlatorientált oktatás, valamint a piac számára valóban releváns kutatások végzése is, mely területen a Debreceni Egyetem kimagasló eredményeinek köszönhetően nemzetközi viszonylatban is már régóta ismert és elismert. Egy szakmai szereplő külső támogatása mindig fontos hozzájárulást jelent, mert ennek köszönhetően – a színvonal emelkedése mellett – a tudományos munka találkozhat a piaci és társadalmi igényekkel.”

Minőségpolitika

Mi, a Richter Gedeon Vegyészeti Gyár Rt. felső vezetése elkötelezzük magunkat a folyamatos minőségjavítás mellett. Minőségügyi programunk célja biztosítani termékeink kiváló minőségét, biztonságosságát és határosságát. Társaságunk szigorúan betartja a szakmai szabályozásokat és irányelveket (pl. a mindenkor érvényben lévő GMP, GLP és GCP elveket).

A Társaság valamennyi munkavállalójának bevonása a minőségbiztosítási tevékenységbe biztosítja, hogy mindenki tudatában legyen a vele szemben támasztott követelményekkel, és a rá vonatkozó feladatokkal annak érdekében, hogy minden területen érvényesüljön a hatósági szabályozásoknak való megfelelés.

A minőségorientált gondolkodás terjesztéséhez megalkottuk a „Richter alapelveket”, amely közérthetően fogalmazza meg a Társaság minden alkalmazottja részére a feladatokat, elvárásokat:

Rendszeres oktatás: A napi munkához szükséges szakmai, minőségbiztosítási és biztonságtechnikai ismeretek el-sajátítása és szinttartása mindenkinek kötelező.

Információáramlás: A feladatok hibátlan és megfelelő időben történő elvégzéséhez elengedhetetlen a munkatársak folyamatos tájékoztatása és a szükséges információkkal való ellátása.

CGXP: Minden olyan tevékenységet, amely a termékek minőségét befolyásolja, a mindenkor aktuális GXP (GMP, GLP, GCP stb.) elvek betartásával kell végezni.

Higiénia: A higiénés rendelkezéseket minden munkavállalónak el kell sajátítani és be kell tartani.

Technológiai fegyelem: Minden tevékenységet az érvényben lévő Műveleti Utasításnak illetve az Eljárási Utasításnak megfelelően kell végezni.

Eredményesség: Vevőink elégedettségét csak termékeink egyenletesen kimagasló minőségével érhetjük el, amely biztosítja a Társaság üzleti sikereit.

Rendezett dokumentáció: A termékek nyomonkövet-hetőségét és az esetleges hibák visszakereshetőségét egyértelmű és pontosan vezetett dokumentációval kell lehetővé tenni.

Stratégiánk, hogy Közép-Kelet-Európa legjelentősebb gyógyszergyára kívánunk lenni, kiterjesztve kereskedelmi kapcsolatainkat hagyományos piacainkon kívül az Európai Unió országaira és az Amerikai Egyesült Államokra is. Tudjuk, hogy céljaink megvalósításának feltétele a vonatkozó törvények és szabályozások folyamatos betartása. Ebben rendszeres oktatással, megfelelő tájékoztatással és a követelményeknek megfelelő munkakörülmények biztosításával leszünk dolgozóink segítségére.

Budapest, 1999. február 1.

Pillich Lajos
elnök

Bogsch Erik
vezérigazgató

Környezetvédelmi politika

Mi, a Richter Gedeon Vegyészeti Gyár Rt. vezető tisztségviselői:

- ismerjük és értjük a környezet védelmének fontosságát,
- elköteleztük magunkat az Rt. környezeti teljesítményének folyamatos javítására, a jogi és egyéb követelményeknek való megfelelés elérésére,
- vállaljuk, hogy a cég közel százéves hagyományait, gyógyszergyártási és széleskörű természettudományos ismereteit ötvözzük a mai világ korszerű környezetvédelmi elvárásaival.

A környezetvédelmi szempontok figyelembe vétele gazdasági döntéseink elválaszthatatlan részét képezi. A fő hangsúlyt, ahol csak lehetséges, a megelőzésre helyezzük. Ebben jelentős szerep hárul a stratégiai fontosságú kutatás-fejlesztésre, valamint a gyár és létesítmény-fejlesztés területeire.

Az előttünk álló feladatok közül kiemelt figyelmet fordítunk:

- a tevékenységünkkel járó környezeti hatások és a potenciális veszélyek azonosítására, értékelésére és csökkentésére
- a levegőminőség javítására, vízbázisaink védelmére,
- környezeti zaj-terhelésünk csökkentésére,
- a keletkező hulladékok előírás szerinti ártalmatlanítására.

A gyógyszergyártás legjelentősebb környezeti hatásai és kockázatai a hatóanyaggyártáshoz kapcsolódnak. Ezen folyamatra jellemző a különböző szerves oldószerek felhasználása. Az elkövetkező időszak meghatározó feladatának tekintjük az oldószerveszteségek, ezen belül főként a levegőbe és szennyvízbe történő kibocsátások csökkentését. Ennek érdekében:

- A tevékenységünkkel járó környezeti terhelés csökkentése céljából a gyártások egy részét fokozatosan a jobb környezeti infrastruktúrájú Dorogi Fióktelepre telepítjük át.
- Folyamatosan fejlesztjük gyártó- és kiszolgáló-berendezéseink műszaki színvonalát.

A talaj és talajvízszennyezések kockázatának csökkentése érdekében korszerűsítjük a vegyi anyag tárolás és ellátás infrastruktúráját.

Őszinte, nyílt kapcsolatra törekszünk a hatóságokkal és a lakossággal, fontosnak tartjuk a közvélemény tájékoztatását. Készek vagyunk telepeink önkormányzataival szoros együttműködve részt vállalni a települések környezetvédelmi problémáinak megoldásában.

A Társaság minden munkatársától és külső munkavállalójától elvárjuk és megköveteljük saját területén a környezetvédelmi követelmények betartását és a környezettudatos magatartást. Ezt rendszeres oktatással, megfelelő tájékoztatással, ösztönző megoldások bevezetésével, biztonságos, egészséges munkakörülmények biztosításával kívánjuk elérni.

Elképzeléseink megvalósítását Környezetközpontú Irányítási Rendszerünk támogatja. Hisszük, hogy ezzel is tovább erősítjük a Richter Gedeon Vegyészeti Gyár Rt. jó hírnevét, piaci pozícióját, a lakosság gyógyszereink iránt megnyilvánuló bizalmát.

Budapest, 2000. október 9.

Gelsey Vilmos
elnök

Bogsch Erik
vezérigazgató

Munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági politika

Mi, a Richter Gedeon Nyrt. vezető tisztségviselői

- ismerjük és értjük a munkahelyi egészségvédelem és biztonság fontosságát;
- elköteleztünk vagyunk a társaság MEB teljesítményének folyamatos javítására, a jogi és egyéb követelményeknek való megfelelés elérésére, sérülések és egészségkárosodások megelőzésére;
- vállaljuk, hogy a cég százéves hagyományait, gyógyszergyártási és széleskörű természettudományos ismereteit ötvözzük a mai világ korszerű műszaki, egészségvédelmi és biztonsági elvárásaival.

A munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági szempontok figyelembe vétele gazdasági döntéseink elválaszthatatlan részét képezi. A fő hangsúlyt, ahol csak lehetséges, a megelőzésre helyezzük. Ebben jelentős szerep hárul a stratégiai fontosságú kutatás-fejlesztésre, valamint a gyár és létesítmény-fejlesztés területeire.

Az előttünk álló feladatok közül kiemelt figyelmet fordítunk

- a tevékenységünk veszélyeinek és kockázatainak azonosítására, értékelésére és csökkentésére – mindezen tevékenységek munkavállalóink irányába történő tudatosítása és kommunikációja kíséretében;
- a veszélyes vegyi anyag expozíció kockázatának csökkentésére;
- a szakaszos alapanyaggyártó technológiák zártságának fokozására, biztonságosságának növelésére;
- a rákkeltő anyagok – lehetőségek szerinti – helyettesítésére;

- a munkaeszközök kockázatértékelése során feltárt kockázatok kezelésére;
- az EU új vegyi anyagok politikája (Reach) által támasztott követelmények teljesítésére;
- a súlyos ipari balesetek megelőzésére, alsó küszöbértékű veszélyes üzem kategóriában, a budapesti telep és a dorogi fióktelep vonatkozásában egyaránt;
- a veszélyes vegyi anyagok mennyiségének, felhasználási, tárolási helyeinek optimalizálására.

Őszinte, nyílt kapcsolatra törekszünk a hatóságokkal és a lakossággal, fontosnak tartjuk a közvélemény tájékoztatását.

A társaság minden munkatársától és külső munkavállalójától elvárjuk és megköveteljük saját területén az egészségvédelmi és biztonsági követelmények betartását. Ezt rendszeres oktatással, megfelelő tájékoztatással, ösztönző megoldások bevezetésével, biztonságos, egészséges munkakörülmények biztosításával kívánjuk elérni.

Elképzeléseink megvalósítását Munkahelyi Egészségvédelmi és Biztonsági Irányítási Rendszerünk támogatja.

Budapest, 2008. január 30.

Gelsey Vilmos
elnök

Bogsch Erik
vezérigazgató

A Richter Csoport tagjai

Termelő leány- és közös vállalatok

India	Richter Themis Medicare (India) Private Ltd.
Lengyelország	Gedeon Richter Polska Sp. z o.o.
Németország	Richter-Helm BioLogics GmbH & Co KG
Oroszország	ZAO Gedeon Richter RUS CJSC
Románia	Gedeon Richter Romania S.A.

Képviseleti irodák

Azerbajdzsán	Baku
Belarusz	Minszk
Bulgária	Szófia
Csehország	Prága
Észtország	Tallin
Grúzia	Tbiliszi
India	Mumbai
Kazahsztán	Almati
Kína	Shanghai
Kirgizisztán	Biskek
Lettország	Riga
Litvánia	Vilnius
Moldávia	Kisinyov
Mongólia	Ulánbátor
Oroszország	Habarovszk
Oroszország	Irkutsk
Oroszország	Jekatyerinburg
Oroszország	Kazany
Oroszország	Krasznodár
Oroszország	Moszkva
Oroszország	Novoszibirszk
Oroszország	Szentpétervár
Oroszország	Volgográd

Örményország	Jereván
Szerbia	Belgrád
Szlovákia	Pozsony
Tadzsikisztán	Dusanbe
Türkmenisztán	Asgabat
Ukrajna	Kijev
Üzbegisztán	Taskent
Vietnam	Saigon

Kereskedelmi leányvállalatok

USA	Gedeon Richter USA Inc.
Azerbajdzsán	SP OOO Vita-Richter
Egyesült Királyság	Gedeon Richter UK Ltd.
Franciaország	Gedeon Richter France S.A.R.L.
Jamaica	Medimpex West Indies Ltd.
Lengyelország	Gedeon Richter Marketing Polska Sp. z o.o.
Moldávia	Richpangalfarma S.R.L. Gedeon Richter Retea Farmaceutica S.R.L.
Németország	Gedeon Richter Pharma GmbH Richter-Helm Biotec GmbH & Co. KG
Olaszország	Gedeon Richter Italia s.r.l.
Örményország	SP OOO Richter-Lambron SP OOO Gedeon Richter Apteka
Románia	SC Pharmapharm Romania S.A. Gedeon Richter Farmacia S.A.
Spanyolország	Gedeon Richter Ibérica S.A.
Ukrajna	OOO Gedeon Richter Ukrfarm PAT Gedeon Richter UA

Egyéb leányvállalatok

Oroszország	OOO Farमारichter
-------------	------------------

Gazdasági adatok

A magyar számviteli törvény szerinti nem konszolidált mérleg

	2008. december 31.	2009. december 31.
	Mft	Mft
A. Befektetett eszközök	190 417	203 905
I. Immateriális javak	4 462	7 550
II. Tárgyi eszközök	114 615	114 617
III. Befektetett pénzügyi eszközök	71 340	81 738
B. Forgóeszközök	168 887	205 998
I. Készletek	39 997	37 540
II. Követelések	62 576	64 310
III. Értékpapírok	22 088	24 324
IV. Pénzeszközök	44 226	79 824
C. Aktív időbeli elhatárolások	1 439	1 767
Eszközök összesen	360 743	411 670
D. Saját tőke	330 369	373 746
I. Jegyzett tőke	18 637	18 637
II. Jegyzett, de még be nem fizetett tőke (-)		
III. Tőketartalék	19 256	19 256
IV. Eredménytartalék	259 046	291 585
V. Lekötött tartalék	559	780
VI. Értékelési tartalék	111	491
VII. Mérleg szerinti eredmény	32 760	42 997
E. Céltartalékok	105	197
F. Kötelezettségek	28 189	32 797
G. Passzív időbeli elhatárolások	2 080	4 930
Források összesen	360 743	411 670

Környezetvédelmi adatok

	M. e.	2007		2008		2009	
		Budapest	Dorog	Budapest	Dorog	Budapest	Dorog
Vízen kívüli összes anyag felhasználása, fajtára bontva							
Vegyí anyagok	t	8 885	6 973	6 513	5 742	5 837	10 250
Vásárolt oldószerek	t	6 275	5 588	4 331	4 055	3 707	7 340
Visszaforgatott oldószerek	t	2 527	1 071	2 167	935	1 850	1 118
Nitrogén	em ³	2 707	2 455	2 598	2 256	2 463	2 642
Közvetlen energia felhasználás							
Földgáz	GJ	378 768	2 410	432 477	3 289	444 619	1 889
Közvetett energia felhasználás							
Távhő	GJ	478 061	318 641	426 120	319 463	464 836	313 533
Egyéb	GJ	21 591	588	21 525	291	23 330	332
Villamos energia	GJ	262 915	98 388	258 966	97 726	260 600	97 628
Összes vízfelhasználás							
ivóvíz	em ³	1 028	147	962	206	961	181
iparivíz	em ³	2 071	308	1 530	318	1 300	328
recirkuláltatott víz	Mm ³	35,2	12,4	58,0	12,5	58,0	12,8
Kibocsátott szennyvizek AOX tartalma	(µg/l)	343	545	1 210	614	1 139	623
VOC kibocsátás							
VOC veszteség vízbe	%	1,41	0,09	0,96	0,05	0,88	0,05
VOC veszteség levegőbe	%	3,85	1,60	2,76	1,40	2,78	1,79
VOC veszteség vízbe	t	159	12	86	6,7	64	6,5
VOC veszteség levegőbe	t	434	219	247	173	201	221
Szénhidrogén immisszió	µg/m ³	93,8		37,5		79,5	
Légszennyező anyagok kibocsátás							
Gyömrői út P30							
NOx	mg/m ³	180		171		201	
CO	mg/m ³	0		2,7		<1,1	
Diósgyőri út Óvoda P1							
NOx	mg/m ³	36		62		67	
CO	mg/m ³	63		24		58	
Diósgyőri út Uszoda P2							
NOx	mg/m ³	60		57		67	
CO	mg/m ³	44		50		65	

Társadalmi adatok

	M. e.	2007		2008		2009	
		Budapest	Dorog	Budapest	Dorog	Budapest	Dorog
Noszlópy út P1							
NOx	mg/m ³	72		87		86	
CO	mg/m ³	0		47		11	
Noszlópy út P2							
NOx	mg/m ³	74		80		75	
CO	mg/m ³	0		53		3	
Noszlópy út P3							
NOx	mg/m ³	75		80		74	
CO	mg/m ³	0		31		4	
Összes hulladékmennyiség							
veszélyes	t	9 272	17 594	6 655	13 107	6 340	12 580
mésziszap	t	225		217		327	
kommunális	m ³ /t	2 624 m ³	347 t	2 993 m ³	585 t	2 782 m ³	150 t
értékesített oldószer	t	87	766	259	929	357	730
egyéb értékesített	t	987	190	695	148	1 086	184
Szennyvízminőség és kibocsátások							
KOI	mg/l	400	185	383	117	360	73
AOX	ug/l	343	545	1 210	614	1 139	623
Ammónia	mg/l	nj	10,55	nj	4,54	nj	1,57
Szennyvízkibocsátás	em ³	2586	576	2038	585	1914	598

	M. e.	2007		2008		2009	
		Budapest	Dorog	Budapest	Dorog	Budapest	Dorog
A munkaerő létszáma	fő	6194		6174		5932	
Magyarországon	fő	4830		4624		4532	
teljes munkaidős	fő	4486		4426		4401	
részmunkaidős	fő	37		37		38	
nyugdíjas	fő	307		161		93	
Külföldi irodák	fő	1364		1550		1400	
Diplomások Magyarországon	fő	1544		1547		1610	
Szakszervezeti tagok	fő	1474	444	1328	400	1302	433
Munkahelyi balesetek	db	48	14	41	9	44	9
1000 főre jutó munkabaleset	db	12	12,1	11,1	8,86	12,3	9,0
Nem ledolgozott napok	nap	1206	505	1148	126	1847	538
1 balesetre jutó táppénzes nap	nap	25,1	36	28	14	42	59,8
1000 főre eső táppénzes nap	nap	301,3	435	310,4	128	516,6	539,6
Képzés	fő	3088		1687		1657	
Egyetemi képzés + PhD	fő	127		84		59	
Főiskolai képzés	fő	123		103		82	
Akkreditált felsőfokú szakképzés	fő	15		7		4	
Bolognai-rendszerű felsőoktatás	fő			35		61	
Középfokú képzés	fő	86		56		44	
OKJ-s szakképzés	fő	72		59		64	
Egyéb szakképzés	fő	47		44		29	
Jogszabályi megfeleléshez kapcsolódó	fő	283		62		31	
Tanfolyamok (informatika, egyéb)	fő	1650		573		722	
Nyelvi képzések	fő	462		473		544	
Vezetőképzés	fő	223		191		17	

MELLÉKLETEK

Szójegyzet

Aminosav	A fehérjék alkotóelemei.
Anaerob folyamat	Levegőtől elzártan végbemenő biokémiai folyamatok elnevezése.
BAT-NEEC	Best Available Technology Not Entailing Excessive Costs – legjobb elérhető technika, amely nem igényel különlegesen magas befektetést.
Biotechnológia	Humán gyógyszerek előállítására genetikailag módosított mikroorganizmusok, állati vagy növényi sejtek alkalmazásával.
Expozíció	Kitettség, jellemzői az adott anyag koncentrációja és az az időszak, amely alatt az anyag a dolgozót éri.
Érintett (érdekelt)	Bárki, aki az adott vállalat működésében közvetlenül vagy közvetve érdekelt vagy érintett.
Farmakovigilancia	A farmakovigilancia kulcsfontosságú közegészségügyi funkció. Az a tevékenység és tudomány, amely monitorozza a gyógyszerek biztonságos alkalmazását, intézkedéseket hoz a gyógyszerek rizikójának csökkentése és hasznosságuk növelése érdekében.
FÁK	Független Államok Közössége, a volt Szovjetunió tagállamai.
Fenntartható fejlődés	Olyan fejlődés, melynek során a jelen generációk igényeit úgy elégítjük ki, hogy ne károsítsuk az eljövendő generációk lehetőségeit saját igényeik kielégítésére.
Generikus termék	A referencia-gyógyszerrel a hatóanyagok tekintetében azonos minőségi és mennyiségi összetételű, illetve azonos formájú gyógyszer, amelynek a referencia-gyógyszerrel való bioegyenértékűségét megfelelő biohasznosulási vizsgálatokkal igazolták.
GCP	Good Clinical Practice – helyes klinikai gyakorlat. Az embereken végzett klinikai vizsgálatok tervezésének, kivitelezésének, dokumentálásának és jelentésének nemzetközi etikai és tudományos minőségi követelményrendszere, amely garancia arra, hogy a vizsgálatokba bevont személyek jogai, biztonsága és jóléte nem sérül, és a vizsgálat megbízható adatokat szolgáltat.
GLP	Good Laboratory Practice – helyes laboratóriumi gyakorlat. Olyan minőségügyi rendszer, amely a nem-klinikai egészségügyi és környezeti biztonsági vizsgálatok szervezésével és lefolytatásával foglalkozik, magában foglalja azok tervezését, végrehajtását, ellenőrzését, dokumentálását, archiválását és zárójelentés kibocsátását.
GMP	Good Manufacturing Practice – helyes gyógyszergyártási gyakorlat. Minőségbiztosítási előírások összessége, melyek betartása biztosítja, hogy a termékek minősége állandó legyen, és a forgalomba hozatali engedély követelményeinek eleget tegyen.
GRI	Global Reporting Initiative – Globális Jelentéstételi Kezdeményezés. Nemzetközi szervezet, melynek célja, hogy egységesítse a vállalatok által kiadott fenntarthatósági jelentések tartalmát, és segítséget nyújtson a jelentések elkészítéséhez.
HTS laboratórium	High Throughput Screening – nagy áteresztőképességű vizsgálat. Leendő gyógyszermolekulák reakcióinak vizsgálatára szolgáló modern technológia.

Immisszió	Levegőminőség, a légszennyező anyagok koncentrációja környezetünk levegőjében.
Indikátor	Mérőszám, valamilyen hatás vagy állapot (környezeti, gazdasági, társadalmi) leírására.
Intermedier	Köztes termék.
In vitro teszt	Élő szervezet felhasználása nélkül, pl. sejt kultúrákon elvégzett vizsgálat.
Kapcsolt hő- és villamos energia	A kapcsolt hő- és villamos energia kifejezést a hő- és a villamos energia együttes termelésének megjelölésére használják.
KIR	Környezetközpontú Irányítási Rendszer. A teljes irányítási rendszernek az a része, amely felöleli a környezeti politika kialakításához, bevezetéséhez, véghezviteléhez, átvizsgálásához és fenntartásához szükséges szervezeti felépítést, tervezési tevékenységet, felelőségeket, gyakorlatot, eljárásokat, folyamatokat és erőforrásokat. (MSZ EN ISO 14001)
Klinikai vizsgálat	A vizsgálati készítmény hatásosságának és relatív ártalmatlanságának bizonyítása céljából – az illetékes kutatás-ethikai bizottság jóváhagyása alapján – a készítményt törzskönyvező hatóság által engedélyezett vizsgálat.
Létesítményi tűzoltó	Egy vállalaton belül, saját munkakörén túl, munkaidőben tűzoltó ügyeletet ellátó, erre megfelelő képzettséggel rendelkező munkatárs.
MEBIR	Munkahelyi Egészségvédelem és Biztonság Irányítási Rendszer. Alapelvei és felépítése azonos a környezetközpontú irányítási rendszerével. Célja a vállalat munkaegészségügyi és biztonsági teljesítményének és a munkakörnyezet állapotának folyamatos javítása.
Membrán-bioreaktoros technológia	Szennyvíz-tisztítási eljárás.
Referencia-gyógyszer	Valamely EGT (Európai Gazdasági Térség) tagállam által már forgalomba hozatalra engedélyezett gyógyszer.
Rekultiváció	Egy terület eredeti állapotának helyreállítása, szennyezés-mentesítés.
Pre-klinikai szakasz	A gyógyszerfejlesztésnek a klinikai, azaz embereken történő vizsgálatokat megelőző szakasza, mely a leendő gyógyszermolekulák tervezését, előállítását, in vitro és állatkísérletes vizsgálatokat foglalja magába.
Roadshow	A negyedéves tőzsdei jelentések bemutatását szolgáló kommunikációs eszköz.
Szintetikus gyógyszer	A gyógyszer hatóanyagának szintetikus kémiai eljárással történő előállítása.
Szteroid	Speciális kémiai szerkezetű anyagok csoportja.
Társadalmi felelősségvállalás	A köztudatos vállalat programja: érdekeltek bevonásán és párbeszeden alapuló, üzleti érdekből történő, társadalmi értékeket képviselő és megvalósító, hiteles(itett) tevékenység.
Törzskönyv	Közhitelű hatósági nyilvántartás, amely a gyógyszerkészítmény elnevezését és jogszabályban meghatározott adatait tartalmazza.

MELLÉKLETEK

GRI tartalmi index

	indikátor	oldal		indikátor	oldal
Stratégia és analízis			Gazdaság		
	1.1	2.	Gazdasági teljesítmény	EC1	28-29.; 78.
Szervezeti profil			Közvetett gazdasági hatások	EC9	29
	2.1	Belső borító	Környezetvédelem		
	2.2	Belső borító; 8-9.	Anyagfelhasználás	EN1	42.; 79.
	2.3	19.; 77.		EN2	42.; 79.
	2.4	Belső borító	Energia	EN3	40-41.; 79.
	2.5	Belső borító; 77.		EN4	40-41.; 79.
	2.6	Belső borító; 11.	Víz	EN8	42.; 79.
	2.7	28.		EN19	44., 79.
	2.8	Belső borító	Kibocsátások és hulladékok	EN20	79-80.
	2.9	11.		EN21	44.; 80.
	2.10	18.;24-25.		EN22	45.; 80.
A jelentés paraméterei			Termékek és szolgáltatások	EN30	46-47.
A jelentés profilja	3.1	Belső borító; 3.	Társadalom		
	3.2	Hátsó belső borító	Munkügyi gyakorlat és tisztességes munka		
	3.3	3.	Foglalkoztatás	LA1	59.; 81.
	3.4	Hátsó belső borító		LA3	61.
A jelentés kiterjedési köre és határai	3.5	Belső borító	Munkahelyi egészség és biztonság	LA6	51.
	3.6	Belső borító; 3.		LA7	52.; 81.
	3.7	Belső borító		LA8	57.
	3.8	Belső borító		LA11	62-63.; 81.
	3.10	3.	Esélyegyenlőség	LA13	61.
	3.11	3.	Termékefelelősség		
GRI tartalmi index	3.12	84.	Termékek	PR1	31-33.
Irányítás, kötelezettségvállalás és kötelezettségek				PR3	31-33.
Irányítás	4.1	18-19.			
	4.2	15; 17.			
	4.3	15; 17.			
	4.4	15-17.			
	4.6	15.			
	4.9	16.			
Külső kezdeményezések iránti elkötelezettség	4.13	71.			
Érintettek bevonása	4.14	65-66.			
	4.15	65.			

A jelentés elkészítésében közreműködtek:

Beke Zsuzsa, Dr. Bolla Zsófia, Fazekas Lászlóné, Föld Judit, Dr. Gyertyán István, Kurcsics Antal, Molnárné Czirkák-Nagy Zsuzsanna, Nagy Gábor, Otrók Györgyné, Dr. Péter Imre, Sógor András, Szabó Zsolt, Tandi András, Dr. Wirth Mária

Az előző jelentés a 2005–2007. évre vonatkozóan készült.

Jelentéstételi időszak: 2008–2009. év

A GRI megfelelést ellenőrizte az Alternate Kft.

Következő jelentésünket két év múlva tervezzük megjelentetni.

További információért kérjük hívja:

Beke Zsuzsa, PR vezető, +36 1 431 4888

Richter Gedeon Nyrt.

Központ: 1103 Budapest, Gyömrői út 19-21.

Telefon: +36 1 431 4000

Fax: +36 1 260 6650

Postacím: 1475 Budapest 10, Pf. 27.

E-mail: posta@richter.hu

Internet: www.richter.hu

Dorogi fióktelep: 2510 Dorog, Esztergomi út 27.

Postacím: 2511 Dorog, Pf. 26.

Telefon: +36 33 530 000

Fax: +36 33 431 981

